

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N /.. Sociální práce a sociální pedagogika

Vyšší odborná škola, Obchodní akademie a Střední zdravotnická škola

344 01 Domažlice, Erbenova 184

Vzdělávací program

Sociální práce

Obor vzdělání

75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

Identifikační údaje vyšší odborné školy

Název školy:	Vyšší odborná škola, Obchodní akademie a Střední zdravotnická škola Domažlice, Erbenova 184	
Adresa školy:	344 01 Domažlice, Erbenova 184	
Zřizovatel školy:	Plzeňský kraj	
Typ právnické osoby:	Příspěvková organizace	
Kód a název oboru vzdělání:	75-32-N/..Sociální práce a sociální pedagogika	
Název vzdělávacího programu:	Sociální práce	
Zaměření vzdělávacího programu:	-	
Podmínky zdravotní způsobilosti uchazeče ke vzdělávání	Podmínky zdravotní způsobilosti nesplňují uchazeči se závažnými duševními chorobami a poruchami chování (v souladu s nařízením vlády č. 211/2010 Sb.)	
Formy vzdělávání	Délka vzdělávacího programu	
	denní	3 ročníky (6 období)
	kombinovaná	3 ročníky (6 období)
Vyučovací jazyk:	Český jazyk	
Dosažený stupeň vzdělání	Vyšší odborné	
Způsob ukončení vzdělávání	Absolutorium	
Doklad o dosaženém vzdělání	Vysvědčení o absolutoriu, diplom absolventa VOŠ	
Označení absolventa VOŠ	Diplomovaný specialista DiS.	

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

Obsah

1	Profil absolventa	5
2	Kompetence a uplatnění absolventa	7
3	Charakteristika vzdělávacího programu	9
3.1	Pojetí a cíle vzdělávacího programu	9
3.2	Denní forma vzdělávání	12
3.3	Kombinovaná forma vzdělávání	13
3.4	Organizace odborné praxe	14
4	Podmínky pro přijímání uchazečů	16
5	Podmínky ukončování vzdělávacího programu	17
6	Učební plán	18
6.1	Denní forma vzdělávání	18
6.2	Kombinovaná forma vzdělávání	23
7	Sylaby vyučovacích předmětů	29
7.1	Cizí jazyk	29
7.2	Základy korespondence	33
7.3	Aplikovaná výpočetní technika	36
7.4	Filosofie a etika	38
7.5	Úvod do sociologické teorie	41
7.6	Psychologie v sociální práci	44
7.7	Teorie a metody sociální práce	48
7.8	Supervize	53
7.9	Metody a techniky sociálního výzkumu	56
7.10	Úvod do právní teorie a praxe	59
7.11	Sociální politika	62
7.12	Sociální patologie	64
7.13	Menšinové skupiny	68
7.14	Zdraví a nemoc	70
7.15	Základy pedagogiky	72
7.16	Pedagogika volného času	74
7.17	Sociální pedagogika	78
7.18	Seminář k odborné praxi	81
7.19	Absolventský seminář	83
7.20	Odborná praxe	85
7.21	Statistika a demografie	90
7.22	Ekonomie sociální sféry	93
7.23	Krizová intervence	95
7.24	Sociální práce s osobami s postižením	98
7.25	Sociální práce se starými občany	104

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika
7.26 Sociální práce s delikventy	106
7.27 Sociální práce v oblasti zaměstnanosti	110
7.28 Sociální práce s rodinou a dětmi	111
7.29 Psychoterapeutický výcvik	113
7.30 Management a projektování sociálních služeb	118
7.31 Restriktivní opatření v sociálních službách	122
7.32 Zdravotní tělesná výchova s metodikou	125
8 Doklady o odborném zabezpečení výuky vzdělávacího programu	128
8.1 Soupis specializovaných učeben a dalších výukových prostor	128
8.2 Knihovna.....	129
8.3 Studijní opory	130
8.4 Záměr rozvoje a odůvodnění vzdělávacího programu.....	131
8.5 Podmínky pro hodnocení a zabezpečení kvality vzdělávacího programu	132
8.6 Údaje o rozvoji spolupráce	135
8.7 Zdůvodnění společenské potřeby vzdělávacího programu	137
9 Seznam příloh	138

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

1 Profil absolventa

Vzdělávání v sociální práci v České republice vychází z evropských hodnot svobody a solidarity a důrazu na lidská a občanská práva. Je založeno na pojetí sociální práce, které formulovala Mezinárodní federace sociálních pracovníků:

"Sociální práce je na praxi založená profese a akademická disciplína, která podporuje sociální změnu a rozvoj, sociální soudržnost a posílení a osvobození lidí. Pro sociální práci jsou zásadní principy sociální spravedlnosti, lidských práv, kolektivní zodpovědnosti a respektu k rozmanitosti. Zapojuje lidi a struktury, aby se zabývali životními těžkostmi a výzvami a zvyšovali životní pohodu. Opírá se přitom o teorie sociální práce, společenských a humanitních věd a o místní znalosti."¹

Sociální práce považuje za svůj klíčový princip respekt k lidské důstojnosti. Usiluje o mezilidskou a občanskou angažovanost. Zaměřuje se na interakce, které podporují sociální soudržnost a změnu k lepšímu. Posiluje člověka v jeho svobodě a rozvoji. Činí tak prostřednictvím vzdělávání v sociální práci a sociálních pracovníků samotných s využitím jejich schopnosti spolupracovat s rozmanitými lidmi, kulturami a obory.

Základem profesní identity sociálního pracovníka, jeho způsobilosti vykonávat profesi sociální práce v praxi, výuce a bádání, je pracovníkova osobní, profesní a sociální zodpovědnost a věrnost uvedeným hodnotám.

Kvalifikace absolventa vzdělávacího programu Sociální práce na Vyšší odborné škole, Obchodní akademii a Střední zdravotnické škole v Domažlicích odpovídá požadavkům, které stanovuje zákon č. 108/2006 Sb. o sociálních službách ve znění pozdějších předpisů, pro výkon činnosti sociálního pracovníka. Absolvent je vybaven základními kompetencemi, které mu umožní vykonávat profesní činnost na žádoucí úrovni.

V rámci profesionálního pomáhání neusiluje o bezproblémovost života jednotlivců a skupin, ale vede klienty k tomu, aby si samostatně dokázali hledat cesty k řešení problémů, a tím vytváří účinnou prevenci vzniku závislosti osob na sociálních službách. Absolvent je schopen dodržovat profesně etické i obecně lidské normy chování a jednání, zná podmínky trvale udržitelného rozvoje života lidí v zemích Evropské unie i dalších států.

---

¹ Definice odsouhlasená Mezinárodní federací sociálních pracovníků (2014) a Mezinárodní asociací škol sociální práce v červenci 2014. (Viz: <http://ifsw.org/get-involved/global-definition-of-social-work>)

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

V přípravě studentů je kladen důraz nejen na předání vědomostí a dovedností deklarovaných v Národní soustavě povolání (<http://www.nsp.cz>), ale i na formování postojů a hodnotových orientací nutných pro naplnění etických principů této pomáhající profese. Důležitou součástí přípravy je vedení studentů k pochopení a přijetí potřeby celoživotního vzdělávání a k pochopení možností a hranic profesionálního pomáhání.

Na základě konzultací s poskytovateli odborných praxí, tedy potenciálními zaměstnavateli absolventů, dále dle Národní soustavy povolání (<http://www.nsp.cz>) získá absolvent základní předpoklady pro uplatnění se v povoláních a pozicích vyžadujících minimálně vyšší odborné vzdělání příslušného zaměření, ale i v jiných oblastech společenské praxe, kde je třeba vysoké úrovně dovedností jednat s lidmi a vysoké odolnosti vůči psychické zátěži.

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

2 Kompetence a uplatnění absolventa

Naplnění cílových kompetencí absolventa dle Národní soustavy povolání (<http://kompetence.nsp.cz/mekkeKompetence.aspx>)

1. Oblast odborných vědomostí a dovedností

Odborné vědomosti a dovednosti jsou souborem odborných požadavků (teoretických znalostí, praktických dovedností) potřebných pro výkon povolání.

- Pečovatelské služby
- Znalosti v oboru pečovatelské služby
- Dovednosti k práci s lidmi v oboru pečovatelské služby
- Dovednosti k duševní práci v oboru pečovatelské služby
- Dovednosti k řízení procesů a činností v oboru pečovatelské služby
- Dovednosti pro ruční práci v oboru pečovatelské služby
- Sociální práce a poradenství
- Znalosti v oboru sociální práce a poradenství
- Dovednosti k práci s lidmi v oboru sociální práce a poradenství
- Dovednosti k duševní práci v oboru sociální práce a poradenství
- Dovednosti k řízení procesů a činností v oboru sociální práce a poradenství
- Služby zaměstnanosti
- Znalosti v oboru služby zaměstnanosti
- Dovednosti k práci s lidmi v oboru služby zaměstnanosti
- Dovednosti k duševní práci v oboru služby zaměstnanosti
- Dovednosti k řízení procesů a činností v oboru služby zaměstnanosti

2. Oblast obecných dovedností

Obecné dovednosti jsou souborem obecných požadavků potřebných pro výkon práce, které zcela výhradně nesouvisí s určitou profesí.

- Počítačová způsobilost
- Numerická způsobilost
- Ekonomické povědomí
- Právní povědomí
- Jazyková způsobilost v češtině
- Jazyková způsobilost v dalším cizím jazyce

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

3. Měkké kompetence

Měkké kompetence jsou souborem požadavků potřebných pro kvalitní výkon práce, které nejsou závislé na konkrétní odbornosti, ale komplexních schopnostech člověka.

- Efektivní komunikace
- Kooperace (spolupráce)
- Kreativita
- Flexibilita
- Výkonnost
- Samostatnost
- Řešení problémů
- Plánování a organizování práce
- Celoživotní učení
- Aktivní přístup
- Zvládání zátěže
- Objevování a orientace v informacích
- Vedení lidí (leadership)
- Ovlivňování ostatních

Absolvent se uplatní zejména jako sociální pracovník v oblasti sociálních služeb. Profesionální i osobnostní kompetence jsou v souladu s kompetencemi uváděnými v Národní soustavě povolání - Kvalifikační úroveň NSP 6. Uplatnění absolventa je možné i na nižších kvalifikačních úrovních dle Národní soustavy povolání (www.istp.cz, www.nsp.cz), které vyžadují střední vzdělání s maturitou, případně akreditovaný kurz a nemají určenou působnost. Možné je uplatnění absolventa i v jiných oblastech společenské praxe, kde je třeba vysoká úroveň dovedností jednat s lidmi a vysoká odolnost vůči psychické zátěži.

Absolvent může pokračovat ve studiu na vysokých školách v oboru sociální práce nebo v příbuzných oborech, je otevřen potřebě celoživotního vzdělávání.

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

3 Charakteristika vzdělávacího programu

3.1 Pojetí a cíle vzdělávacího programu

Pojetí vzdělávacího programu

Vzdělávací program je koncipován jako soustava ucelených vědomostí a dovedností potřebných pro získání kompetencí sociálního pracovníka s vyšší kvalifikací, který provádí sociální práce, řeší sociálně právní a sociálně zdravotní problémy klientů, provádí analytickou, koncepční a metodickou činnost, zabezpečuje poradenství, diagnostickou a výchovnou činnost. Teoretickým východiskem je Minimální standard vzdělávání v sociální práci ASVSP a Národní soustava povolání. Při přípravě programu byly také využity poznatky a zkušenosti z dosavadní výuky a dále zohledněny připomínky poskytovatelů odborné praxe k výsledným kompetencím studentů.

Program se skládá z teoretické výuky ve škole, jejíž součástí jsou ale také praktická cvičení v modelových situacích a dále z odborné supervidované praxe, která tvoří ve všech formách minimálně 25 % z celkové hodinové dotace výuky. Každý student disponuje aktivní znalostí nejméně jednoho cizího jazyka. Studenti jsou motivováni k celoživotnímu profesnímu i osobnostnímu růstu. Studentům je umožněna i určitá profilace prostřednictvím volitelných předmětů a volbou odborných pracovišť odborné praxe, ale také při zpracovávání závěrečné absolventské práce, jejíž obhajoba je součástí absolutoria. Samotní absolventi, kteří dále pokračují ve studiu na vysokých školách v ČR i zahraničí, označují poskytovanou úroveň vzdělání jako velmi kvalitní.

Vzdělávací program je v souladu s přípravou sociálních pracovníků v zahraničí, kde se příprava také realizuje v terciálním sektoru vzdělávání, vychází i z požadavků na sociální zralost studenta a absolventa sociální práce. Ve srovnání s obdobnými obory na vysokých školách je tento vzdělávací program zaměřen spíše prakticky. Vzdělávací program má denní a kombinovanou formu.

Cíle vzdělávacího programu vycházející z uvedeného pojetí programu

Cílem je připravit absolventy na práci sociálního pracovníka, kde náročnost pracovních činností vyžaduje minimálně vyšší odborné vzdělání. Studentům jsou předávány vhodnými didaktickými metodami informace o oboru v uvedeném obsahu a rozsahu. Absolventi mají teoretický základ z disciplín souvisejících se sociální prací a klíčové praktické kompetence, jejichž dosažení prokazují v závěrečném portfoliu absolventa. Celkový cíl je rozpracován do následujících hlavních cílových okruhů, ty jsou pak specifikovány v jednotlivých sylabech.

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

Charakteristika obsahu vzdělávacího programu

Vzdělávací program v denní i kombinované formě obsahuje předměty povinné a povinně volitelné – viz Učební plán str. 18.

Studentům denní formy i kombinované formy vzdělávání je umožněna profilace prostřednictvím povinně volitelných jejichž výuka probíhá pravidelně dle rozpisu výukových hodin. Z povinně volitelných předmětů si studenti volí v každém ročníku jeden jeden na dvě studijní období - viz Učební plán str. 18.

Studenti si mohou dle vlastního uvážení zvolit i více těchto předmětů. Výčet, obsah a personální obsazení povinně volitelných předmětů je plně v kompetenci ředitele VOŠ.

Systematicky je věnována pozornost bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a dodržování hygienických požadavků. Podmínky školy respektují platnou legislativu, tj. zákon č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) v platném znění. Na studenty se při konání odborné praxe na smluvních pracovištích praxe vztahují příslušná ustanovení Zákoníku práce, která upravují pracovní dobu, bezpečnost a ochranu zdraví při práci, včetně pracovních podmínek žen a mladistvých, a další předpisy BOZP. Informovaný souhlas stvrzují studenti svým podpisem na formulář, který je k dispozici u ředitele školy.

Předávání teoretických informací k vytvoření potřebných vědomostí se realizuje následujícími metodami:

- interaktivní přednášky
- problémové vyučování, skupinová práce
- systémem studijních opor
- multimediální prezentace témat
- diskuse
- on-line výuka (pomocí aktuálních aplikací dostupných ve škole)
- kolokvia

Vytváření praktických dovedností se realizuje následujícími metodami:

- praktický nácvik dovedností
- videotrénink interakcí
- případová práce, kazuistické semináře
- samostatná příprava a realizace programů pro vybrané skupiny uživatelů
- besedy, exkurze

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

- blokové pobytové akce (např. pro téma práce se skupinou)

Obsah vzdělávacího programu je tvořen následujícími okruhy, které respektují minimální standard pro vzdělávání sociálních pracovníků:

Obsahový okruh – Oblast odborných vědomostí a dovedností

Tento okruh je realizován prostřednictvím těchto předmětů: Filosofie a etika, Úvod do sociologické teorie, Psychologie v sociální práci, Teorie a metody sociální práce, Supervize, Metody a technika sociálního výzkumu, Úvod do právní teorie a praxe, Sociální politika, Sociální patologie, Menšinové skupiny, Zdraví a nemoc, Základy pedagogiky, Pedagogika volného času, Sociální pedagogika, Seminář k odborné praxi, Absolventský seminář, Krizová intervence, Sociální práce s osobami s postižením, Sociální práce se starými občany, Sociální práce s delikventy, Sociální práce v oblasti zaměstnanosti, Sociální práce s rodinou a dětmi, Psychoterapeutický výcvik (zaměřený na práci v poradenských zařízeních a psychiatrických nemocnicích), Management a projektování sociálních služeb, Restriktivní opatření v sociálních službách, Zdravotní TV s metodikou, Odborná praxe.

Obsahový okruh – Oblast obecných dovedností

Tento okruh je realizován prostřednictvím těchto předmětů: Cizí jazyk, Základy korespondence, Aplikovaná výpočetní technika, Úvod do právní teorie a praxe, Statistika a demografie, Ekonomie sociální sféry, Odborná praxe.

Obsahový okruh – Měkké kompetence

Tyto kompetence studenti získávají prostřednictvím didaktických metod používaných ve výuce jednotlivých předmětů.

Škola využívá individualizované nástroje podpory reflexe a individualizovaného učení, které přispívají k vrůstání studujících do role sociálních pracovníků. Jsou jimi zejména:

- učení nápodobou pod odborným vedením na pracovištích, kde studující vykonává odbornou praxi,
- supervize,
- mentoring,
- individuální i skupinový tutoring,
- metodické vedení,
- kazuistické semináře,
- výcviková skupina (komunita).

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

3.2 Denní forma vzdělávání

Probíhá v pětidenních vyučovacích týdnech, celkem je to 40 týdnů školního roku ve všech obdobích vzdělávání. Výuka probíhá prezenční nebo distanční formou podle zákona č. 561/2004 Sb. v novelizovaném znění zákona č. 349/2020 Sb. V prvním a druhém ročníku jsou na konci každého období 3 týdny samostatného studia určeny k získání hodnocení v řádném termínu a tři týdny probíhá souvislá odborná praxe. Ve třetím ročníku jsou na konci zimního období také tři týdny samostatného studia určené pro získání hodnocení v řádném termínu a na ně navazuje třítydenní souvislá odborná praxe. Na začátku letního období jsou 2 týdny souvislé odborné praxe a na konci letního období jsou 3 týdny samostatného studia určené pro získání hodnocení v řádném termínu a na ně navazuje pětidenní příprava k absolutoriu (týká se pracovních dnů). Průběžná odborná praxe je zařazena do pravidelného týdenního rozvrhu hodin.

Do vyššího ročníku postoupí student, který úspěšně splnil podmínky stanovené akreditovaným vzdělávacím programem pro předcházející ročník. Předměty, z nichž student koná zkoušku, a předměty, z nichž je student hodnocen jiným způsobem, jsou stanoveny učebními plány pro denní formu vzdělávání tohoto akreditovaného vzdělávacího programu. Termíny pro splnění požadavků hodnocení stanovuje ředitel VOŠ Domažlice. Podmínkou splnění hodnocení je účast na vyučování v rozsahu 80 % reálně odučených hodin. Průběžnou odbornou praxi student musí absolvovat v rozsahu 90 %, na souvislé odborné praxi je vyžadována 100% účast. Při nesplnění těchto limitů se postupuje v souladu se školním řádem VOŠ Domažlice, který vychází z platné legislativy. V případě, že studenta nelze hodnotit ze závažných důvodů, určí ředitel školy termín, do kterého bude hodnocení studenta ukončeno, nejpozději však do konce následujícího období.

Zkoušky je možné opakovat nejvýše dvakrát. Ředitel školy může studentovi, který nesplnil podmínky stanovené akreditovaným vzdělávacím programem pro příslušný ročník, povolit opakování ročníku po posouzení jeho dosavadních studijních výsledků a důvodů uvedených v písemné žádosti.

Přestup studenta VOŠ a přerušení vzdělávání se řídí § 97 školského zákona.

Přehled využití týdnů v průběhu denní formy vzdělávání:

Činnost	Počet týdnů v období					
Týdny vyučování	16	16	16	16	16	14
Teor. výuka/praxe	13/3	13/3	13/3	13/3	13/3	12/2
Samostatné studium	3	3	3	3	3	3
Absolutorium	-	-	-	-	-	2

Vyšší odborná škola		Sociální práce				
344 01, Domažlice, Erbenova 184		75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika				
Časová rezerva	1	1	1	1	1	1
Celkem	20	20	20	20	20	20

3.3 Kombinovaná forma vzdělávání

Vzdělávání je organizováno střídáním denní formy vzdělávání a dálkové formy vzdělávání. Teoretická výuka je řešena dálkovou formou vzdělávání. Výuka je organizovaná pravidelně v předem stanovených dnech a dána rozvrhem hodin tak, aby byl splněn požadavek daného učebního plánu (viz Učební plán pro kombinovanou formu vzdělávání). Výuka probíhá v podobě konzultačních hodin a dále je využíváno studijních opor. Výuka probíhá prezenční nebo distanční formou podle zákona č. 561/2004 Sb. v novelizovaném znění zákona č. 349/2020 Sb. Délka výuky činí 40 týdnů školního roku. V prvním a druhém ročníku jsou na konci každého období 3 týdny samostatného studia určeny k získání hodnocení v řádném termínu a tři týdny probíhá souvislá odborná praxe. Ve třetím ročníku jsou na konci zimního období také tři týdny samostatného studia určené pro získání hodnocení v řádném termínu a na ně navazuje třítýdenní souvislá odborná praxe. Na začátku letního období jsou 2 týdny souvislé odborné praxe a na konci letního období jsou 3 týdny samostatného studia určené pro získání hodnocení v řádném termínu a na ně navazuje pětidenní příprava k absolutoriu (týká se pracovních dnů). Odborná praxe je řešena denní formou vzdělávání. Na odborné praxi je vyžadována 100% účast. Celková délka odborné praxe je 18 týdnů (viz Učební plán pro kombinovanou formu vzdělávání a sylabus předmětu Odborná praxe).

Do vyššího ročníku postoupí student, který úspěšně splnil podmínky stanovené akreditovaným vzdělávacím programem pro předcházející ročník. Předměty, z nichž student koná zkoušku, a předměty, z nichž je student hodnocen jiným způsobem, jsou stanoveny učebními plány pro kombinovanou formu vzdělávání tohoto akreditovaného vzdělávacího programu. Termíny pro splnění požadavků hodnocení stanovuje ředitel VOŠ Domažlice. Podmínkou splnění hodnocení je účast na vyučování v rozsahu 80 % reálně odučených hodin. Při nesplnění těchto limitů se postupuje v souladu se školním řádem VOŠ Domažlice, který vychází z platné legislativy. V případě, že studenta nelze hodnotit ze závažných důvodů, určí ředitel školy termín, do kterého bude hodnocení studenta ukončeno, nejpozději však do konce následujícího období.

Zkoušky je možné opakovat nejvýše dvakrát. Ředitel školy může studentovi, který nesplnil podmínky stanovené akreditovaným vzdělávacím programem pro příslušný ročník, povolit opakování ročníku po posouzení jeho dosavadních studijních výsledků a důvodů uvedených v písemné žádosti.

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

Přestup studenta VOŠ a přerušení vzdělávání se řídí § 97 školského zákona.

Přehled využití týdnů v průběhu kombinované formy vzdělávání:

Činnost	Počet týdnů v období					
Týdny vyučování	16	16	16	16	16	14
Teor. výuka/praxe	13/3	13/3	13/3	13/3	13/3	12/2
Samostatné studium	3	3	3	3	3	3
Absolutorium	-	-	-	-	-	2
Časová rezerva	1	1	1	1	1	1
Celkem	20	20	20	20	20	20

3.4 Organizace odborné praxe

Odborná praxe se řídí relevantní legislativou týkající se zajištění odborných praxí. Odbornou praxi ve škole vede pověřená osoba – vedoucí odborné praxe, který má vlastní zkušenost s výkonem sociální práce a dobře se orientuje v síti služeb. Na pracovišti vede studující určený zkušený sociální pracovník, případně jiný odborník. Odborná praxe v obou formách vzdělávacího programu probíhá na základě dvou dokumentů: Smlouva pro zabezpečení odborné praxe studentů VOŠ a Kontrakt.

Ve smlouvě pro zabezpečení odborné praxe studentů VOŠ jsou ošetřeny povinnosti školy a povinnosti pracoviště v souvislosti s nakládáním s důvěrnými údaji a mlčenlivostí, bezpečností práce a požární ochranou.

K realizaci partnerství a aktivní participaci všech zúčastněných stran (studující – škola – pracoviště) slouží trojstranný Kontrakt s vymezením podmínek spolupráce.

Na studenty se vztahují ustanovení zákoníku práce, která upravují pracovní dobu, bezpečnost a ochranu zdraví při práci, péči o zaměstnance a pracovní podmínky žen a mladistvých, a další předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a předpisy o zachování mlčenlivosti vyplývající ze zákona č. 110/2019 Sb. o zpracování osobních údajů ve znění pozdějších předpisů.

Jednání s jednotlivými poskytovateli odborné praxe realizuje vedoucí odborné praxe, který také připravuje konkrétní znění dokumentů pro podpis statutárních zástupců. Průběžný kontakt s pracovišti udržuje vedoucí odborné praxe. V závěru praxe vypracovávají určení sociální pracovníci nebo odborníci hodnocení studentů. Hodnocení je podkladem pro udělení zápočtu.

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

Spolupráce s odbornou praxí v rámci získávání aktuálních informací z praxe

- Do školy jsou zváni odborníci z praxe na přednášky, besedy, diskuse se studenty i učiteli. Seznamují je s novými postupy při práci s jednotlivými klienty v různých zařízeních, s problémy s uplatňováním nových zákonů v praxi.
- Vybrané odborné předměty vyučují odborníci z praxe jako externí vyučující.
- Jsou organizovány odborné exkurze do jednotlivých zařízení v návaznosti na probíraná témata v jednotlivých předmětech, aby bylo zajištěno propojení teoretických poznatků s praxí.
- Studenti zpracovávají absolventské práce dle zakázky z odborné praxe.
- Studenti i učitelé školy se zapojují do jednotlivých akcí institucí a zařízení organizovaných pro jejich klienty, dobrovolnických programů, komunitních projektů.
- Spolupráce s odborníky z praxe v rámci zpracování oponentských posudků absolventských prací
- Dle témat zpracovávaných v absolventských pracích jsou oslovováni odborníci z jednotlivých oblastí odborné praxe, kteří zpracovávají oponentské posudky a následně se zúčastňují obhajoby absolventských prací. Mezi oslovovanými jsou i absolventi VOŠ.

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

4 Podmínky pro přijímání uchazečů

Základní podmínkou pro přijímání uchazečů je získání středního vzdělání s maturitní zkouškou a splnění podmínek pro přijetí prokázáním vhodných schopností, vědomostí, zájmů a zdravotní způsobilosti.

Podmínky zdravotní způsobilosti nesplňují uchazeči se závažnými duševními chorobami a poruchami chování v souladu s nařízením vlády o soustavě oborů vzdělání v platném znění. Tělesné nebo smyslové postižení není důvodem pro nepřijetí, pokud nebrání výkonu sociální práce. Handicapovaným studentům je možno do určité míry přizpůsobit podmínky vzdělávání, např. formou individuálního vzdělávacího plánu, úpravou prostředí.

Uchazeč, který získal střední vzdělání v zahraničí, se ve shodě s platnými předpisy prokáže dokladem od krajského úřadu příslušného místu pobytu žadatele (osvědčením o uznání rovnocennosti zahraničního vysvědčení s maturitním vysvědčením získaným v ČR, případně rozhodnutím o uznání platnosti zahraničního vysvědčení v ČR § 108 školského zákona, ve znění pozdějších předpisů). Osoby, které nejsou státními občany České republiky a pobývají oprávněně na území ČR mají shodné podmínky v přístupu ke vzdělávání jako státní občané ČR. Uchazeči o vzdělávání, kteří mají státní občanství mimo státy Evropské unie, musí v případě přijetí nejpozději při zahájení vzdělávání na této škole prokázat řediteli školy oprávněnost svého pobytu na území České republiky (viz § 20, odst. 1–3 školského zákona).

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

5 Podmínky ukončování vzdělávacího programu

Vzdělávací program je ukončen absolutoriem, jehož součástí je zkouška z cizího jazyka, komplexní zkouška z odborných předmětů (Teorie a metody sociální práce, Sociální politika a Právo) a obhajoba absolventské práce na zvolené téma. Téma absolventské práce volí student 1,5 minimálně však 1 rok před ukončením vzdělávacího programu. Organizace a průběh absolutoria respektuje platnou legislativu. Absolutorium má právo skládat student, který úspěšně ukončil poslední ročník vzdělávání. Vzdělávání může být ukončeno na základě vlastní žádosti nebo oznámení studenta a dále v souladu s platnou legislativou.

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

6 Učební plán

6.1 Denní forma vzdělávání

Učební plán – denní forma vzdělávání								
Názvy vyučovacích předmětů	Zkratka	1. ročník		2. ročník		3. ročník		Celkem hodin
		Zimní 13 t	Letní 13 t	Zimní 13 t	Letní 13 t	Zimní 13 t	Letní 12t	
Povinné předměty								
Cizí jazyk *	NEJ/A NJ	2/2 kz	2/2 kz	2/2 kz	2/2 kz	2/2 zk	2/2 zk	154
Základy korespondence	ZKOR	2/2 z	2/2 z					52
Aplikovaná výpočetní technika	AVT			2/2 z	2/2 z	1/1 z	1/1 z	77
Filozofie a etika	FIL	2 z	2 z					52
Úvod do sociologické teorie	UST	2 z	2 z					52
Psychologie v sociální práci	PSP	2 kz	2 zk	2kz	2 zk			104
Teorie a metody sociální práce	MSP	2 zk	2 zk	2 zk	2 zk	2 zk	2 zk	154
Supervize	SUP	1 z	1 z	2/2 z	2/2 z	2/2 z	2/2 z	128
Metody a techniky sociálního výzkumu*	MTV			2/2 z	2/2 z			52
Úvod do právní teorie a praxe*	UPTP	2 zk	2 zk	2 zk	2 zk	2 zk	2 zk	154
Sociální politika*	SOP	2 zk	2 zk	2 zk	2 zk	2 zk	2 zk	154
Sociální patologie	SPA			2 kz	2 zk			52
Menšinové skupiny	MSK					2 z	2 z	50
Zdraví a nemoc	ZAN	2 z	2 kz	2 z	2 kz			104
Základy pedagogiky	PED	2 kz	2 zk					52
Pedagogika volného času	PVČ	2 z	2 kz					52

Vyšší odborná škola				Sociální práce				
344 01, Domažlice, Erbenova 184				75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika				
Sociální pedagogika	SPE			2 z	2 kz			52
Seminář k odborné praxi	SPX	2/2 z	2/2 z	2/2 z	2/2 z	2/2 z	2/2 z	154
Absolventský seminář						4 z	4 z	100
Odborná praxe	PXP							
Odborná praxe průběžná				6 h/t	6 h/t	6 h/t	6 h/t	306 h
Odborná praxe souvislá		3 t	3 t	3 t	3 t	3 t	2 t	17 týdnů 680 h
Povinně volitelné předměty								
Statistika a demografie	STA	2 z	2 z					52
Ekonomie sociální sféry	ESS	2 z	2 z					52
Krizová intervence	KRI			2 z	2 kz			52
Sociální práce s osobami s postižením	SPO					2 z	2 kz	50
Sociální práce se starými občany	SSO			2 z	2 kz			52
Sociální práce s delikventy	SPD					2 z	2 kz	50
Sociální práce v oblasti zaměstnanosti	SPZ			2 z	2 kz			52
Sociální práce s rodinou a dětmi	SRD					2 z	2 kz	50
Psychoterapeutický výcvik (zaměřený na práci v poradenských zařízeních a psychiatrických nemocnicích)	PTV					2 z	2 z	50

Vyšší odborná škola				Sociální práce				
344 01, Domažlice, Erbenova 184				75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika				
Management a projektování sociálních služeb	MAP					2 z	2 z	50
Restriktivní opatření v sociálních službách	ROS					2 z	2 z	50
Zdravotní TV s metodikou	ZTV			2 z	2 kz			52
Celkem minimální počet hodin/týden		27	27	32	32	27	27	

Legenda:

z zápočet

kz klasifikovaný zápočet

zk zkouška

ABS předmět zakončený zkouškou u absolutoria

* v rámci předmětu Odborný seminář se studenti připravují na zpracování absolventské práce, výstupem tohoto předmětu je vlastní obhajoba

/ předmět dělený na studijní skupiny

(*) předmět na 4 vzdělávací období - studenti musí absolvovat jeden z těchto předmětů dle vlastního výběru

(**) předmět na 2 vzdělávací období - studenti musí absolvovat jeden z těchto předmětů dle vlastního výběru

Hodiny samostudia:

Učební plán – denní forma vzdělávání – hodiny samostudia								
Názvy vyučovacích předmětů	Zkratka	1. ročník		2. ročník		3. ročník		Celkem hodin
	a							
Povinné předměty								
Cizí jazyk *	NEJ/A NJ	15	15	15	15	15	15	90
Základy korespondence	ZKOR	20	20					40

Vyšší odborná škola				Sociální práce				
344 01, Domažlice, Erbenova 184				75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika				
Aplikovaná výpočetní technika	AVT			15	15	15	15	60
Filozofie a etika	FIL	10	10					20
Úvod do sociologické teorie	UST	10	10					20
Psychologie v sociální práci	PSP	10	10	15	15			50
Teorie a metody sociální práce	MSP	15	15	15	15	15	15	90
Supervize	SUP	10	10	15	15	15	15	80
Metody a techniky sociálního výzkumu*	MTV			10	10			20
Úvod do právní teorie a praxe*	UPTP	15	15	15	15	15	15	90
Sociální politika*	SOP	15	15	15	15	15	15	90
Sociální patologie	SPA			20	20			40
Menšinové skupiny	MSK					10	10	20
Zdraví a nemoc	ZAN	10	10	10	10			40
Základy pedagogiky	PED	15	15					30
Pedagogika volného času	PVČ	10	10					20
Sociální pedagogika	SPE			10	10			20
Seminář k odborné praxi	SPX	10	10	10	10	10	10	60
Absolventský seminář						20	20	40
Povinně volitelné předměty								
Statistika a demografie	STA	10	10					20
Ekonomie sociální sféry	ESS	10	10					20

Vyšší odborná škola				Sociální práce				
344 01, Domažlice, Erbenova 184				75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika				
Krizová intervence	KRI			10	10			20
Sociální práce s osobami s postižením	SPO					10	10	20
Sociální práce se starými občany	SSO			10	10			20
Sociální práce s delikventy	SPD					10	10	20
Sociální práce v oblasti zaměstnanosti	SPZ			10	10			20
Sociální práce s rodinou a dětmi	SRD					10	10	20
Psychoterapeutický výcvik (zaměřený na práci v poradenských zařízeních a psychiatrických nemocnicích)	PTV					10	10	20
Management a projektování sociálních služeb	MAP					10	10	20
Restriktivní opatření v sociálních službách	ROS					10	10	20
Zdravotní TV s metodikou	ZTV			10	10			20
Celkem minimální počet hodin/týden								

Legenda:

*Předmět absolutoria

Z Zápočet

KZ Klasifikovaný zápočet

ZK Zkouška

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

Přímá výuka 1903
 Samostudium 980
 Praxe 986 = 25,5%
 Celkem 3869

Do vyššího ročníku postoupí student, který úspěšně splnil podmínky stanovené akreditovaným vzdělávacím programem pro předcházející ročník.

6.2 Kombinovaná forma vzdělávání

Učební plán – kombinovaná forma vzdělávání								
Názvy vyučovacích předmětů	Zkratka	1. ročník		2. ročník		3. ročník		Celkem hodin
		Zimní	Letní	Zimní	Letní	Zimní	Letní	
Počet konzultačních hodin		13 t	13 t	13 t	13 t	13 t	12 t	
		110	100	110	110	115	105	
Povinné předměty								
Cizí jazyk *	NEJ/ANJ	10/10 kz	10/10 kz	10/10kz	10/10 kz	10/10 zk	10/10 zk	60
Základy korespondence	ZKOR	5/5 z	5/5 z					10
Aplikovaná výpočetní technika	AVT			5/5 z	10/10z	15/15 z	5/5 z	35
Filozofie a etika	FIL	10 z	5 z					15
Úvod do sociologické teorie	UST	10 z	5 z					15
Psychologie v sociální práci	PSP	10 kz	10 zk	10kz	10zk			40
Teorie a metody sociální práce	MSP	10 zk	10 zk	10 zk	10 zk	10 zk	10 zk	60
Supervize	SUP	5 z	5 z	10/10 z	10/10 z	10/10 z	10/10 z	50
Metody a techniky sociálního výzkumu*	MTV			10/10 z	5/5 z			15
Úvod do právní teorie a praxe*	UPTP	10 zk	10 zk	10 zk	10 zk	10 zk	10 zk	60
Sociální politika*	SOP	10 zk	10 zk	10 zk	10 zk	10 zk	10 zk	60
Sociální patologie	SPA			10 kz	10 zk			20

Vyšší odborná škola				Sociální práce				
344 01, Domažlice, Erbenova 184				75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika				
Menšinové skupiny	MSK					10 z	10 z	20
Zdraví a nemoc	ZAN	5 z	5 kz	10 z	10 kz			30
Základy pedagogiky	PED	10 kz	10 zk					20
Pedagogika volného času	PVČ	10 z	10 kz					20
Sociální pedagogika	SPE					10 z	10 kz	20
Seminář k odborné praxi	SPX			5/5 z	5/5 z	5/5 z	5/5 z	20
Absolventský seminář						10 z	10 z	20
Odborná praxe	PXP							
- souvislá		3 t	3 t	3 t	3 t	3 t	2t	17 týdnů 680 h
- prázdninová			4 t		4 t			8 týdnů 320 h
Povinně volitelné předměty								
Statistika a demografie	STA	5 z	5 z					10
Ekonomie sociální sféry	ESS	5 z	5 z					10
Krizová intervence	KRI			10 z	10 kz			20
Sociální práce s osobami s postižením	SPO					15 z	15 kz	30
Sociální práce se starými občany	SSO			10 z	10 kz			20
Sociální práce s delikventy	SPD					15 z	15 kz	30
Sociální práce v oblasti zaměstnanosti	SPZ			10 z	10kz			20
Sociální práce s rodinou a dětmi	SRD					15 z	15 kz	30

Vyšší odborná škola				Sociální práce				
344 01, Domažlice, Erbenova 184				75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika				
Psychoterapeutický výcvik (zaměření na práci v poradenských zařízeních a psychiatrických nemocnicích)	PTV					15 z	15 z	30
Management a projektování sociálních služeb	MAP					15 z	15 z	30
Restriktivní opatření v sociálních službách	ROS					15 z	15 z	30
Zdravotní TV s metodikou	ZTV			10 z	10 kz			20

Legenda:

z zápočet

kz klasifikovaný zápočet

zk zkouška

ABS předmět zakončený zkouškou u absolutoria

* v rámci předmětu Odborný seminář se studenti připravují na zpracování absolventské práce, výstupem tohoto předmětu je vlastní obhajoba

/ předmět dělený na studijní skupiny

(*) předmět vyučovaný v dotaci 40 konzultačních hodin - studenti musí absolvovat jeden z těchto předmětů dle vlastního výběru

(**) předmět vyučovaný v dotaci 20 konzultačních hodin - studenti musí absolvovat jeden z těchto předmětů dle vlastního výběru

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

Hodiny samostudia:

Učební plán – kombinovaná forma vzdělávání – hodiny samostudia								
Názvy vyučovacích předmětů	Zkratka	1. ročník		2. ročník		3. ročník		Celkem hodin
Povinné předměty								
Cizí jazyk *	NEJ/ANJ	40	40	40	40	40	40	240
Základy korespondence	ZKOR	30	30					60
Aplikovaná výpočetní technika	AVT			40	40	40	40	160
Filozofie a etika	FIL	30	30					60
Úvod do sociologické teorie	UST	30	30					60
Psychologie v sociální práci	PSP	40	40	40	40			160
Teorie a metody sociální práce	MSP	40	40	40	45	45	45	255
Supervize	SUP	15	15	15	15	15	15	90
Metody a techniky sociálního výzkumu*	MTV			30	30			60
Úvod do právní teorie a praxe*	UPTP	40	40	40	40	40	40	240
Sociální politika*	SOP	40	40	40	40	40	40	240
Sociální patologie	SPA			30	30			60
Menšinové skupiny	MSK					30	30	60
Zdraví a nemoc	ZAN	20	20	30	30			100
Základy pedagogiky	PED	30	30					60
Pedagogika volného času	PVČ	30	30					60
Sociální pedagogika	SPE					30	30	60
Seminář k odborné praxi	SPX			20	20	20	20	80

Vyšší odborná škola				Sociální práce				
344 01, Domažlice, Erbenova 184				75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika				
Absolventský seminář						30	30	60
Povinně volitelné předměty								
Statistika a demografie	STA	15	15					30
Ekonomie sociální sféry	ESS	15	15					30
Krizová intervence	KRI			15	15			30
Sociální práce s osobami s postižením	SPO					15	15	30
Sociální práce se starými občany	SSO			15	15			30
Sociální práce s delikventy	SPD					15	15	30
Sociální práce v oblasti zaměstnanosti	SPZ			15	15			30
Sociální práce s rodinou a dětmi	SRD					15	15	30
Psychoterapeutický výcvik (zaměření na práci v poradenských zařízeních a psychiatrických nemocnicích)	PTV					15	15	30
Management a projektování sociálních služeb	MAP					15	15	30
Restriktivní opatření v sociálních službách	ROS					15	15	30
Zdravotní TV s metodikou	ZTV			15	15			30

Legenda:

*Předmět absolutoria

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

Z   Zápočet
 KZ   Klasifikovaný zápočet
 ZK   Zkouška

Přímá výuka   650
 Samostudium   2255
 Praxe   1000 = 25,6%
 Celkem   3905

Do vyššího ročníku postoupí student, který úspěšně splnil podmínky stanovené akreditovaným vzdělávacím programem pro předcházející ročník.

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

7 Sylaby vyučovacích předmětů

7.1 Cizí jazyk

německý jazyk, anglický jazyk

Vstupní úroveň: B1 / B2

Výstupní úroveň: B2

Pojetí

Cizí jazyk je zaměřen na rozšiřování obecného jazyka ze střední školy, soustavné opakování gramatických jevů, jejich výběr se řídí zejména aktuálním stavem jazykových znalostí studijní skupiny.

V oblasti odborného jazyka zvládnutí slovní zásoby k pojmenování problémů, jejich příčin, následků, řešení, komunikace a diskuse o nich. Maximální důraz je zde kladen na mezipředmětové vztahy a souvislosti.

- témata z oborů a oblastí vztahujících se k sociální práci: sociologie, problémy menšinových skupin, sociální patologie, sociální politika, právo, psychologie a pedagogika, zdravý životní styl
- témata z oblasti vzdělávání: problematika životního prostředí, škola a vzdělávání se, teoretická a praktická příprava, studijní podmínky, možnosti uplatnění absolventů a další vzdělávání
- témata z oblasti pracovní: reflexe zkušeností z praxe v terénu, vypracování curriculum vitae a žádosti o místo
- Po absolvování jazykové průpravy ovládá student slovní zásobu týkající se všech oblastí sociální práce. Orientuje se v cizojazyčném textu, dokáže z něj získat potřebné informace.
- Umí komunikovat s cizojazyčným partnerem stejné profese, dokáže mu zprostředkovat své profesní zkušenosti. Je schopen zorientovat se v cizojazyčném prostředí a uplatnit se v pracovní sféře. Dokáže sám sebe motivovat k dalšímu zvyšování kvalifikace v cizím jazyce nebo ke studiu v zahraničí

Cíl výuky

Jazykový cíl

- vytvořit u studenta základy pro profesní orientaci a komunikaci v cizím jazyce
- schopnost získat informace z profesně orientovaných odborných textů
- schopnost uplatnit se v cizojazyčném prostředí – práce, studium
- schopnost výměny zkušeností s cizojazyčným partnerem

Výchovný cíl

- vzbudit zájem o zvyšování kvalifikace v cizím jazyce

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

- posílit sebedůvěru studenta, dodat mu větší důvěru při improvizaci a interakci v cizím jazyce
- motivovat studenta k vyhledávání a budování pracovních kontaktů se zahraničím

Cílové kompetence

(podle všeobecné stupnice společného evropského referenčního rámce)

1 Ústní interakce – B 2

Dokáže jazyk užívat plynule, přesně a účinně a vyjadřovat se v rámci širokého okruhu všeobecných i profesních témat a jasně označovat vztahy mezi myšlenkami. Dokáže komunikovat spontánně a gramaticky správně, aniž by zjevně musel omezovat rozsah toho, co chce říci. Dokáže přizpůsobit to, co říká, i vyjadřovací prostředky situaci.

2 Ústní projev – B 2

Dokáže podat jasný a systematický popis a prezentaci, přičemž zdůrazňuje hlavní myšlenky a uvádí potřebné podrobnosti.

3 Vládání zvukové stránky jazyka – B 2

Dokáže správně rozlišit použití intonace a větňého přízvuku tak, aby vyjadřoval i jemné významové rozdíly.

4 Gramatická správnost – B 2

Ovládá gramatiku v relativně vysoké míře. Nedopouští se chyb, které by mohly způsobit nedorozumění.

5 Poslech s porozuměním – B 2

Rozumí spisovné řeči, živé nebo vysílané, jak na známá, tak na méně známá témata, se kterými se běžně setkává v osobním, společenském nebo profesním životě.

6 Čtení s porozuměním – B 2

Rozumí podrobnostem v dlouhých a složitých textech, ať se vztahují ke studovanému oboru či nikoli, za předpokladu, že má možnost si znovu přečíst obtížné pasáže.

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

7 Písemný projev - B 2

Dokáže napsat srozumitelné podrobné texty týkající se různých témat z oblasti osobních zájmů a dokáže shrnout, spojit a zhodnotit informace a argumenty z velkého počtu zdrojů.

8 Adekvátnost z hlediska sociolingvistiky - B 2

Dokáže se vyjadřovat sebevědomě, srozumitelně a zdvořile v rámci formálních a neformálních funkčních stylů, které odpovídají dané situaci a partnerům.

Obsah

Témata jsou do výuky zařazována podle vzájemných souvislostí tak, aby návazně aktivovala a rozvíjela slovní zásobu odborného jazyka.

- Rodina
- Postavení ženy ve společnosti
- Vývoj a formování osobnosti dítěte
- Výchova v rodině a formy náhradní péče
- Zneužívání a zanedbávání dětí
- Generační konflikty
- Problémy starších lidí
- Zdravý životní styl
- Uspořádání volného času
- Drogy
- Jiné druhy závislostí
- AIDS
- Postižení lidé
- Bydlení
- Kriminalita
- Extremismus a radikalismus, sekty
- Okrajové skupiny, imigranti, etnické menšiny
- Vzdělávání
- Zdraví, nemoc, prevence
- Lidská práva
- Systém sociálního zabezpečení
- Sociální práce a její formy
- Osobnost sociálního pracovníka
- Masmédia
- Životní prostředí

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

Postupy a metody výuky

- asociogramy, vytváření tematických slovníků
- práce s odborným textem: určení klíčových slov a prezentace informací získaných z textu jejich pomocí
- procvičování mluveného praktického jazyka formou diskuse o různých společenských situacích a problémech
- využití znalostí získaných v odborných předmětech a jejich prezentace v cizím jazyce – nácvik prezentace před skupinou
- psaní slohových útvarů a resumé
- práce s audiovizuální technikou, internetem
- kontakt s rodilými mluvčími, pracovníky v oblasti sociální práce
- odborné exkurze v různých zařízeních sociální péče v příhraničním regionu na území SRN (pouze pro německý jazyk)
- možnost absolvování části souvislé nebo průběžné praxe tamtéž (pouze pro německý jazyk)

Požadované výstupy k hodnocení

- docházka 80 % ve všech obdobích
- docházka 65 % a seminární práce v rozsahu 2-3 stran na zadané odborné nebo obecně společenské téma a jeho ústní prezentace

Průběžné hodnocení

- písemné samostatné práce, testování nové slovní zásoby a odborné terminologie, ústní zpráva o absolvované praxi

Závěrečné hodnocení

- samostatné vypracování cizojazyčného resumé absolventské práce v rozsahu 1-2 strany

Literatura

Německý jazyk:

Základní učebnice cizího jazyka:

BERGLOVÁ, E., FORMÁNKOVÁ, E., Mašek, M. *Moderní gramatika němčiny*. Plzeň: Fraus 2002. IBSN 80-7238-144-X

Další používaná literatura:

FLEGL, P. *Textová cvičebnice němčiny pro posluchače psychologie, sociologie, pedagogiky a andragogiky*. Praha: Karolinum 1999. IBSN 80-7184-805-0

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

POLÁKOVÁ, J., NELEŠOVSKÁ, A. *Česko-německý, německo-český pedagogicko-psychologický slovník*. Olomouc: Nakladatelství Olomouc 2000. ISBN 80-7182-091-1

VARMUŽEK, E. a kol. *Kommunikation in sozialen und medizinischen Berufen*. Plzeň: Fraus 2003. ISBN 80-7238-286-1

VOTAVOVÁ, A. *Německé texty pro sociology s procvičením gramatických souborů*. Praha: Karolinum 1999. ISBN 80-7184-834-4

Soziale Arbeit, dostupné z: http://de.wikipedia.org/wiki/Soziale_Arbeit

Vlastní odborné texty.

Anglický jazyk:

Základní učebnice cizího jazyka:

GRICE, Tony. *Nursing* Oxford University Press, 2011. 135s. ISBN 978-019-456988-0.

McCARTER, Sam. *Medicine* Oxford University Press, 2013. 143s. ISBN 978-019-456956-9.

PEPRNÍK, Jaroslav, NANGONOVÁ, Stella, SPARLING, Don. *Angličtina pro jazykové školy III*. 5. vyd. Praha: Fortuna, 1995. 367 s. ISBN 80-7168-289-6.

Ministerstvo práce a sociálních věcí[cit.2014-10-03]. Dostupné z: <<http://www.mpsv.cz/en/1603>>

Ministerstvo práce a sociálních věcí[cit.2014-10-03]. Dostupné z: <<http://www.mpsv.cz/en/1613>>

Další používaná literatura:

KYNCLOVÁ, Jana, VAŠŇOVSKÁ, Markéta, JANOUŠKOVÁ, Klára, KVASNIČKA, Radim. *Anglicko-český, česko-anglický slovník odborných pojmů zejména z oblasti sociální péče o osoby tzv. společensky nepřizpůsobivé*. 2. rozšíř. vyd. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, 2006. 221 s. ISBN 80-7368-192-7.

NOVÁČKOVÁ, Blanka. *English Sociological Texts*. 1. vyd. Praha: UK, Vydavatelství Karolinum, 1996. 224 s. ISBN 80-7184-216-8.

PEPRNÍK, Jaroslav. *Angličtina pro pokročilé I*. 6. vyd. Praha: Fortuna, 2001. 432 s. ISBN 80-7168-673-5.

TRYML, Sergej. *A Guide to Active English Conversation*. 1. vyd. Praha: Ekopress (Odborné nakladatelství), 2002. 742 s. ISBN 80-86119-53-X.

Vlastní odborné texty, vhodné texty z aktuálních čísel časopisů Bridge.

7.2 Základy korespondence

Pojetí

Základem předmětu je ovládnutí klávesnice PC nejracionálnější způsobem, tj. desetiprstovou hmatovou metodou, čímž se veškeré práce na PC zrychlí a zpřesní. Výuka probíhá pomocí výukového

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

programu ZAV, který jednoduchým způsobem vede ke zvládnutí prstokladu a který současně motivuje ke správnému a rychlému psaní. Jeho výhodou je i možnost domácí instalace programu.

Důraz je kladen také na správnou orientaci ve všech druzích úředních písemností, zvládnutí normalizované úpravy písemností podle ČSN 016910, správnou stylizaci úřední korespondence a profesionální písemné komunikace s nejrůznějšími subjekty. Výuka se realizuje formou praktických cvičení a metodou praktického upevňování vědomostí ve specializované učebně na PC a připravuje studenty k získání korespondenčních dovedností a návyků. Předmět Základy korespondence je úzce provázán s předměty Aplikovaná výpočetní technika, Právo a Sociální politika a rozvíjí u studentů profesionální vykonávání administrativních prací.

Cíl výuky

Cílem předmětu Základy korespondence je vybavit studenta takovými kompetencemi, aby mohl vykonávat danou profesní činnost na výborné teoretické i praktické úrovni. Tzn. vychovat studenta, který bude adaptabilní, pečlivý, pohotový, praktický, taktní, tvořivý a v mnoha případech trpělivý a ochotný, dále také zodpovědný a mlčenlivý při práci s osobními údaji a daty.

Cílem jsou také praktické dovednosti a vědomosti:

- ovládání klávesnice všemi deseti prsty, tím student zrychlí výkon, uspoří vynaloženou energii a může se soustředit pouze na obsah sdělení a nemusí přerušovat tok myšlenek vyhledáváním jednotlivých kláves, rychlost psaní se projevuje také v celkové osobní pracovní produktivitě i v kvalitě, tj. bezchybnosti textu
- znalost a používání doporučené normy pro psaní úředních dopisů, evidenci a archivaci písemností (ČSN 01 6910)
- věcná, jazyková i formální správnost písemností, estetická úprava
- správná stylizace a aktivní zpracování úředních dopisů, interních písemností, dopisů osobního charakteru, personálních a právních písemností a písemností v hospodářském styku
- používání písemností ve styku s bankou a poštou
- zásady manipulace s písemnostmi
- elektronická komunikace

Obsah

- Tvorba úředního dopisu
- Interní písemnosti (vnitropodnikové)
- Osobní dopisy (úřední dopisy osobního charakteru aplikované do oblasti sociální práce)
- Personální písemnosti
- Právní písemnosti

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

- Písemnosti v hospodářském styku
- Písemnosti ve styku s bankou a poštou
- Manipulace s písemnostmi
- Elektronická komunikace

Cílové kompetence

Cílem vzdělávání je vybavit studenta kompetencemi nezbytnými pro profesní uplatnění a celoživotní vzdělávání.

Klíčové kompetence jako písemná komunikace, schopnost řešení problému, využívat a pracovat s informacemi, řešit praktické úkoly umožní zvládat obecné i odborné nároky v pracovním a osobním životě.

Odbornou kompetencí studenta je schopnost psaní na klávesnici všemi deseti prsty. Student se dokáže orientovat ve všech druzích úředních písemností, ovládá normalizovanou úpravu písemností, tvorbu úředního dopisu tj. správnou stylizaci písemností, dokáže volit vhodné slovní obraty, ovládá grafickou a estetickou úpravu. Student dokáže vyhodnotit zapsané informace, které se mohou stát průkazným materiálem při řešení sporných případů. Pomocí písemností dokáže zpřesnit, zkvalitnit a dokumentovat výměnu informací.

Požadované výstupy k hodnocení a klasifikaci

- docházka 80 %
- docházka 65 %, seminární práce v rozsahu 8-10 stran na zadané téma
- vzorový soubor s vyhotovenými písemnostmi

Literatura

KOCOuroVÁ, A., HOCHOVÁ, I. *Písemná a elektronická komunikace pro střední školy, úřady a veřejnost*, ISBN 9788088057222, Eduko, nakladatelství s.r.o., 2017

PEŠTOVÁ, M., ŠTIKOVÁ, S. *Přehledný průvodce úpravou textu podle ČSN 01 6910:2014. Kultura dokumentů v administrativní i studentské praxi*. Plzeň: Korespondent, r. vydání 2015, ISBN neuvedeno

Rozhledy, časopis Státního těsnopisného ústavu, ISSN 0139-7559

citační norma ČSN ISO 690:2011: Bibliografické citace – podrobný návod, jak citovat literaturu a prameny, s českými příklady

ČSN 01 6910 (2014) Úprava dokumentů zpracovaných textovými procesory.
(<http://www.nuv.cz/...jny>)

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

7.3 Aplikovaná výpočetní technika

Pojetí

Vyučovací předmět navazuje na znalosti získané na střední škole a připravuje studenty využívání prostředků informačních a komunikačních technologií (ICT) jak v průběhu přípravy v jiných předmětech, tak v dalším studiu i výkonu povolání sociálního pracovníka. Předmět prohlubuje u studentů schopnost tvůrčím způsobem využívat informační a komunikační technologie, informační zdroje a možnosti aplikačního programového vybavení s cílem dosáhnout lepší orientaci v narůstajícím množství informací při respektování právních a etických zásad používání prostředků ICT. Student je veden ke schopnosti aplikovat výpočetní techniku s využitím pokročilejších funkcí k efektivnímu zpracování informací, a přispět tak ke transformaci dosažených poznatků v systematicky uspořádané vědomosti. Dynamický rozvoj oblasti ICT vyžaduje od studenta flexibilitu při přizpůsobování se inovovaným verzím digitálních zařízení a schopnost jejich vzájemného propojování.

Cíl výuky

Cíl v dané vzdělávací oblasti směřuje k rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede studenty k porozumění zásadám ovládnutí a věcným souvislostem jednotlivých skupin aplikačního programového vybavení a k vhodnému uplatňování jejich nástrojů, metod a vazeb k efektivnímu řešení úloh; porozumění základním pojmům a metodám informatiky jako vědního oboru a k jeho uplatnění v ostatních vědních oborech a profesích; uplatňování algoritmického způsobu myšlení při řešení problémových úloh; využívání prostředků ICT k modelování a simulaci přírodních, technických a především společenských procesů a k jejich implementaci v různých oborech; tvořivému využívání spektra možností komunikačních technologií a jejich kombinací k rychlé a efektivní komunikaci. Student se učí využívat výpočetní techniku ke zvýšení efektivnosti své činnosti, k dokonalejší organizaci práce a k týmové spolupráci, využívá informačních a komunikačních technologií (on-line vzdělávání, spolupráce na projektech) k celoživotnímu vzdělávání a vytváření pozitivních postojů k potřebám znalostní společnosti; využívá možností výpočetní techniky a internetu k poznávacím, estetickým a tvůrčím cílům s ohledem ke globálnímu a multikulturnímu charakteru internetu; učí se uvědomění si, respektování a zmírnění negativních vlivů moderních informačních a komunikačních technologií na společnost a na zdraví člověka, ke znalosti způsobů prevence a ochrany před zneužitím a omezováním osobní svobody člověka; získávání údajů z většího počtu alternativních zdrojů a odlišování informačních zdrojů věrohodných a kvalitních od nespolehlivých a nekvalitních; respektování a používání odborné terminologie informačních a počítačových věd; poznání základních

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

právních aspektů a etických zásad týkajících se práce s informacemi a výpočetní technikou, k respektování duševního vlastnictví, copyrightu, osobních dat a zásad správného citování autorských děl.

Učitel se snaží o splnění následujících cílů:

- vést studenty k používání prostředků výpočetní techniky, k uvědomění si výhod, nevýhod a různých omezení spojených s použitím informačních technologií
- naučit studenty orientovat se v běžně používaném systému, chápat strukturu dat a možnosti jejich uložení (soubor, složka, operace se soubory)
- vhodnými didaktickými metodami naučit studenty rozumět principu operačního systému a na uživatelské úrovni s ním pracovat
- naučit studenty pracovat s moderními typy kancelářských programů
- vést studenty k využívání internetu a využívání jeho komunikační a přenosové možnosti
- seznámit studenty s prací na počítačových sítích, naučí je využít jich pro svoji činnost

Cílové kompetence

Vědomosti, dovednosti a hodnotová orientace studenta:

- dokázat se orientovat v základních problémech oblasti ICT
- umět aplikovat prostředky ICT v práci sociálního pracovníka
- dodržovat zásady práce s prostředky ICT
- znát a používat aplikace pro výchovu a vzdělávání
- dodržovat právní aspekty a etické zásady při práci s ICT
- umět zpracovávat informace
- komunikovat s ostatními uživateli

Obsah

- pravidla a bezpečnost práce s prostředky ICT
- antivirová ochrana
- Prohloubení dovedností práce s prostředky ICT
- operační systém
- textový editor
- úprava textu, ČSN a ISO normy
- tabulky a složitější texty, grafické objekty
- databáze, databázové systémy a aplikace
- Prostředí Windows, Word a Excel.
- základní pojmy, úvod do systému
- nástroje a ovladače
- aplikace

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

- Odborné aplikace.
- možnosti využití prostředků ICT v sociální práci
- práce na počítačových sítích

Požadované výstupy k hodnocení

- docházka 80 %
- docházka 65 %, seminární práce v rozsahu 8-10 stran na zadané téma
- odevzdání samostatné

Literatura

- DOMES, Martin. *Internet pro úplné začátečníky*. 3., aktualiz. vyd. Brno: Computer Press, 2011. Pro úplné začátečníky. ISBN 9788025136508.
- KLATOVSKÝ, Karel. *333 tipů a triků pro Internet*. Kralice na Hané: Computer Media, 2012. ISBN 978-80-7402-117-6.
- KLATOVSKÝ, Karel. *Excel 2019 nejen pro školy*. Vydání první. Brno: Computer Media, 2020. ISBN 978-80-7402-385-9.
- KLATOVSKÝ, Karel. *Microsoft® PowerPoint® 2016 nejen pro školy*. Prostějov: Computer Media, [2016]. ISBN 978-80-7402-251-7.
- KLATOVSKÝ, Karel. *Word 2019 nejen pro školy*. Vydání první. Brno: Computer Media, 2020. ISBN 978-80-7402-384-2
- MATUŠ, Z. *Excel v příkladech 2010*. Vydání třetí. Brno : Computer Media, 2011. ISBN 978-80-7402-073-5.
- NAVARRŮ, Miroslav. *Excel 2019: podrobný průvodce uživatele*. Praha: Grada, 2019. Průvodce (Grada). ISBN 978-80-247-2026-5.
- NAVRÁTIL, Pavel a Michal JIŘÍČEK. *S počítačem nejen k maturitě, 1. vyd. 10. vydání*. Prostějov: Computer Media, 2018. ISBN 978-80-7402-354-5.
- NAVRÁTIL, Pavel a Michal JIŘÍČEK. *S počítačem nejen k maturitě, 2. díl, 10. vydání*. Prostějov: Computer Media, 2018. ISBN 978-80-7402-355-2.
- PECINOVSKÝ, Josef a Rudolf PECINOVSKÝ. *Windows 10: snadno a rychle*. Praha: Grada, 2016. Snadno a rychle (Grada). ISBN 978-80-247-5771-1.
- PECINOVSKÝ, Josef. *Microsoft Office Word 2007: hotová řešení*. Brno: Computer Press, 2009. K okamžitému použití (Computer Press). ISBN 978-80-251-2718-6.
- ROUBAL, Pavel. *Informatika a výpočetní technika pro střední školy*. Brno: Computer Pres, 2017. ISBN -978-80-251-3227-2.

7.4 Filosofie a etika

Filosofie

Pojetí

Předmět Filozofie uvádí do filozofického myšlení způsobem umožňujícím hlubší proniknutí do povahy vztahu člověka a světa, vztahu člověka k člověku, tedy i do hlubší povahy sociální práce, jejího

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

společenského rozměru a zaměření na člověka. Prostřednictvím vybraných témat seznamuje studenty s filozofickými problémy, které mají význam pro teorii i praxi sociální práce a umožní jim získat kritický náhled na zavedené koncepce. Předmět rovněž ukazuje studentům smysl filozofického tázání obecně a přivádí je k hlubšímu promýšlení cílů sociální práce ve vztahu k vlastnímu životnímu postoji.

Cíl výuky

Cílem předmětu Filozofie je umožnit studentům osvojit si kritické myšlení na základě vybraných témat evropské filozofické tradice a reflektovat vlastní postoje se zřetelem k jejich uplatnění v praxi.

Cílové kompetence

Student rozumí tomu, v čem spočívá filozofický pohled na svět, má elementární přehled o základních etapách evropské filozofie v kontextu kulturně historického vývoje. Dokáže charakterizovat hlavní filozofické problémy a pojmy, které mají vztah k člověku a k sociálně-politickým tématům. Student je schopen rozeznat formální správnost jednoduchých argumentací, vystihnout jejich předpoklady a závěry a aplikovat tuto schopnost v praxi.

Obsah

- Pojem filozofie
- Klíčové otázky a problémy evropské filozofie, se zvláštním přihlédnutím k problematice sociální práce (např. filozofické tázání z oblasti metafyziky, filozofie poznání, logiky, estetiky, filozofie náboženství)
- Vybrané otázky filozofické antropologie (např.: člověk jako osoba, tělo, duše, duch; důstojnost člověka; lidská svoboda; člověk ve vztahu; čas a konečnost lidské existence; utrpení a nemoc)
- Vybrané otázky sociální a politické filozofie (např.: jednotlivec, společnost, kultura, stát, sociální konflikty, moc a diskriminace, demokracie, totalitarismus, rasismus, lidská práva, práce a volný čas)

Etika

Pojetí

Předmět Etika uvádí do obecné etiky jako do jedné z filozofických disciplín a výrazně ji doplňuje o profesní rozměr a o aplikace na konkrétní etické problémy typické pro sociální práci. Předmět nabízí studentům možnost reflektovat vlastní hodnoty a postoje ve srovnání s hodnotami profesního rámce sociální práce a informovaně přistupovat k řešení etických problémů a dilemat z oblasti praxe sociální práce. Tím předmět přispívá k mravní kompetenci v osobním a profesním životě.

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

Cíl výuky

Cílem předmětu Etika je vést studenta k rozeznání etických problémů, které praxe přináší, ke schopnosti specifikovat a formulovat odůvodněné cesty k jejich řešení a ke kritické orientaci v etických kodexech a lidskoprávních dokumentech. Vést ke schopnosti reflektovat chování, jednání, postoje, motivy a povahu institučního či strukturálního rámce z hlediska morální kvality.

Cílové kompetence

Student rozumí tomu, v čem spočívá etická reflexe, etický problém či dilema. Je schopen reflektovat profesní i osobní hodnotovou orientaci, posoudit rozličná východiska různých hodnotově postavených etických přístupů a identifikovat je v příslušných právních, lidskoprávních a profesních dokumentech. Orientuje se v hlavních etických teoriích a jejich aplikacích na konkrétní příklady. Je s to zohlednit etické aspekty při hledání zodpovědného rozhodnutí a jednání.

Obsah

- Co je to etika (základní pojmy, jejich vztahy, rozdělení etiky, vztah etiky k dalším disciplínám – např. k sociální práci, psychologii, právu, antropologii, religionistice...)
- Vybrané pojmy etiky (např.: dobro, správnost, povinnost, autonomie, hodnota, ctnost, účel, prostředek, spravedlnost, svědomí, vina)
- Povaha etických norem a způsoby jejich vzniku a zdůvodnění
- Základní etické teorie a jejich aplikace (např.: etika ctností, hédonismus, utilitarismus, přirozený zákon, společenská smlouva, etika povinnosti, etika spravedlnosti, etika péče)
- Etika v sociální práci (profesní etika; etické aspekty sociální práce; hodnoty v sociální práci; etické kodexy v sociální práci a příslušné české i mezinárodní lidskoprávní dokumenty; etická dilemata v sociální práci apod.)
- Lidská práva jako rozhraní práva a mravnosti: vztah k zodpovědnostem a povinnostem
- Morální přesvědčení a etické kodexy v kontextu pluralitní a multikulturní společnosti a globálního světa

Požadované výstupy k hodnocení

- docházka 80 %
- docházka 65 %, seminární práce v rozsahu 8-10 stran na zadané téma
- seminární práce v rozsahu 8-10 stran na vybrané téma
- kolokvium

Literatura

ANZENBACHER, Arno. *Úvod do filosofie*. Praha: Portál, s.r.o., 2010. 392 s. ISBN 978-80-7367-727-5

BAKALÁŘ, Petr. *Tabu v sociálních vědách*. Praha: Votobia, 2003. ISBN 80-7220-135-2

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

BLECHA, Ivan. *Filosofie*. Olomouc s.r.o., 2004, 240 s. ISBN: 80-7182-147-0

HEIDBRINK, Horst. *Psychologie morálního vývoje*. 1 vydání. Praha: Portál, 1997. 176 s. ISBN 80-7178-154-1

JANKOVSKÝ, Jiří. *Etika pro pomáhající profese*. Praha: Triton, 2018, 304 s. ISBN: 978-80-7553-414-9

KOUKOLÍK, František, DRTILOVÁ, Jana. *Zlo na každý den*. Praha: Galén, 2002. ISBN 80-7662-4 (soubor)

KOUKOLÍK, František, DRTILOVÁ, Jana. *Základy stupidologie*. Praha: Galén, 2002. ISBN 80-7662-4 (soubor)

KOLEKTIV autorů. *Kniha filosofie*. Praha: Euromedia Group - Universum, 2020 (2.), 352 str. ISBN 978-80-242-3912-5

MATT, Ridley. *Původ ctnosti*. Praha: Portál, 2015, 296 s. ISBN: 978-80-7367-717-6

MOORE, Michael. *Klasická filosofie v kostce*. Praha: Univerzum, 2020, 240 s. ISBN: 978-80-242-6531-5

PETŘÍČEK, Miroslav. *Úvod do současné filosofie*. Praha: Herrmann & synové, 1999. 199 s. ISBN: 978-80-8003-305-7

RÁDL, Emanuel. *Útěcha z filosofie*. 1. vydání. Olomouc: Votobia, 2000. ISBN 80-7198-399-3

ROGERS, Carl Ransom. *Způsob bytí*. Praha: Portál, 2014. 312 s. ISBN: 978-80-262-0597-5

SOKOL, Jan. *Malá filosofie člověka a Slovník filosofických pojmů*. Praha: Vyšehrad, 2019. 368 s. ISBN: 9788076011908

SOKOL, Jan. *Filosofická antropologie*. Praha: Portál, 2009. 224 s. ISBN 978-80-7367-422-9

STÖRIG, Hans Joachim. *Malé dějiny filosofie*. Praha: Karmelitánské nakladatelství, 2007. 456 s. ISBN: 9788071952060

VOJTÍŠEK, Zdeněk. *Spiritualita v pomáhajících profesích*. Praha: Portál, s. r. o., 2012. 232 s. ISBN: 978-80-262-0088-8

7.5 Úvod do sociologické teorie

Pojetí

Sociologie jako věda zabývající se studiem sociálního života v jeho nejrůznějších formách patří k základním disciplínám studia sociální práce. Je produktem moderní společnosti a reakcí na stále se zvyšující složitost života jedince i skupin a společnosti jako celku. Vycházíme-li z názoru Petera Bergera, že „sociologie je jakási teorie sociální práce“, pak seznámení se s hlavními teoriemi a sociologickým pojmoslovím povede k pochopení a porozumění společenským jevům a procesům. Obecné celospolečenské procesy souvisí s životem jedinců a skupin. Sociální interakce, komunikace, sociální skupiny a procesy v nich probíhající, sociální normy a systémy sociální kontroly, problematika

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

sociální nerovnosti a další témata přispějí k lepší orientaci studentů ve složité sociální problematice a umožní jim získat náhled a nástroje na řešení konkrétních situací.

Cíl výuky

Seznámit studenty s hlavními sociologickými teoriemi, kategoriemi, pojmy a procesy tak, aby získali nástroje k pochopení základních i specifických společenských procesů a jevů. Přiblížit studentům sociologickou literaturu a zprostředkovat nejnovější sociologické poznatky, které jsou dobrým nástrojem pro porozumění moderní vysoce ambivalentní společnosti a porozumět lépe sobě i jiným. Vysvětlit souvislosti mezi sociologií a oborem sociální práce a naučit je využívat sociologické poznatky pro svou práci.

Obsah a cílové kompetence

Znalosti

- sociologie jako věda, předmět studia, sociologický přístup, sociologická imaginace
- metody sociologického zkoumání a jejich využití v sociální práci
- podstata hlavních sociologických teorií a jejich aktuální význam, současné sociologické myšlení
- souvislosti mezi přírodou, kulturou a společností, kultura jako základní sociologický koncept, rozmanitost kultur, vývojové typy společností, náboženství a sekularita
- proces socializace, jeho etapy a mechanismy, fáze vývoje jedince, životní cyklus,
- resocializace
- sociální interakce a komunikace, bariéry komunikace, masová komunikace
- sociální struktura, sociální skupiny, typy skupin, členství ve skupinách, sociální role, sociální pozice, sociální status
- rodina jako specifická sociální skupina, alternativy k manželství a rodině
- systém sociální kontroly, normy a hodnoty, sociální instituce, sociální deviace, duševní choroba, zločin, organizovaný zločin
- pohlaví a sexualita, identita a sexualita, nerovnost z hlediska pohlaví, gender – ženská a mužská studia, zdraví a nemoc, problematika stárnutí, smrt
- etnická struktura společnosti, rasismus, nacionalismus, multikulturalismus, diskriminace a integrace, vývoj interetnických vztahů
- sociální stratifikace, moc a nerovnost, sociální mobilita, sociální exkluze, chudoba, státy a vlády, demokracie a totalitarismus
- práce a ekonomický život, moderní organizace, vzdělání a kulturní reprodukce
- sociální změna, sféry, faktory a aktéři sociální změny, revoluce a sociální hnutí, globální a lokální změny a jejich důsledky, ekociologie a socioekologie
- sociologie a sociální praxe, sociální problémy očima sociologie

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

Dovednosti

- orientuje se v sociologické literatuře
- rozumí výsledkům sociologických šetření
- aplikuje sociologické poznatky do své praxe v sociální práci s komunitou a se skupinou
- aplikuje sociologické poznatky v oblasti sociálního plánování
- dokáže sestavit a aplikovat projekt šetření v terénní sociální práci
- poskytuje adekvátním způsobem výsledky své práce sociologické odborné veřejnosti
- dokáže spolupracovat v týmu na koncipování případových studií

Požadované výstupy k hodnocení

- docházka 80 %
- docházka 65 %, seminární práce v rozsahu 8-10 stran na zadané aktuální téma
- zpracování a přednesení referátu – diskuse o problému
- seminární práce

Literatura

BERGER, P.L.: *Pozvání do sociologie. Humanistická sociologie*. Brno, 2017. 200 s. ISBN 978-80-7364-062-0

DANICS, Š.: *Základy sociologie a politologie*. Aleš Čeněk 2009, 352 s. ISBN: 978-80-7380-225-7

DISMAN, M.: *Jak se vyrábí sociologická znalost*. Praha Karolinum. 2011. 374 s. ISBN: 978-80-246-1966-8

HAVLÍK, R., KOŤA, J.: *Sociologie výchovy a školy*. Portál, Praha, 2011. 176 s. ISBN: 978-80-2620-042-0.

JANDOUREK, J.: *Čítanka sociologických klasiků*. Grada. Praha: 2010. 200.s. ISBN 978-80-247-2934-3

JANDOUREK, J.: *Průvodce sociologií*. Grada, 2008. 208 s. ISBN 978-80-247-2397-6

JANDOUREK, J.: *Sociologický slovník*. 1. vydání. Praha: Portál, 2001. 285.s. ISBN 80-7178-535-0

JANDOUREK, J.: *Úvod do sociologie*. 2. vydání. Praha: Portál, 2010. 232.s. ISBN 978-80-7367-644-5

Kolektiv autorů: *Knihy sociologie*. Praha, Universum. 2016. 352 s. ISBN 978-80-242-5395-4

KELLER, J.: *Úvod do sociologie*. Praha: Slon, 2005. 204 s. ISBN 80-86429-39-3

KRAUS, B., POLÁČKOVÁ, V. a kol.: *Člověk – prostředí – výchova*. Paido, Brno 2001.

KŘÍŽOVÁ, E.: *Sociologie pro pomáhající profese*. Praha. Karolinum 2017. 174 s. ISBN: 978-80-246-3650-4

KUBÁTOVÁ, H.: *Sociologie životního způsobu*. Praha, Grada 2010. 272 s. ISBN: 978-80-247-2456-0

MATĚJČEK, Z.: *O rodině vlastní, nevlastní a náhradní*. Praha: Portál, 2004. ISBN 80-85282-83- 6.

MATOUŠEK, O.: *Základy sociální práce*. Praha: Portál, 2007. 310 s. ISBN 80-4367-331-2

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

MATOUŠEK, O., MILOTOVÁ A. a kol.: *Rodina jako instituce a vztahová síť*. Praha, Sociologické nakladatelství, 2003. 161 s. ISBN 80-86429-19-9.

MOŽNÝ, I.: *Rodina a společnost*. Praha, Slon 2008. 312 s. ISBN 978-80-86429-87-8

MUCHA, I.: *Sociologie – základní texty*. Pelhřimov, 2007. 302 s. ISBN 978-80-86391-26-7.

NEŠPOR, Z.: *Dějiny české sociologie*. Akademia, 2014. 668 s. ISBN 978-80-200-2355-1

NEŠPOR, Z. a kol.: *Slovník českých sociologů*. Praha, Academia 2013. 472 s. ISBN 978-80-200-2221-9

PETRUSEK, M.: *Společnost a kultura. Sociologické úvahy a eseje. Malovaný kraj*, Praha 2012, 189 s. ISBN 978-80-904956-5-4

PRUCHA, J.: *Multikulturní výchova*. Portál, Praha, 2001.

ROMAN, D.: *Politologie*. Olomouc, 2005. ISBN 80-7182-162-4

SEKOT, A.: *Sociologie v kostce*, 3. vydání. Brno, 2006. ISBN 978-80-7315-126-3

STRNADOVÁ, L.: *Současné podoby občanské společnosti*. Plzeň, 2008. 368 s. ISBN 978-80-7380-081-9

ŠUBRT, J. a kol.: *Soudobá sociologie IV. (Aktuální a každodenní)* Praha 2010, Karolinum. 384 s. ISBN 978-80-246-1789-3

URBAN, L.: *Průvodce sociologií*. Praha, 2007, Eurolex Bohemia. 92 s. ISBN 80-86861-65-1

ÚLEHLA, I.: *Umění pomáhat*. Praha: Sociologické nakladatelství, 2007. 128 s. ISBN 80-86429-36-9

ZICH, F., ROUBAL, O.: *Úvod so sociologického výzkumu*. 2. vydání. Praha 2014. VŠ finanční a správní. 134 s. ISBN: 978-80-7408-093-7

Rozšiřující literatura:

GJURIČOVÁ, Š. a kol.: *Podoby násilí v rodině*. Praha: Vyšehrad, 2000. ISBN 80-7021-416-3

MOŽNÝ, I.: *Rodina a společnost*. Praha. 2006. 324 s. ISBN 978-80-86429-87-8

ŠIŠKOVÁ, T.: *Výchova k toleranci a proti rasismu*. Praha: Portál, 2008. 208 s. ISBN 80-7367-182-4

ŠIŠKOVÁ, T.: *Menšiny a migranti v České republice*. Praha: Portál, 2001. 188 s. ISBN 80-7178-648-9

VANÍČKOVÁ, E.: *Tělesné tresty dětí*. Grada, 2004. ISBN 80-247-0814-0

7.6 Psychologie v sociální práci

Pojetí

Psychologie v sociální práci patří k odborným disciplínám, jejichž poznatky se využívají ve vzdělávání a při výkonu sociální práce.

Právní a etický rámec pro standard psychologie v sociální práci tvoří rovnost lidí v důstojnosti a právech a další důrazy českého právního a etického prostředí, jak jsou vyjádřeny v Preambuli Minimálního standardu a též např. v Etickém kodexu psychologické profese.

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

Psychologie vznikala v souvislostech západního individualistického světa. Tradičně se zajímá o osobu. Zaměřuje se na psychiku jedince, to znamená především na já jedince, jeho myšlení, prožívání, jednání/chování. V tomto smyslu psychiku zkoumá, objasňuje, předpovídá a ovlivňuje.

Standard Psychologie v sociální práci zastává pojetí osoby vymezené vztahy a vzájemnou závislostí s ostatními osobami ve sdíleném mezilidském prostředí. Osoba se nemá jakkoli redukovat. Každého je třeba pojímat v souvislostech (např. v kontextech hodnot, přesvědčení o světě, tělesnosti, vývoje a též v kontextu situace, případně vzájemného vztahu).

Kromě sociálně-ekologického paradigmatu se odvolává též na perspektivu odolnosti, která v sociálních naukách a praxi převládla v prvním desetiletí našeho tisíciletí.

Cíl výuky a obsah

Budoucí sociální pracovník má umět spolupracovat s psychologem při vědomí vlastní profesní identity a limitů profese.

Výuka psychologie v sociální práci si proto klade za cíl:

- Seznámit s psychologickým myšlením a možností aplikovat uspořádané poznatky o jednání/chování, prožívání a myšlení lidí v sociálních interakcích.
- Porozumět chování/jednání, prožívání a myšlení osoby (včetně vlastní) v dynamických sociálních interakcích jako „člověku v (konkrétní) situaci“, „člověku na (životní) cestě“ a „člověku při spolupráci s ostatními“.
- Získat odpovídající dovednosti reflexe pro vlastní působení v sociálních interakcích.

Student/ka zastává (hodnoty, postoje, přesvědčení):

- hodnoty a zásady sociální práce včetně reflexe hodnot osobních,
- pozici angažovanosti pro sociální spravedlnost, solidaritu a rovnost v důstojnosti a právech a pro vlastní osobní a profesní rozvoj,
- pozici způsobilosti pro rozmanitost včetně reflexe vlastních stereotypů a dovednosti nahlížet sebe v konkrétních pracovních vztazích,
- perspektivu odolnosti, vyjadřovanou mimo jiné důrazem na síly a zdroje jednotlivců, rodin a skupin,
- perspektivu začlenění, vzájemnosti, spolužití a spolupráce,
- pozici respektu k osobám druhých i osobě vlastní a zohledňuje přitom práva, vůli a preference všech osob (viz např. Úmluvu o právech osob se zdravotním postižením),
- perspektivu intersubjektivní.

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

Student/ka zná (znalosti):

- základní a kulturně-historicky zakotvené psychologické představy (psychologická paradigmata) o způsobech, jakými člověk odpovídá na požadavky (mezilidské) situace, jakými sleduje svoje životní cíle a jakými spolupracuje s ostatními,
- vybrané funkce jáství ve vztahu k sobě (identita, sebeřízení, sebeúcta, sebehodnocení, svědomí, vůle, charakterové síly a ctnosti, stud, rozhodování včetně podporovaného) a jejich vývoj,
- vybrané funkce jáství ve vztahu k druhým (sociální poznávání - vcítění, heuristické zkratky, stereotypy; vina, soucit, prosociální chování; moc, vliv, intimita, blízkost, vzájemnost) a jejich vývoj,
- vybrané funkce jáství ve vztahu ke světu (preferance, hodnoty, regulační těžiště) a jejich vývoj,
- základní představy o duševním zdraví a klasifikaci duševních poruch včetně teorie zotavení a klasifikaci funkční schopnosti disability a zdraví,
- základní představy o fungování malých (rodina, tým) a velkých (veřejnost, dav) lidských skupin,
- porozumění významu rodiny a dalších socializačních prostředí pro tvorbu základních vztahových a komunikačních vzorců.

Student/ka umí (dovednosti):

- vyhledávat psychologické poznatky, rozpoznávat jejich odbornou kvalitu a využívat je pro kritickou reflexi psychologických zjištění,
- popsat sebe i druhého v odpovědi na konkrétní (mezilidskou) situaci a v životním směřování s ohledem na funkce já ve vztahu k sobě, druhým a světu,
- popsat sebe i druhého, rodinu/skupinu při spolupráci (popsat zastávaná přesvědčení, vztahy moci a blízkosti, popsat síly a zdroje, reflektovat sebe ve vztahu),
- využívat poznatky o jedinci a sociálních skupinách v metodách sociální práce (např. při přípravě případové konference či destigmatizační kampaně),
- zohledňovat souvislosti včetně kontextů vývojového, genderového a kulturního při popisu odchylek od normy,
- reflektovat vlastní přesvědčení ve vztahu k normě a normalitě.

Požadované výstupy k hodnocení

- docházka 80 %
- docházka 65 %, seminární práce v rozsahu 8-10 stran na zadané téma
- průběžné testy
- seminární práce v rozsahu 8-10 stran na zadané téma

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

Literatura

ATKINSON, R. L.: *Psychologie*. Vydání 2., v Portálu 1. Praha: Portál, 2003. 751 s. ISBN 80-7178-640-3.

ČERNÁ, A. a kol.: *Kyberšikana, průvodce mým fenoménem*. Grada 2013, 152 s. ISBN : 978-80-247-4577-0

DRAPELA, V. J.: *Přehled teorií osobnosti*. 5. vydání. Praha: Portál, 2008. 175 s. ISBN 978-80-7367-505-9.

FARKOVÁ M.: *Vybrané kapitoly z psychologie*. 3. vydání, Praha: UJAK, 2017. 400 s. ISBN: 978-80-7452-130-0

HAYESOVÁ, N.: *Základy sociální psychologie*. Portál 2013. ISBN: 978-80-7367-639-1

HARTL, P., HARTLOVÁ, H.: *Psychologický slovník*. Praha: Portál, 2000. 774 s. ISBN 80-7178-303-X.

HUNT, M.: *Dějiny psychologie*. Praha: Portál, 2000. 708 s. ISBN 80-7367-175-1.

Kol. autorů: *Sociální psychologie. Teorie, metody, aplikace*. Praha, Grada. 2019. 760 s. ISBN: 978-80-247-5775-9

Kol. autorů: *Kniha psychologie*, 2. vydání. Universum 2019. 352 s. ISBN: 978-80-7617-356-9

KOPECKÁ, I.: *Psychologie 1. díl. Učebnice pro obor sociální činnost*. Grada 2011, 192 s. ISBN: 978-80-247-3875-8

KOUKOLÍK, F.: *Lidský mozek, funkční systémy, norma, poruchy*. 2. aktuál. a rozšíř. vydání. Praha: Portál, 2002. 451 s. ISBN 80-7178-632-2.

KUČERA, D.: *Moderní psychologie, hlavní obory a témata současné psychologické vědy*. Vyd. 1. Praha: Grada. 2013. ISBN 978-80-247-4621-0.

LANGMEIER, J., KREJČÍŘOVÁ, D.: *Vývojová psychologie*. 2. aktualizované vyd. Praha: Grada, 2006. 368 s. ISBN 80-247-1284-9.

MATĚJČEK, Z.: *O rodině vlastní, nevlastní a náhradní*. Praha: Portál, 2004. ISBN 80-85282-83-6.

MATOUŠEK, O.: *Rodina jako instituce a vztahová síť*. 3. rozšíř. a přepracované vydání. Praha: Sociologické nakladatelství, 2003. 161 s. ISBN 80-86429-19-9.

MATOUŠEK, O.: *Základy sociální práce*. Portál 2012, 310 s. ISBN: 978-80-262-0211-0

NOVOTNÁ a kol.: *Vývojová psychologie*. 4. vydání, ZČU Plzeň 2012

PIAGET, J. a kol.: *Psychologie dítěte*. Portál 2010, 143 s. ISBN: 978-80-7367-798-5

PLEVOVÁ, I., PETROVÁ A., *Obecná psychologie*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci. 2012. ISBN 978-80-244-3246-5.

PLHÁKOVÁ, A.: *Učebnice obecné psychologie*. Praha: Academia. 2004. ISBN 80-200-1086-6.

POTTS, S., POTTS, C.: *Asertivita. Umění být silný v každé situaci*. Grada Publishing, 2014, 208 s. ISBN: 978-80-247-5197-9

PREKOPOVÁ, J., SCHWEIZEROVÁ, Ch.: *Děti jsou hosté, kteří hledají cestu*. 5. vydání. Praha: Portál, 2008. 151 s. ISBN 978-80-7367-495-3.

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

PREKOPOVÁ, J.: *Malý tyran*. Portál. 2007. 156.s. ISBN 80-7367-271-5

SOBOTKOVÁ, I.: *Psychologie rodiny*. Portál, Praha, 2007. 174 s.. ISBN: 80-7178-559-8

ŠNÝDROVÁ, I.: *Psychodiagnostika*. Praha: Grada, 2008. 144 s. ISBN 978-80-247-2165-1.

VYBÍRAL, Z.: *Co je nového v psychologii*. Praha. Nová beseda 2017. 100s. ISBN:978-80-906-751-0-0

VÝROST, J., SLAMĚNÍK, I.: *Sociální psychologie*. 2. přepracované a rozšířené vydání. Praha: Grada, 2008. 408 s. ISBN 978-80-247-1428-8.

7.7 Teorie a metody sociální práce

Pojetí

Teorie a metody sociální práce jsou páteří studia sociální práce, přičemž sociální práce je zde chápána jako vědní disciplína a profese s multiparadigmatickým teoretickým zázemím a bohatým historickým kontextem.

Standard Teorie a metody sociální práce je založen především na hodnotách: lidská práva, respekt k lidské diverzitě, sociální spravedlnost, právo na sebeurčení, participace a společenská odpovědnost. Důraz je kladen na principy: princip jedinečnosti (klienta i jeho situace), princip subsidiarity a princip týmové, multidisciplinární a vnitrodisciplinární spolupráce.

Standard předmětu Teorie a metody sociální práce pojímá sociální práci jako profesi účinně podporující interakce mezi lidmi a jejich sociálním prostředím (na mikro, mezo i makro úrovni) s důrazem na zapojování lidí a sociálního prostředí do řešení problémů a zlepšování životní pohody/ životního zvládnání.

V rámci výuky jsou studující seznamováni s ambivalentním posláním sociální práce – tedy s její pomáhající i kontrolní rolí, které se studující učí reflektovat. Vyučované teorie a metody sociální práce se musí vztahovat k profesionálnímu výkonu pomoci i kontroly. Mezi důležitá témata, s nimiž jsou studující v předmětu seznamováni, patří mimo jiné postupná sociální změna a rozvoj, sociální soudržnost a zmocňování. Součástí výuky je rozvoj odpovědnosti studujících za udržení hranic v rámci vztahů s klienty či s jinými subjekty, za vlastní profesní rozvoj a za péči o sebe sama v profesní roli.

Výuka předmětu je založena jak na teoretickém vzdělávání, tak i na praktické přípravě, probíhá v řadě vzájemně provázaných předmětů/kurzů a praktických cvičení.

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

Cíl výuky

Studující jsou vedeni k tomu, aby sociální práci pojímali jako specifickou profesi a akademickou disciplínu (odlišnou od jiných pomáhajících profesí), aby se se svou profesí identifikovali a zodpovědně prosazovali její dobré jméno.

Výuka směřuje k získání těchto cílových charakteristik absolventů a absolventek:

Postoje

- Respektuje základní lidská práva a ctí hodnoty sociální práce,
- projevuje respekt ke klientovi, usiluje o rovnoprávné vztahy mezi lidmi bez jakékoliv diskriminace,
- pokládá harmonické a stabilní sociální vztahy za žádoucí součást sociálního vývoje a pokojného soužití, podporuje lidi při zapojení do společnosti, podporuje jejich pocit sounáležitosti a spoluodpovědnosti za společné sociální cíle a hodnoty,
- je připraven/a zapojovat se a ovlivňovat fungování orgánů, institucí a politik, které systémově ovlivňují předpoklady a výkon sociální práce,
- nese odpovědnost za svá rozhodnutí, je si vědom sám sebe jako nástroje sociální práce, uvědomuje si svoje silné a slabé stránky,
- postupuje ve své praxi (sebe)reflektujícím způsobem, ctí hodnoty týmové a interdisciplinární spolupráce,
- podporuje samostatnost klienta a pomáhá mu na cestě ke změně při využití jeho kapacit a zdrojů,
- je připraven/a pracovat systematicky na svém profesionálním rozvoji.

Znalosti

- Chápe sociální práci jako vědní disciplínu a praktickou profesi s bohatým historickým kontextem,
- chápe kontext podmínek výkonu SP,
- zná hodnoty a etické principy sociální práce jako profese,
- zná zásady tvorby profesionálního vztahu sociálního pracovníka a klienta (rozumí se jedinec, rodina, skupina a komunita)
- zná profesionální způsoby kontroly i pomoci v sociální práci,
- zná klíčové teoretické přístupy (psychodynamické, behaviorální, humanistické, existenciální a systémové teorie a přístupy) a paradigmaty sociální práce, z nich vyplývající praktické teorie a metody, nástroje a techniky sociální práce,
- zná svou profesní roli a principy spolupráce i v multioborovém prostředí v nejlepším zájmu klienta v mikro, mezo a makro kontextu,
- orientuje se v systému státní správy a samosprávy a v síti veřejných služeb,
- orientuje se v hodnocení kvality sociální práce.

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

Dovednosti

- Umí aplikovat hodnoty a principy etiky sociální práce při jejím výkonu a reflektovat vyplývající etická a jiná dilemata,
- je schopen hájit lidská práva, umí rozeznávat projevy oprese a diskriminace a působit proti nim,
- umí vytvářet, rozvíjet, ukončovat a evaluovat vztahy s klienty sociální práce s respektem k osobě klienta, a to v kontextu pomoci i kontroly na základě akceptace a vzájemné spolupráce,
- rozvíjí účinnou komunikaci včetně vyjednávacích a mediačních komunikačních přístupů,
- umí účinně podporovat interakce mezi lidmi a jejich sociálním prostředím (na mikro, mezo i makro úrovni) s důrazem na zapojování lidí a sociálního prostředí do řešení problémů a zlepšování životní pohody/ životního zvládnání,
- umí kriticky používat metody a techniky sociální práce v praxi,
- orientuje se v situaci a potřebách klienta, umí je vyhodnocovat, vytvářet a přehodnocovat plán intervence a realizovat vhodný způsob intervence na základě akceptace a vzájemné spolupráce,
- reflektuje svůj výkon profese sociální práce.

Obsah

Teorie sociální práce

- Sociální práce jako obor a jako činnost
- Historie sociální práce
- Základní pojmy užívané v metodách sociální práce
- Základní etapy sociální práce
- Etické principy sociální práce
- Osobnost sociálního pracovníka
- Chování člověka za mimořádných situací

Metody sociální práce

- Individuální případová práce
- Práce se skupinou
- Práce s rodinou
- Komunitní práce
- Ústavní péče
- Sociální práce v trestní justici
- Sociální práce se sociálně znevýhodněnými skupinami, zejména se zdravotním postižením
- Aktuální problémy v sociální oblasti

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

Požadované výstupy k hodnocení

- docházka 80 % ve všech obdobích
- docházka 65 %, seminární práce v rozsahu 8-10 stran na zadané téma ve všech obdobích
- ve 2. ročníku vzdělávacího programu seminární práce v rozsahu 8-10 stran na aktuální téma
- kazuistika, záznam o vedení rozhovoru s klientem

Literatura

ELICHOVÁ, Markéta. *Sociální práce*. Praha, Grada Publishing a.s. 2017, ISBN 978-80-271-9803-0

GABURA, Ján, PRUŽINSKÁ, Jana. *Poradenský proces*. 1. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství, 1995. 147 s. ISBN 80-85850-10-9.

HARTL, Pavel. *Komunita občanská a komunita terapeutická*. 1. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství, 1997. 221 s. ISBN 80-85850-45-1.

HOLASOVÁ MALÍK, Věra. *Kvalita v sociální práci a sociálních službách*. Praha. Grada Publishing a.s. 2014, s. 160, ISBN 978-80-247-4315-8

KALINA, Kamil. *Terapeutická komunita*. 1 vyd. Praha: Grada Publishing, a.s. 2008, 400 s. ISBN 978-80-247-2449-2

KOPŘIVA, Karel. *Lidský vztah jako součást profese*. 3. vyd. Praha: Portál, 1997. 147 s. ISBN 80-7178-318-8.

MÁTL, Andrej. *Teorie sociální práce I.*, Praha, Grada Publishing a.s. 2019, ISBN 978-80-271-2220-2

MATOUŠEK, Oldřich a kol. *Encyklopedie sociální práce*. 1. vyd. Praha: Portál 2013, 576 s. ISBN 978-80-262-0366-7

MATOUŠEK, Oldřich, MATOUŠKOVÁ Alena. *Mládež a delikvence*. 3. vyd. Praha: Portál 2011, 336 s. ISBN 978-80-7367-825-8

MATOUŠEK, Oldřich a kol. *Základy sociální práce*. 1. vyd. Praha: Portál, 2001. 309 s. ISBN 80-7178-473-7.

MATOUŠEK, Oldřich a kol. *Metody a řízení sociální práce*. Praha: Portál, 2013. 380 s. ISBN 978 – 80-262-0213

MATOUŠEK, Oldřich., KOLÁČKOVÁ, Jana, KODYMOVÁ, Pavla. *Sociální práce v praxi*. 1. vyd. Praha: Portál, 2005. 351 s. ISBN 80-901424-7-8.

MATOUŠEK, Oldřich. *Slovník sociální práce*. Praha: Portál, 2016. 272 s. ISBN 978 -80-262-1154 -9

MATOUŠEK, Oldřich. *Děti a rodiče v rozvodu*, Praha Portál s.r.o. 2015, s 256, ISBN 978-80-262-0968-3

MICHALÍK, Jan. a kol. *Zdravotní postižení a pomáhající profese*. Praha: Portál 2011, 511 s. ISBN 978-80-7367-859-3

NOVOSAD, Libor. *Poradenství pro osoby se zdravotním a sociálním znevýhodněním*. vyd. 1. Praha: Portál 2009, 272 s. ISBN 978-80-7367-509-7

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

NAVRÁTIL, Pavel. *Teorie a metody sociální práce*. Brno: M. Zeman 2001. 168 s. ISBN 80-903070-0-0.

ŘEZNÍČEK, Ivo. *Metody sociální práce*. 1. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství, 1997. 75 s. ISBN 80-85850-00-1.

SLOWÍK, Josef. *Speciální pedagogika*. 1.vyd. Praha: Grada Publishing, a.s. 2007, 160 s. ISBN 978-80-247-1733-3

ŠPATENKOVÁ, Naděžda a kol. *Krizová intervence pro praxi*. 2. aktualizované a doplněné vyd. Praha: Grada Publishing 2011, 200 s ISBN 978-80-247-2624-3

ŠTERN, Pavel, OUŘEDNÍČKOVÁ, Lenka, DOUBRAVOVÁ, Dagmar. *Probace a mediace*. 1. vyd. Praha: Portál 2010, 216 s. ISBN 978-80-7367-757-2

ÚLEHLA, Ivan. *Umění pomáhat*. 2. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství, 2007. 128 s. ISBN 978-80-86429-36-6.

VÁGNEROVÁ Marie. *Psychopatologie pro pomáhající profese*. Rozšířené a přepracované vyd. Praha: Portál 2008, 872 s. ISBN 978-7367-414-9

Zákon 108/2006 Sb. o sociálních službách v platném znění <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu>

Zákon 313/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, dostupný z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu>

Vyhláška 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách v platném znění <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>

Rozšiřující:

BALICKÁ, Kateřina. *Práce s klientem s rizikem v chování*. Praha: MPSV, 2005. 79 s. ISBN 80-86878-27-9.

BECHYŇOVÁ, Věra. *Sanace rodiny*. 1. vyd. Praha: Portál, 2008. 151 s. ISBN 978-80-7367-392-5.

BECHYŇOVÁ, Věra. *Syndrom CAN a způsob péče o rodinný systém*. Praha: IREAS, 2007. 229 s. ISBN 978-80-86684-47-5.

BENTOVIM, Arnon. *Týrání a sexuální zneužívání v rodinách*. 1. vyd. Praha: Grada, 1998. 117 s. ISBN 80-7169-629-3.

DE VITO, Joseph. A. *Základy mezilidské komunikace*. 1. vyd. Praha: Grada, 2001. 420 s. ISBN 80-7169-988-8.

FISCHER, Slavomil, ŠKODA, Jiří. *Speciální pedagogika*. Praha: Triton 2008, ISBN 978-80-73-87-014-0

GJURIČOVÁ, Šárka, KOCOURKOVÁ, Jana, KOUTEK, Jiří. *Podoby násilí v rodině*. Praha: Nakladatelství Vyšehrad, 2000. 101 s. ISBN 80-7021-416-3.

GJURIČOVÁ, Šárka. *Rodinná terapie*. 1. vyd. Praha: Grada, 2003. 182 s. ISBN 80-247-0415-3.

GULOVÁ, Lenka. *Sociální práce*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, a.s. 2011, 208 s. ISBN 978-80-247-3379-1

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

HOSKOVCOVÁ, Simona. *Psychosociální intervence*. Praha: Nakladatelství Karolínium 2009, ISBN 978-80-246-1626-1

KASTOVÁ, V. *Krize a tvořivý přístup k ní*. 1. vyd. Praha: Portál, 2000. 168 s. ISBN 80-7178-365-X.

KUZNÍKOVÁ, Iva a kol. *Sociální práce ve zdravotnictví*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, a.s. 2011, 224 s. ISBN 978-80-247-3676-1

MAHROVÁ, Gabriela, VENGLÁŘOVÁ, Martina. *Sociální práce s lidmi s duševním onemocněním*. První vydání. Praha: Grada Publishing a.s., 2008, 176 s.. ISBN 978-80-247-2138-5

MAREK, Jakub, STRNAD, Aleš, HOTOVCOVÁ, Lucie. *Bezdomovectví*. 1. vyd. Praha: Portál 2012, 176 s. ISBN 978-80-262-0090-1

MATOUŠEK, Oldřich, PAZLAROVÁ, Hana. *Státní orgány sociálně právní ochrany dětí*. Praha. UK v Praze Karolínium 2016, ISBN 978-80-246- 3336-7

PIPEKOVÁ, Jarmila. *Kapitoly ze speciální pedagogiky*. 2. rozšř. a přeprac. vyd. Brno: Paido, 2006. 404 s. ISBN 80-7315-120-0.

RIEGER, Zdeněk. *Lod' skupiny*. 2. vyd. Praha: Portál, 2007. 208 s. ISBN 978-80-7367-222-5.

SCHMIDTBAUER, Wolfgang. *Psychická úskalí pomáhajících profesí*. 1. vyd. Praha: Portál, 2000. 176 s. ISBN 80-7178-312-9.

SLOWÍK, Josef. *Komunikace s lidmi s postižením*. 1. vyd.. Praha: Portál 2010, 155 s. ISBN 978-80-7367-691-9

ŠIŠKOVÁ, Tatjana. *Menšiny a migranti v České republice*. 1. vyd. Praha: Portál, 2001. 188 s. ISBN 80-7178-648-9.

VALENTA, Josef. *Manuál k tréninku řeči lidského těla*. 1. vyd. Praha: AISIS, 2004. 259 s. ISBN 80-239-2575-X.

WEDLICHOVÁ, Iva. *Terénní sociální práce v praxi*. Ústí nad Labem: Univerzita J.E. Purkyně, 2008. 143 s. ISBN 978-80-7044-975-2.

Holasová Malík Věra. *Kvalita v sociální práci a sociálních službách*. Praha. Grada Publishing a.s. 2014, s. 160, ISBN 978-80-247-4315-8

7.8 Supervize

Pojetí

Supervize je vnímána jako jeden z nástrojů profesního a osobního růstu studentů a studentek, jako jedna z cest podpory studujících k naplnění cílových charakteristik v profilu absolventa.

Studující v dynamickém a dialogickém procesu teoretické výuky a odborné praxe vrůstá do profese sociální práce a učí se hledat vlastní identitu sociálního pracovníka v rámci multidisciplinární spolupráce.

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

Supervize je interaktivním prostorem k (sebe)reflexi tohoto procesu organizovaném ze strany školy. Studující získávají vlastní zkušenost se supervizí jako s jedním z klíčových prostředků systematického rozvoje odborných kompetencí v pomáhajících profesích.

Supervize může nabízet a systematicky učit nadhledu nad procesem učení. Jejím předmětem je především odborná praxe studujících, jejich vlastní zkušenost a potřeby, ale také zkušenost a potřeby druhých, které se studující učí rozpoznávat a respektovat.

Výuka supervize probíhá jednak formou teoretického výkladu, jednak formou zkušenostního učení. Teoretický výklad, který realizuje škola dle svých možností, by měl vždy předcházet praktické supervizi. Zkušenost supervize je realizována individuální nebo skupinovou formou, poskytuje ji kompetentní supervizor/-ka. Skupinová supervize probíhá v malé supervizní skupině (3-12 účastníků). Průběh supervize upravuje supervizní kontrakt.

Cíl výuky

Cílem je umožnit studujícím zejména:

- porozumět smyslu a principům supervize v pomáhajících profesích,
- zažít proces a fungování supervize prostřednictvím reflexe a sebereflexe odborné praxe,
- učit se z vlastních zkušeností na základě svých dispozic a potřeb v souladu s profilem absolventa, potřebami oboru a organizací.

Na základě teoretického výkladu a zkušenosti se supervizí jsou studenti a studentky vedeni k získávání těchto postojů, dovedností a znalostí:

Postoje - studující

- přijímají hodnoty a etické principy supervize,
- přijímají supervizi jako prostředek vlastního odborného růstu,
- jsou otevření aktivně a odpovědně využívat další prostředky profesního rozvoje.

Obsah a cílové kompetence

Znalosti - studující

- umí vysvětlit, co je supervize,
- znají hodnoty, cíle, funkce a formy supervize,
- znají etický kodex supervize,
- mají základní znalosti o způsobu vyjednávání supervize,
- znají smysl, cíl a základní prvky supervizního kontraktu,
- znají možnosti a rizika supervize,
- rozumí supervizi jako součásti profese sociální práce,

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

- znají možnosti dalšího vzdělávání v supervizi.

Dovednosti - studující se učí

- spolupracovat při vytváření supervizního kontraktu,
- formulovat vlastní cíle supervize pod vedením supervizora /-ky
- pracovat pod vedením supervizora /-ky na splnění cíle supervize,
- aktivně spolupracovat v supervizní skupině,
- nalézat situace a témata, s kterými přichází do supervize,
- využívat reflexi, hodnocení a získanou zpětnou vazbu pro svůj profesní a osobní růst,
- využívat supervizi pro vyrovnávání se s náročnými situacemi na praxi,
- poskytovat hodnocení a zpětnou vazbu supervizorovi /-ce a supervizní skupině,

Studující umí vypracovat záznam ze supervize včetně vlastní reflexe.

Supervizor/-ka respektuje vzdělávací cíle školy a v jejich rámci vyjednává konkrétní cíle supervize se studujícími. Supervizor/-ka pracuje podle vyjednaného kontraktu, posiluje a rozvíjí odborné schopnosti studujících a podněcuje kvalitu jejich práce. Kontrakt pravidelně reviduje a aktualizuje na základě jednání se smluvními partnery, podle hodnocení dosavadního procesu a podle měnících se potřeb studentů. Ve své práci dodržuje etické principy supervize.

Formy a harmonogram supervize (v souladu s harmonogramem odborné praxe), doplněný dalšími formami podpory učení studujících, určí škola samostatně. Škola může akceptovat, že studující získal tuto zkušenost jinde – v případě, že zažil podmínky a metody supervizní práce v kontextu vlastního učení a zkušeností získaných v průběhu odborné praxe.

Studující mají možnost vetovat své zařazení do určité supervizní skupiny nebo k určitému supervizorovi, pokud existuje důvodné podezření, že by nemohli v nastaveném rámci přiměřeně předkládat a sdílet svoje názory a zkušenosti (např. tu již předem existují výrazné negativní zkušenosti se vztahy k některým členům skupiny nebo k supervizorovi). V takovém případě však musí aktivně spolupracovat se školou na vytvoření alternativní přijatelné možnosti (supervize v jiné skupině či na pracovišti praxe) a přicházet s vlastními návrhy.

Supervize je doplněna i dalšími formami podpory, reflexe a individualizovaného učení, které přispívají k dorůstání studujících do role pomáhajících pracovníků. Jsou jimi zejména:

- učení nápodobou pod odborným vedením na pracovištích, kde studující vykonává odbornou činnost,
- individuální i skupinový tutoring,

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

- metodické vedení,
- kolegiální a vrstevnická podpora a interaktivní učení ve skupině,
- kazuistické semináře

Požadované výstupy k hodnocení

- docházka 80 %
- docházka 65 %, seminární práce v rozsahu 8-10 stran na zadané téma
- portfolio ve 3. ročníku

Literatura

BAŠTECKÁ, Bohumila, ČERMÁKOVÁ, Veronika, KINKOR, Milan. *Týmová supervize*. Praha: Portál, 2016. 328 s. ISBN 978-80-262-0940-9

GUGGENBÜHLER, Adolf. *Nebezpečí moci v pomáhajících profesích*. Praha: Portál, 2010, 120 s. ISBN 978-80-7367-809-8

HAVRDOVÁ, Zuzana. *Kultura organizace a supervize ve vzájemném působení*. FHS UK, 2011. 102 s. ISBN 8087398149, 9788087398142

HAVRDOVÁ, Zuzana. *Praktická supervize. Průvodce supervizí pro začínající supervizory, manažery a příjemce supervize*. Praha: Galén, 2008. ISBN 8072625322, 9788072625321

HAWKINS, Peter, SHOHET, Robin. *Supervize v pomáhajících profesích*. Praha: Portál, 2016. 208 s. ISBN 978-80-262-0987-4

MAROON, Istifan. *Syndrom vyhoření u sociálních pracovníků*. Praha: Portál, 2012. 152 s. ISBN 978-80-262-0180-9

MÁTEL, Andrej, SCHAVEL, Milan. *Supervize(nejen) v sociální práci a v sociálních službách*. IZSV, 2019. ISBN 8090748902, 9788090748903

SCHMIDBAUER, Wolfgang. *Syndrom pomocníka*. Praha: Portál, 2015. 240 s. ISBN 978-80-262-0865-5

VÁVROVÁ, Soňa. *Doprovázení v pomáhajících profesích*. Praha: Portál, 2012. 160 s. ISBN 978-80-262-0087-1

7.9 Metody a techniky sociálního výzkumu

Pojetí

Základní úroveň znalostí metod a technik výzkumu sociální reality a schopnost jejich aplikace patří k odborným požadavkům na vzdělávání a výkon praxe v oblasti sociální práce.

V rámci vzdělávání studentek a studentů jsou výše zmíněné znalosti a schopnosti uplatňovány zejména při:

- psaní dílčích (seminárních) prací,
- tvorbě absolventské práce,
- sestavování portfolio odborné praxe studenta,

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

- analýze dat z různých zdrojů,
- studiu odborných textů založených na výzkumu.

V praxi sociální práce jsou znalosti a schopnosti aplikace metod a technik výzkumu sociální reality využívány při:

- plánování v sociální práci (např. zjišťování potřeb klientů, vzdělávacích potřeb zaměstnanců, spokojenosti se sociální službou),
- evaluaci zaváděné sociální inovace či programu,
- metodické činnosti (např. získávání podkladů k metodickým postupům),
- analytické činnosti v rámci plánování sociálních služeb (na mikro, mezo i makro úrovni),
- analytické činnosti v rámci vykazování intervencí sociální práce a dalších úkonů,
- zadávání výzkumů jiným subjektům,
- realizaci vlastních výzkumných šetření,
- zpracovávání návrhů projektů obsahujících analýzy potřebnosti,
- sestavování monitorovacích zpráv a dalších výstupů z projektů apod.

Cíle výuky a obsah

Studentky a studenti si osvojí základní znalosti metod a technik sociálního výzkumu a principy jejich aplikace v praxi sociální práce. Naučí se připravit a případně realizovat vlastní výzkum. Získají znalosti o výzkumu v sociální práci. Naučí se kriticky reflektovat výstupy výzkumů z oblasti sociální práce a využívat je v praxi sociální práce.

Student/ka zná:

- základní principy výzkumných strategií (kvalitativní / kvantitativní), jejich výhody a limity;
- logiku výzkumného procesu – principy indukce, dedukce a abdukce;
- zásady validity a reliability v kvalitativním a kvantitativním výzkumu;
- fáze kvantitativního a kvalitativního (příp. smíšeného) výzkumu;
- základní designy a přístupy uplatňované v sociálním výzkumu;
- základní techniky sběru dat typické pro výzkumné strategie (dotazník, rozhovor, pozorování, studium dokumentů apod.);
- způsoby výběru respondentů / informantů (stratifikovaný výběr, záměrný výběr přes instituci, náhodný výběr apod.) a dalších zdrojů dat, včetně problematiky reprezentativnosti / přenositelnosti výzkumu;
- základy analýzy kvalitativních i kvantitativních dat;
- etické zásady výzkumu.

Student/ka umí:

- definovat výzkumný problém,
- operacionalizovat teoretické koncepty,

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

- stanovit cíl výzkumu a výzkumné otázky, případně hypotézy,
- určit vhodný přístup a typ dat a techniky jejich sběru,
- zpracovat výzkumný projekt,
- sestavit text informovaného souhlasu (pro jednotlivé participanty výzkumu),
- využívat vhodné strategie, metody a techniky,
- aplikovat etické přístupy ve výzkumu a řešit etická dilemata,
- zpracovat, analyzovat a interpretovat data,
- napsat výzkumnou zprávu,
- vyvodit na základě získaných dat závěry pro praxi sociální práce,
- prezentovat výsledky výzkumu.

Student/ka v rámci výzkumné praxe v sociální práci uplatňuje (hodnoty, postoje, přesvědčení) etické chování výzkumníka vycházející z tzv. desatera:

1. Soukromí
2. Důvěrnost
3. Poučený souhlas
4. Emoční bezpečí
5. Citlivost výzkumníka
6. Rámec případného zatajení cílů a okolností výzkumu
7. Princip řádného citování a odkazování
8. Reciprocita
9. Zpřístupnění výsledků práce účastníkům výzkumu
10. Zodpovědnost výzkumného pracovníka

Zásady reflexivity ve výzkumu.

Požadované výstupy k hodnocení

- docházka 80 %
- docházka 65 %, seminární práce v rozsahu 8-10 stran na zadané téma

Literatura

BAUM, Detlef, GOJOVÁ Alice. *Výzkumné metody v sociální práci*. Ostrava: Ostravská univerzita 2014. ISBN 978-80-7464-390-3

HENDL, J. *Přehled statistických metod: analýza a metaanalýza dat*. 4. rozš. vyd. Praha: Portal, 2012, 734 s. ISBN 978-80-262-0200-4.

DISMAN, Miroslav. *Jak se vyrábí sociologická znalost*. Praha: Karolinum, 2011. 372 s. ISBN 978 - 80-246-1966-8.

FRANCIŘEK, František. *Absolventská práce: co, jak a proč připravit, zpracovat, napsat a zhodnotit (obhájit)*. Praha: Ingenio et Arti, 2013, 74, 49 s. ISBN 978-809-0528-703. •

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

HAVRDOVÁ, Zuzana. *Kompetence v praxi sociální práce*. Praha: Osmium, 1999. ISBN 80-902081-8-5.

MATOUŠEK, Oldřich a kol. *Metody a řízení sociální práce*. Praha: Portál, 2003. 380 s. ISBN 80-7178-548-2.

FERJENČÍK, Ján. *Úvod do metodologie psychologického výzkumu*. Praha: Portál, 2010. 256 s. ISBN 978-80-736-7815-9.

GERŠLOVÁ, Jana. *Vádemékum vědecké a odborné práce*. vyd. 1. Šenov: Harok 2009. ISBN 978-80-7431-002-7

HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum*. Praha: Portál, 2016. 440 s. ISBN 978 -80-262-0982-9.

CHRÁSKA, Miroslav. *Metody pedagogického výzkumu*. Praha: Grada Publishing 2016, 254 s. ISBN 978-80-247-5326-3

ŠTĚCH Ondřej. *Kapitoly z výzkumu v sociální práci*. Hradec Králové: Univerzita Karlova 2014. ISBN 978-80-7435-471-7

citační norma ČSN ISO 690:2011: *Bibliografické citace – podrobný návod, jak citovat literaturu a prameny, s českými příklady*

ČSN 01 6910 (2014) *Úprava dokumentů zpracovaných textovými procesory*.
(<http://www.nuv.cz/...jny>)

7.10 Úvod do právní teorie a praxe

Pojetí

Právo je jednou ze základních součástí standardu vzdělávání v sociální práci. Obsahem předmětu jsou vybrané kapitoly z veřejného a soukromého práva a práva EU. Oblast veřejného práva je zaměřena zejména na právo ústavní, správní a trestní. Výklad z oblasti soukromého práva je zaměřen na právo občanské, rodinné a pracovní. Kapitoly z práva EU seznamují se základními zásadami právního systému EU. Zvláštní místo zaujímá problematika práva sociálního zabezpečení.

Doporučeny jsou k praxi orientované přednášky s případovou analýzou. Jednotlivá témata je třeba přizpůsobit tak, aby si studenti mohli prostřednictvím praktické diskuse a řešení konkrétních příkladů z právě probíraných oblastí práva nové poznatky lépe osvojit a získávat tak zároveň nezbytné dovednosti ve smyslu schopnosti aplikace právních poznatků do praxe.

Cíl výuky a obsah

Zprostředkovat studentovi poznatky umožňující mu získat nejen základní orientaci v právním systému a nejdůležitějších právních předpisech, včetně práva EU, ale zároveň formovat jeho schopnost tyto poznatky uplatnit při výkonu sociální práce i v občanském životě. Spolu s tím má předmět právo seznámit studenty s legislativním a institucionálním kontextem výkonu sociální práce.

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

Cílové kompetence

Znalosti – student zná a chápe:

- principy právního státu
- základní pojmy teorie práva
- ústavní pořádek ČR
- strukturu právního řádu ČR
- uspořádání státní správy a samosprávy v podmínkách ČR
- správní proces
- problematiku cizinců a azylantů
- základní pojmy občanského práva hmotného
- problematiku ochrany osobnosti
- věcná práva, závazková práva, dědění a náhradu škody
- základní pojmy, zásady a průběh občanského soudního řízení
- základní pojmy, prameny a principy rodinného práva
- právní úpravu manželství a náhradní rodinné péče
- sociálně-právní ochranu dítěte
- právní úpravu individuálního a kolektivního pracovního práva a otázek zaměstnanosti
- základní pojmy, prvky a znaky trestního práva hmotného
- vybrané skutkové podstaty trestných činů
- zásady trestního řízení, jeho průběh
- základní pojmy, systém a členění sociálního zabezpečení v ČR
- organizaci a řízení sociálního zabezpečení
- financování sociálního zabezpečení v zemích EU
- základy práva a členění institucí v rámci EU

Dovednosti – student dokáže, je schopen, umí:

- objasnit fungování státu a respektovat kompetence příslušných orgánů
- vysvětlit dělbu moci, legislativní proces
- analyzovat právní normu a právní vztah
- aplikovat právní normy na konkrétní případy
- jednat v duchu správního řízení, respektovat správní řád
- objasnit rozhodnutí správního soudnictví
- v praxi rozlišovat poslání a kompetence státní správy a samosprávy
- brát při práci s klienty ohled na státní občanství v právním kontextu
- aplikovat právní normy na problematiku cizinců a uprchlíků
- napomáhat uplatňování občanského práva
- prakticky používat znalosti z dědického práva

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

- sepsat jednodušší žalobu
- adekvátně využívat nástrojů rodinného práva, včetně sociálně-právní ochrany
- aplikovat základní nástroje trestního práva
- adekvátně spolupracovat v rámci subsystémů řízení sociálního zabezpečení

Požadované výstupy k hodnocení

- docházka 80 %
- docházka 65 %,
  - seminární práce v rozsahu 8-10 stran na zadané téma

Literatura

ČERNÁ, Stanislava, Ivana ŠTENGLOVÁ, Irena PELIKÁNOVÁ a Jan DĚDIČ. *Obchodní právo: podnikatel, podnikání, závazky s účastí podnikatele*. Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 978-80-7552-333-4.

GERLOCH, Aleš. *Teorie práva*. 7. aktualizované vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017. Právnícké učebnice (Aleš Čeněk). ISBN 978-80-7380-652-1.

HORIZINKOVÁ, Eva a Vladimír NOVOTNÝ. *Správní právo procesní*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2019. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-365-0.

HORIZINKOVÁ, Eva a Zdeněk FIALA. *Správní právo hmotné: obecná část*. 3. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2019. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-353-7.

HRADIL, Petr. *Právo pro gymnázia, obchodní akademie, střední a vyšší odborné školy: podle právního stavu k 1.1.2018*. Valašské Klobouky: Petr Hradil, 2018. ISBN 978-80-270-4692-8.

HRUŠÁKOVÁ, Milana, Zdeňka KRÁLÍČKOVÁ a Lenka WESTPHALOVÁ. *Rodinné právo*. 2. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2017. Academia iuris (C.H. Beck). ISBN 978-80-7400-644-9.

HURDÍK, Jan. *Občanské právo hmotné: obecná část : absolutní majetková práva*. 3. aktualizované vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2018. ISBN 978-80-7380-718-4.

JELÍNEK, Jiří. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2017. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-236-3.

JIRSA, Jaromír. *Občanské soudní řízení: soudcovský komentář : podle stavu k ...* 3. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019-. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7598-366-4.

JOUZA, Ladislav. *Pracovní právo v kostce*. Praha: Ústav práva a právní vědy, 2016. Právo a management. ISBN 978-80-87974-13-1.

JURČÍK, Radek. *Právo II: obchodní právo : živnostenské právo*. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2014. ISBN 978-80-7454-361-6.

KOLDINSKÁ, Kristina a Petr TRÖSTER. *Právo sociálního zabezpečení*. 7., podstatně přepracované vydání. V Praze: C.H. Beck, 2018. Academia iuris (C.H. Beck). ISBN 978-80-7400-692-0.

NOVOTNÝ, František. *Trestní právo procesní*. 2. aktualizované vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017. ISBN 978-80-7380-677-4.

RABAN, Přemysl. *Občanské právo hmotné: relativní majetková práva*. Brno: Václav Klemm, 2013. ISBN 978-80-87713-10-5.

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

RYCHETSKÝ, Pavel. *Ústava České republiky: Ústavní zákon o bezpečnosti České republiky : komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7478-809-3.

SLÁDEČEK, Vladimír. *Obecné správní právo*. 4., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019. ISBN 978-80-7598-564-4.

ŠEŠINA, Martin, Ladislav MUZIKÁŘ a Petr DOBIÁŠ. *Dědické právo: kompletní pohled na dědění z hlediska hmotněprávního, procesního a mezinárodního : praktická příručka*. Praha: Leges, 2019. Praktik (Leges). ISBN 978-80-7502-345-2.

ŠIMÍČEK, Vojtěch, ed. *25 let Ústavy České republiky*. Praha: Leges, 2019. Teoretik. ISBN 978-80-7502-372-8.

VARVAŘOVSKÝ, Pavel. *Základy práva: o právu, státě a moci*. 3., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2015. ISBN 978-80-7478-669-3.

VODIČKA, Karel a Ladislav CABADA. *Politický systém České republiky: historie a současnost*. 3., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Portál, 2011. ISBN 978-80-7367-893-7.

VYSOKAJOVÁ, Margerita. *Pracovní právo*. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2018. Educopress. ISBN 978-80-7408-158-3.

Platné právní předpisy pro oblast probíraného práva a předpisy související, Praha. www.mvcr.cz

7.11 Sociální politika

Pojetí

Sociální práce jako praktická aktivita je realizována v konkrétních historických, sociálních, kulturních, materiálních a politických (ideologických) podmínkách té které země a pod stejnými vlivy se rozvíjí i sociální politika. Ta vymezuje akční pole sociální práce a podmínky, za kterých může (případně i musí) ve společnosti operovat. Tomu odpovídá skutečnost, že studijní předmět Sociální politika je jedním z pilířů studia oboru Sociální práce. Její prezentace studujícím nemá být pouhou sbírkou pouček nebo jednoduchých doporučení.

Cíl výuky

Cílem disciplíny je, aby si studující uvědomili širší sociální reality, která je sociální politikou ovlivňovaná, a funkce, které sociální politika má. Aby poznali sociální politiku jako vědu i jako obor praktické činnosti a uvědomili si, jak sociální politika ovlivňuje sociální pracovníky v jejich práci a klienty sociální práce v jejich každodenním životě.

Absolvent/ka nabude v disciplíně dále uvedeného minimálního penza znalostí a dovedností, které umožňuje profesionálně řešit dilemata a situace vyplývající z účasti sociálního pracovníka a jeho klientů v systému sociální politiky.

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

Cíl výuky a obsah

Znalosti (studující zná a rozumí následujícím okruhům vědomostí):

- různá vymezení pojmu sociální politika a jejich dopad na pojetí sociální politiky v konkrétních sociokulturních podmínkách;
- základní pojmy spojované s teorií a praxí sociální politiky;
- vztah sociální politiky k jiným vědním oborům;
- funkce sociální politiky;
- principy tvorby sociální politiky, cíle sociální politiky;
- aktéři sociální politiky;
- nástroje sociální politiky;
- typy sociální politiky a související ideologie, které jsou jejich podkladem;
- procesy formování sociální politiky na jednotlivých úrovních řízení;
- efekty sociální politiky;
- vymezení, vývoj a typy sociálního státu, aktuální problémy sociálního státu – příčiny, důsledky a alternativy řešení;
- historie sociální politiky, vývoj a tradice sociální politiky na území České republiky;
- sociální politika Evropské unie;
- základní subpolitiky současné sociální politiky s důrazem na jejich realizaci v ČR, kterými jsou zejména politika sociálního zabezpečení, politika zaměstnanosti, zdravotní politika, vzdělávací politika, politika bydlení, rodinná politika.

Dovednosti (studující dokáže, je schopen, umí):

- objasnit základní pojmy a souvislosti sociální politiky;
- vyhledávat poznatky vztahující se k teorii sociální politiky publikované v různých zdrojích, se získanými informacemi kriticky a tvořivě pracovat;
- kriticky promýšlet základní témata sociální politiky, analyzovat je;
- aplikovat získané znalosti v praxi sociální práce;
- aktivně přispívat k procesům tvorby sociální politiky (zejména v lokálním měřítku);
- pracovat se základními legislativními normami jednotlivých subpolitik české sociální politiky a aplikovat je v praxi sociální práce.

Požadované výstupy k hodnocení

- docházka 80 % ve všech obdobích
- docházka 65 %, seminární práce v rozsahu 8-10 stran na zadané téma ve všech obdobích

Literatura

BARÁK, Vladimír a Vojtěch KREBS, ed. *Sociální politika 2016 - nové výzvy v nejisté době: sborník odborných textů z mezinárodního workshopu Sociální politika 2016 = Social Politics 2016 - New Challenges in Uncertain Times : anthology of contributions of the Social Politics 2016 workshop.* Praha: Národohospodářská fakulta VŠE v Praze, 2016. ISBN 978-80-245-2172-5.

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

KREBS, Vojtěch *Sociální politika*, 5., přepracované a aktualizované vydání Wolters Kluwer 2010
ISBN: 978-80-7357-585-4

ŽENÍŠKOVÁ, Marta. *Pojistné na sociální zabezpečení: zaměstnavatelů, zaměstnanců, OSVČ, dobrovolně důchodově pojištěných* : s komentářem a příklady. Olomouc: ANAG, 2008-. Práce, mzdy, pojištění.

Platné právní předpisy pro oblast sociální politiky a předpisy souvisící, Praha. www.mpsv.cz

Sociální politika – Vojtěch Krebs a kolektiv, r.vydání 2015

Slovník sociálního zabezpečení – MPSV ČR , r.vydání 2015

Zákonné předpisy:

zák.č. 234/2014 Sb., o státní službě ve znění pozdějších předpisů

zák.č. 89/2012 Sb., občanský zákoník ve znění pozdějších předpisů

zák.č. 500/2004 Sb., správní řád ve znění pozdějších předpisů

zák.č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře ve znění pozdějších předpisů

zák.č. 329/2011 Sb., dávky pro osoby se zdravotním postižením ve znění pozdějších předpisů

vyhláška č. 388/2011 Sb., seznam druhů a typů zvláštních pomůcek určených osobám se zdravotním postižením

zák.č. 108/2006 Sb., o sociálních službách ve znění pozdějších předpisů

vyhláška č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách

zák.č. 111/2006 Sb., o dávkách pomoci v hmotné nouzi ve znění pozdějších předpisů

zák.č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu ve znění pozdějších předpisů

zák.č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí ve znění pozdějších předpisů

Koordinační nařízení EU

Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 883/2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení ve znění pozdějších předpisů

Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 987/2009, kterým se stanoví prováděcí pravidla k Nařízení č. 883/2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů

7.12 Sociální patologie

Pojetí

Předmět Sociální patologie patří mezi disciplíny, které tvoří základ odborné přípravy sociálních pracovníků. Týká se sociálních jevů, chování a jednání narušujících a ohrožujících sociální fungování jednotlivců, skupin a celé společnosti, a jsou tak předmětem zájmu sociální práce a sociální politiky. Obecná část předmětu je zaměřena na základní pojmy a souvislosti a teorie sociálních deviací, zvláštní část na jednotlivé sociální deviace a sociálně patologické jevy.

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

Cíl výuky a obsah

Získat přehled o sociálních deviacích a sociálně patologických jevech, znát jejich důsledky, porozumět jejich příčinám a znát možnosti prevence.

Cílové kompetence

Znalosti

Obecná část předmětu zajišťuje, že student:

- umí definovat a rozumí pojmům – sociální deviace, sociálně patologický jev
- chápe absolutní a relativní platnost sociálních norem
- umí aplikovat normativní a reaktivní pojetí sociálních deviací
- zná biologické, psychologické a sociologické příčiny (teorie) vzniku sociálních deviací a chápe jejich vzájemné interakce

Zvláštní část předmětu zajišťuje, že student zná vybrané sociální deviace a sociálněpatologické jevy, jejich strukturu, dynamiku, příčiny, důsledky a možnost prevence vč. organizací a institucí, které ji zajišťují.

Jde zejména o tyto jevy:

- kriminalita
- násilí, zejm. domácí násilí, násilí na dětech a starých lidech, šikana
- závislosti (např. látkové – nelátkové)
- bezdomovectví
- prostituce
- rasismus, nacionalismus, interetnické konflikty
- sekty, extremismus a terorismus
- sebevražedné jednání

Dovednosti

Student dovede:

- rozpoznat strukturu, důsledky sociálněpatologických jevů a identifikovat možnosti jejich institucionální prevence
- vyhledávat a využívat prameny odborné literatury a klíčové informační zdroje v oblasti sociálněpatologických jevů

Požadované výstupy k hodnocení

- docházka 80 %
- docházka 65 % a seminární práce v rozsahu 8–10 stran na zadané téma
- vypracování a prezentace projektu prevence sociálně patologických jevů, který je součástí portfolia studenta

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

Literatura

- BAKALÁŘ, P. *Psychologie Romů*. Praha : Votobia, 2004. 179 s. ISBN 80-7220-180-8.
- BĚLÍK, Václav, HOFERKOVÁ, Stanislava, KRAUS Blahoslav. *Slovník sociální patologie*. Praha, Grada Publishing a.s. 2017, ISBN 978-80-271-9968-6
- BUCHTOVÁ, Božena, ŠMAJS, Josef, BOLELOUCKÝ, Zdeněk. *Nezaměstnanost*. 2. přeprac. a aktualiz. vyd. Praha : Grada, 2013. 192 s. ISBN 978-80-247-4282-3.
- ČERNÁ, Alena, DĚDKOVÁ Lenka, MACHAČKOVÁ, Hana, ŠEVČÍKOVÁ Anna, ŠMAHEL, David. *Kyberšikana*. 1. vyd. Praha: Grada, 2013. 152 s. ISBN 978-80-247-4577-0.
- DUNOVSKÝ, Jiří, DYTRYCH, Zdeněk, MATĚJČEK, Zdeněk. *Týrané, zneužívané a zanedbávané dítě*. 1. vyd. Praha : Grada, 1995. 245 s. ISBN 80-7169-192-5.
- FISCHER, Slavomil, ŠKODA, Jiří. *Sociální patologie*. 2. rozš. a aktualiz. vyd. Praha : Grada, 2014. 232 s. ISBN 978-80-247-5046-0.
- KOLÁŘ, Michal. *Nová cesta k léčbě šikany*. 1. vyd. Praha : Portál, 2011. 336 s. ISBN 978-80-7367-871-5.
- KOLÁŘ, Michal. *Bolest šikanování*. 2. vyd. Praha : Portál, 2005. 256 s. ISBN 80-7367-014-3.
- MAREK, Jakub, STRNAD, Aleš, HOTOVCOVÁ, Lucie. *Bezdomovectví*. Praha: Portál, 2012. 176 s. ISBN 978-80-262-0090-1.
- MARTÍNEK, Zdeněk. *Agresivita a kriminalita školní mládeže*. Praha. Grada Publishing a.s., 2015, ISBN 978-80-247-5309-6
- MATOUŠEK, Oldřich, MATOUŠKOVÁ, Andrea. *Mládež a delikvence : [možné příčiny, struktura, programy, prevence kriminality mládeže]*. 3. rozš a aktualiz. vyd. Praha : Portál, 2011. 344 s. ISBN 978-80-7367-825-8.
- MUNKOVÁ, G.: *Sociální deviace: (přehled sociologických teorií)*. 1. vyd. Praha : Karolinum, 2001. 134 s. ISBN 80-246-0279-2.
- MÜHLPACHR, Pavel. *Sociální patologie*. 1. vyd. Brno : Masarykova univerzita, 2001. 104 s. ISBN 80-210-2511-5.
- NEŠPOR, Karel. *Návykové chování a závislost: současné poznatky a perspektivy léčby*. 2. uprav. vyd. Praha : Portál, 2003. 151 s. ISBN 80-7178-831-7.
- PRAŠKO, Ján. *Poruchy osobnosti*. Praha, Portál 2015, 360 s., ISBN 978-80-262-0900-3
- ŘÍČAN, Pavel. *S Romy žít budeme - jde o to jak : dějiny, současná situace, kořeny problémů, naděje společné budoucnosti*. 2. upr. vyd. Praha : Portál, 2000. 149 s. ISBN 80-7178-410-9.
- ŠIŠKOVÁ, Tatjana. *Výchova k toleranci a proti rasismu*. 2. aktual. vyd. Praha : Portál, 2008. 280 s. ISBN 978-80-7367-182-2.
- VANÍČKOVÁ, Eva. *Dětská prostituce*. 1. vyd. Praha : Grada, 2005. 135 s. ISBN 80-247-1138-9.
- VÁGNEROVÁ, Marie. *Psychopatologie pro pomáhající profese*. 3. rozš. a přepr. vyd. Praha : Portál, 2004. 870 s. ISBN 80-7178-802-3.
- VÁGNEROVÁ, Marie. *Současná psychopatologie pro pomáhající profese*. 1. vyd. Praha : Portál, 2014. 816 s. ISBN 978-80-262-0696-5.

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

WEINEROVÁ, Renata. *Romové a stereotypy*. 1. vyd. Praha : Karolinum, 2014. 90 s. ISBN 978-80-246-2632-1.

Rozšiřující – doporučená

BENDL, Stanislav. *Jak předcházet nekázni, aneb, Kázeňské prostředky*. 1. vyd. Praha : ISV, 2004. 208 s. ISBN 80-86642-14-3.

BOURCET, Stéphane. *Šikana ve škole, na ulici, doma : jak bránit své dítě : praktický průvodce pro rodiče, pedagogy a vychovatele*. 1. vyd. Praha : Albatros, 2006. 71 s. ISBN 80-00-01552-8.

CLEESE, John. *Rodina a jak v ní zůstat na živu*. 1. vyd. Praha : Portál, 1999. 301 s. ISBN 80-7178-281-5.

ČERNÝ, Václav. *Rasismus, jeho základy a vývoj*. Olomouc : Votobia, 1995. 90 s. ISBN 80-85885-69-7.

FROMM, Erich. *Anatomie lidské destruktivity : můžete ovlivnit její podstatu a následky?* 1. vyd. Praha : Lidové noviny, 1997. 520 s. ISBN 80-7106-232-4.

FROUZOVÁ, Magdaléna. *Gambling: metodická příručka pro prevenci gamblingu*. 1. vyd. Praha : Státní zdravotní ústav, 1997. 23 s. ISBN 80-7071-078-0.

HEIDBRINK, Horst. *Psychologie morálního vývoje*. 1. vyd. Praha : Portál, 1997. 175 s. ISBN 80-7178-154-1.

HORVÁTHOVÁ, Jana. *Kapitoly z dějin Romů*. Praha : NLN, 2002. 84 s.

HRADECKÁ, Vlastimila. *Bezdomovství – extrémní vyloučení*. Praha : Naděje, 1996. 107 s. ISBN 80-902292-0-4.

JEDLIČKA, Richard a kol. *Poruchy socializace u dětí a dospělých*. Praha. Grada Publishing a.s., 2015, ISBN 978-80-247-5981-4

KOHOUT, Petr. *Jsem hazardní hráč aneb zpověď gamblera*. 1. vyd. Praha : Grada, 2000. 79 s. ISBN 80-7169-958-6.

KOUKOLÍK, František, DRTILOVÁ, Jana. *Vzpouza deprivantů : nestvůry, nástroje, obrana*. 2. přeprac. vyd. Praha : Galén, 2014. 326 s. ISBN 978-80-7492-120-9.

KOUKOLÍK, František, DRTILOVÁ, Jana. *Život s deprivanty I., Zlo na každý den*. 1. vyd. Praha : Golém, 2001. 390 s. ISBN 80-7262-089-4.

KOUTEK, Jiří. *Sebevražedné chování : [současné poznatky o suicidalitě a její specifika u dětí a dospívajících]*. 1. vyd. Praha : Portál, 2003. 128 s. ISBN 80-7178-732-9.

KLIMEK, Libor, ZÁHORA, Jozef, HOLZR, Květoň. *Počítačová kriminalita*. Praha Wolters Kluwer 2016, ISBN 9788081685385

NAVRÁTIL, Pavel. *Romové v české společnosti*. 1. vyd. Praha : Portál, 2003. 223 s. ISBN 80-7178-741-8.

NEŠPOR, Karel. *Vaše děti a návykové látky*. 1. vyd. Praha : Portál, 2001, 157 s. ISBN 80-7178-515-6.

OREL, Miroslav. *Psychopatologie*. 1. vyd. Praha: Grada, 2012, 264 s. ISBN 978-80-247-3737-9.

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

POKORNÝ, Vratislav. *Patologické závislosti*. 2. vyd. Brno: Ústav psychologického poradenství a diagnostiky, 2002. 194 s. ISBN 80-86568-02-4.

PTÁČEK, Radek. *Poruchy chování v dětském věku*. Praha : Vzdělávací institut ochrany dětí, 2006. 24 s. ISBN 80-86991-81-4.

ŘÍČAN, Pavel. *Agresivita a šikanování mezi dětmi*. 1. vyd. Praha : Portál, 1995. 95 s. ISBN 80-7178-049-9.

SOBOTKOVÁ Nielsen, Veronika. *Rizikové a antisociální chování v adolescenci*. 1. vyd. Praha : Grada, 2014. 152 s. ISBN 978-80-247-4042-3.

SOCHŮREK, Jan. *Nástin vybraných problémů viktimologie*. 1. vyd. Liberec : Technická univerzita, 2003. 81 s. ISBN 80-7083-745-4.

ŠOTOLOVÁ, Eva. *Vzdělávání Romů*. 1.vyd. Praha : Karolinum, 2013. 156 s. ISBN 978-80-246-1909-5.

VÁLKOVÁ, Jana. *Oběti trestného činu*. 1. vyd. Praha : Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 1998. 149 s. ISBN 80-86008-50-9.

VOJTÍŠEK, Z. *Netradiční náboženství u nás*. 2. vyd. HRadec Králové : Gaudeamus, 1999. 151 s. ISBN 80-7041-099-X.

WIEBUS, Hans. Otto. *Sekty a lovci duší : lexikon náboženských sekt a ezoteriky*. 1. vyd. Plzeň : Nava, 2006. 295 s. ISBN 80-7211-224-4.

7.13 Menšinové skupiny

Pojetí

Tento předmět rozšiřuje základní koncepty sociální práce o znalosti a dovednosti pro lepší pochopení a orientaci v sociálních problémech vyplývajících z postavení menšin a vzájemných vztahů s majoritou v současné etnicky a kulturně rozmanité společnosti. Tím pomáhá studentům hledat a aplikovat vhodné způsoby sociální intervence přinášející pozitivní interkulturní vývoj.

Cíl výuky a obsah

Účelem je vést studenty k pochopení a respektování kulturní rozmanitosti, k osvojení si přístupů sociální práce s menšinami a tím je připravit na sociální práci s různými sociokulturními skupinami a také „většinou“.

Cílové kompetence

Znalosti

- zná a rozumí základním pojmům souvisejícím se sociální prací s menšinami (např. menšina, kultura, kulturní relativismus, multikulturalismus, interkulturalita, akulturační strategie, identita, xenofobie – rasismus – diskriminace, předsudek – postoj, sociální exkluze a inkluze)
- zná zásadní právní dokumenty a instituce v této oblasti

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

- zná základní sociokulturní charakteristiky hlavních etnických menšin ČR

Dovednosti

- je schopen rozpoznat a reflektovat své zásadní kulturní postoje a jejich důsledky pro sociální práci s klientem v menšinovém postavení
- umí reflektovat a eliminovat mocenské aspekty v polaritě menšina vs. většina
- chápe menšinovost jako relativní pojem, který se týká každého jednotlivce ve společnosti
- dovede účelně využívat znalostí o sociokulturních charakteristikách menšiny v komunikaci s jejími příslušníky
- umí vhodně aplikovat přístupy sociální práce s menšinami

Požadované výstupy k hodnocení

- docházka 80 %
- docházka 65 %, seminární práce v rozsahu 8-10 stran na zadané téma

Literatura

BAKALÁŘ, Petr. *Manuál moderního nonkonformisty*. Praha: Nakladatelství Hodek Milan, 2018. 102 s. ISBN 978-80-87688-72-4

BALVÍN, Jaroslav. *Pedagogika, andragogika a multikulturalita*. Praha: Radix, 2012. 232 s. ISBN 978-80-86798-07-3

BEDNAŘÍK, Petr, NOSKOVÁ, Helena. *Národnostní menšiny, multikulturalita, vzdělávání*. Praha: Ústav pro soudobé dějiny AV ČR, 2010. 238 s. ISBN 978-80-7285-129-4

BURDA, František, HOJDA, Jan & SOKOLÍČKOVÁ, Zdeňka. *Krize v multikulturalismu: Multikulturalismus v krizi*. Ústí nad Orlicí: Ofis, 2013. 264 s. ISBN 978-80-7405-188-3

FENDEK, Pavel. *Evropa ve smrtelném sevření multikulturalismu a islámu*. Lukáš Lhoťan, nakladatel a knihkupec, 2017. 176 s. ISBN 978-80-907004-0-6

KELLER, Jan. *Evropské rozpory ve světle migrace*. Praha: SLON, 2017. 224 s. ISBN 978-80-7419-249-4

KRÁKORA, Pavel. *Multikulturalita a výchova k občanství ve středoevropském kontextu*. Praha: Epoque, 2010. 122 s. ISBN 978-80-7425-079-8

MOREE, Dana. *Základy interkulturního soužití*. Praha: Portál, 2015. 208 s. ISBN 978-80-262-0915-7

PREISSOVÁ KREJČÍ, Andrea. *Za hranice multikulturalismu*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2016. 166 s. ISBN 978-80-244-4966-1

ŠIŠKOVÁ, Tatjana, ed. *Výchova k toleranci a proti rasismu*. Praha: Portál, 2008. 280 s. ISBN 978-80-7367-182-2

ŠIŠKOVÁ, Tatjana. *Menšiny a migranti v České republice*. Praha: Portál, 2001. 188 s. ISBN 80-7178-648-9

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

7.14 Zdraví a nemoc

Pojetí

Předmět zdravotní nauky se zaměřuje na pochopení člověka jako biopsychosociální jednotky, zaměřuje se na vnímání člověka v kontextu se sociálním a přírodním prostředím, přičemž neopomíjí ani otázku primární, sekundární i terciární prevence.

Cíl výuky a obsah

Cílem předmětu je poskytnutí studentům potřebných znalostí pro syntézu poznatků z anatomie, fyziologie, patofyziologie s informacemi o zdraví a přirozeném vývoji fyzických i psychických nemocí s následnou schopností vysvětlit principy a možnosti prevence a léčby vybraných onemocnění s důrazem na dopad v sociální oblasti. Studenti budou mít potřebné znalosti a dovednosti pro poskytování laické první pomoci.

Zdravotní nauky vedou k formování názorů a postojů studentů s cílem posílení vědomí humánního a společenského poslání péče o zdraví vlastní a zdraví spoluobčanů. Nedílnou součástí je objasnění postavení sociálního pracovníka v systému zdravotnictví a pochopení vazeb sociální a zdravotní problematiky. Konečným cílem je pak celkové vnímání člověka ve všech jeho biopsychosociálních souvislostech.

Na podkladě získaných poznatků budou pak studenti schopni v praxi posoudit konkrétní sociální problémy, které mohou mít zdravotní příčiny, i situace, kdy sociální podmínky jsou jedním z faktorů napomáhajících vzniku choroby.

Cílové kompetence

Znalosti – student

- se orientuje v základní lékařské terminologii
- má základní znalosti z oborů anatomie a fyziologie člověka
- zná determinanty ovlivňující zdravotní stav člověka
- má znalosti o vzniku nejčastěji se vyskytujících chorob, jejich projevech, sociálních důsledcích a prevenci
- osvojí si základní znalosti z epidemiologie a hygieny
- má teoretické znalosti ze základů první pomoci
- má potřebné znalosti z psychiatrie

Dovednosti – student

- umí navrhnout vhodná řešení sociální situace ve spojení se zdravotním stavem klienta
- • umí navrhovat vhodná preventivní opatření

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

- umí poskytnout laickou první pomoc
- umí poradit v oblasti zdravého životního stylu
- umí využívat získané poznatky k udržení a obnově zdraví vlastního i svých klientů
- dokáže poskytnout konkrétní radu a podporu nemocnému klientovi i jeho okolí

Požadované výstupy k hodnocení

- docházka 80 %
- docházka 65 %, seminární práce v rozsahu 8-10 stran na zadané téma
- písemný test

Literatura

GOPFERTO VÁ, Dana, JANO VSKÁ, Daniela, DOHNAL, Karel, MELICHERČÍKOVÁ Věra. *Mikrobiologie, imunologie, epidemiologie, hygiena*. Pro střední a vyšší zdravotnické školy. 3. dopl. vyd. Praha: Triton, 2002. ISBN 80-7254-22-0.

HAMPLOVÁ Lidmila. *Veřejné zdravotnictví a výchova ke zdraví*, Praha Grada Publishing a.s.. 2019, s. 132, ISBN 978-80-271-0568-7

KALVACH, Zdeněk a kol. *Sociální gerontologie*, Grada Publishing a.s. 2014, 1. vyd. S.238, ISBN 978-80-247-45-44-2
 KELNAROVÁ, Jarmila, TOUFAROVÁ, Jana, SEDLÁČKOVÁ, Jana, ČÍKOVÁ, Zuzana. *První pomoc I*. Praha: Grada, 2007. 112 s. ISBN 978 -80-247-4199-4.

MALÁ, Eva, PAVLOVSKÝ, Pavel. *Psychiatrie*. Učebnice pro zdravotní sestry a další pomáhající profese. Praha: Portál, 2002.143 s. ISBN 80-7178-700-0.

MENČÍK, Miloslav. *Hygiena. Učebnice pro střední zdravotnické školy*. Praha: Scientia Medica, 1995. ISBN 80-85526-43-3.

MERKUNOVÁ, Alena, OREL, Miroslav. *Anatomie a fyziologie člověka pro humanitní obory*. Praha: Grada, 2008. 304 s. ISBN 978-80-247-1521-6.

NAVRÁTIL, Leoš a kol. *Vnitřní lékařství pro nelékařské zdravotnické obory*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing a.s., 2008, 424 s. ISBN 978-80-247-2319-8

NOVÁKOVÁ, Iva. *Zdravotní nauka 1. díl*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing a.s., 2011, 192 s. ISBN 978- 80-247-3708- 9

NOVÁKOVÁ, Iva. *Zdravotní nauka 2.díl*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing a.s., 2011, 208 s. ISBN 978-80-247-3709-6

NOVÁKOVÁ, Iva. *Zdravotní nauka 3.díl*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing a.s., 2012, 144 s. ISBN 978-80-247-3707-2

Rozšiřující

BÁRTLOVÁ, Sylva. *Sociologie medicíny a zdravotnictví*. Praha: Grada, 2005. 188 s. ISBN 80-247-1197-4.

BERÁNKOVÁ, Monika, FLEKOVÁ, Anna, HOLZHAUSEROVÁ, Blanka. *První pomoc pro SZŠ*. Praha: Informatorium, 2002. ISBN 80-8673-99-8.

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

ERTLOVÁ, Františka, MUCHA, Josef a kol. *Přednemocniční neodkladná péče*. 2. vyd. Brno: NCONZO, 2003. ISBN 80-7013-379-1.

CHROMÝ, Karel, HONZÁK, Radkin a kol. *Somatizace a funkční poruchy*. Praha: Grada, 2005. 216 s. ISBN 80-247-1473-6.

KŘIVOHLAVÝ, Jaro. *Psychologie nemoci*. Praha: Grada, 2002. 198 s. ISBN 80-247-0179-0.

MAČÁK, Jiří, MAČÁKOVÁ, Jana, KREJČÍ, Jaroslav. *Patologie a patologická fyziologie*. Olomouc: Epava, 1993. 230 s. ISBN 80-901471-0-0.

MAHROVÁ, Gabriela, VENGLÁŘOVÁ, Martina. *Sociální práce s lidmi s duševním onemocněním*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing a.s., 2008, 176 s.. ISBN 978-80-247-2138-5

MALOŇ FRIEDLOVÁ Karolína. *Bazální stimulace Asociace poskytovatelů sociálních služeb* Praha 2018, s. 204, ISBN 978-80-907053-1-9

SVOBODA, Mojmír, ČEŠKOVÁ, Eva, KUČEROVÁ, Hana. *Psychopatologie a psychiatrie*. Praha: Portál, 2006. ISBN 80-7367-154-9.

VONDRÁČEK, Vladimír, HOLUB, František. *Fantastické a magické z hlediska psychiatrie*. Bratislava: Columbus, 1993. 310 s. ISBN 80-7136-030-9.

VRTIŠKOVÁ, Marie. *Zdravotní nauky*, Praha 2012, VOŠSP v Praze, ISBN 978-80-87779-01-9

VOKURKA, Martin, HUGO Jan. *Praktický slovník medicíny*. Maxdorf, Praha 2016, s. 450, ISBN 978-80-7345-464-7

ZAVÁZALOVÁ, Helena a kol. *Sociální lékařství a veřejné zdravotnictví*. 2. rozšíř. a doplň. vyd. Praha: Karolinum, 2002. 154 s. ISBN 80-246-0467-1.

7.15 Základy pedagogiky

Pojetí

Úkolem předmětu je seznámit studenty s funkcí a úkoly pedagogiky a možnostmi jejího užití v práci sociálního pracovníka. Učivo obsahově vychází z analýzy cílů, zásad, forem a metod výchovného působení. Výuka se věnuje obecné pedagogice, pedagogice volného času, pedagogice dospělých a speciální pedagogice. Vyučovací předmět využívá poznatky z předmětů Psychologie, Teorie a metody sociální práce a praktických poznatků z odborné praxe.

Cíl výuky

Cílem předmětu je zprostředkovat studentům informace o jednotlivých pedagogických disciplínách a naučit je orientovat se v metodice práce.

Učitel se snaží o splnění těchto cílů:

- předat základní informace o pedagogice jako vědní disciplíně, o pojetí výchovy jako významné sociální činnosti, jejich obecných rysech i cílovém zaměření
- zprostředkovat přehled o funkci výchovného působení, které se projevuje:
- v přípravě jedince k sociálním rolím

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

- při rozvoji osobních kvalit
- při orientaci v jednotlivých oblastech
- naučit studenty vytvářet, rozvíjet a uplatňovat hygienické, společenské a pracovní návyky
- vést studenty ke kulturnímu a kultivovanému jednání v rámci společenských pravidel
- naučit studenty samostatné i týmové práci
- předat poznatky o tom, jak vytvářet pro člověka takové životní podmínky, které podpoří jeho tělesné i duševní zdraví, zajistí kladné mezilidské vztahy a zvládnutí náročných životních situací

Cílové kompetence

Vědomosti, dovednosti, postoje a hodnotová orientace studenta:

- pochopit a zvládnout podstatu výchovného vlivu sociálního prostředí
- dokázat se orientovat v základních problémech zejména rodinné výchovy
- umět aplikovat při práci prostředky výchovného působení na jedince zdravé i handicapované
- umět výchovně usměrňovat dítě i dospělého člověka
- dokázat spolupracovat s dalšími subjekty výchovy
- umět využít příklady z praxe v sociální práci
- znát rozdíly mezi jednotlivými zařízeními pro výchovu a vzdělávání
- mít přehled o organizaci výchovně vzdělávacího systému v ČR

Obsah

Obecná pedagogika

- předmět pedagogiky a její postavení v systému věd
- informativní přehled o základních směrech ve výchově
- činitelé a cíle výchovy
- pedagogické formy, zásady a metody
- osobnost pedagogického pracovníka

Pedagogika dospělých

- dospělý člověk jako objekt výchovy
- cíle, úkoly a soustava výchovy a vzdělávání dospělých
- vývoj výchovy a vzdělávání dospělých

Speciální pedagogika

- metody speciálně pedagogického vedení
- speciálně pedagogické disciplíny – obsahové zaměření
- problematika výchovy dítěte s defektem

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

Organizace výchovy a vzdělávání v České republice

Požadované výstupy k hodnocení

- docházka 80 %
- docházka 65 %, seminární práce v rozsahu 8-10 stran na zadané téma
- student zpracuje referát na zadané téma

Literatura

- BRÉDA, Jiří a kol. *Sebeobrana učitele*. Praha: Raabe s. r. o., 2017. 152 s. ISBN:978-80-7496-345-2
- ČÁP, Jan. *Psychologie pro učitele*. 2. vydání. Praha: Portál 2007. 655 s. ISBN 978-80-7367-273-7
- DVOŘÁKOVÁ, Markéta, KOLÁŘ, Zdeněk, TVRZOVÁ, Ivana, VÁŇOVÁ, Růžena. *Základní učebnice pedagogiky*. Praha: Grada Publishing a.s., 2014. 248 s. ISBN 978-80-247-5039-2
- LECHTA, Viktor (ed.). *Inkluzivní pedagogika*. Praha: Portál, 2016. 600 s. ISBN:978-80-262-1123-5
- KASPER, Tomáš, KASPEROVÁ, Dana. *Dějiny pedagogiky*. Praha: Grada Publishing a.s., 2008. 224 s. ISBN 978-80-247-2429-4
- POKORNÁ, Věra. *Teorie, diagnostika a náprava specifických poruch učení*. 2. opr. vydání. Praha: Portál, 2000. 306 s. ISBN 80-7178-151-7
- PRŮCHA, Jan. *Přehled pedagogiky*. Praha: Portál, 2015. 272 s. ISBN:978-80-262-0872-3
- PRŮCHA, Jan. *Moderní pedagogika*. Praha: Portál, 2017. 488 s. ISBN:978-80-262-1228-7
- PRŮCHA, Jan. *Alternativní školy a inovace ve vzdělávání*. Praha: Portál, 2012. 192 s. ISBN:978-80-7178-999-4
- PRŮCHA, Jan. *Interkulturní psychologie*. Praha: Portál, 2010. 224 s. ISBN:978-80-7367-709-1
- PRŮCHA, Jan. *Česká vzdělanost*. Praha: Wolters Kluwer a.s., 2015. 208 s. ISBN:978-80-7478-675-4
- PRŮCHA, Jan. *Srovnávací pedagogika*. Praha: Portál, 2015. 336 s. ISBN:978-80-262-0870-9
- SLOWIK, Josef. *Speciální pedagogika, 2. aktualizované a doplněné vydání*. Praha: Portál, 2016. 168 s. ISBN: 978-80-271-0095-8
- ŠAFRÁNKOVÁ, Dagmar. *Pedagogika. 2., aktualizované a rozšířené vydání*. Praha: Grada Publishing a.s., 2019. 368 s. ISBN 978-80-247- 5511-3

7.16 Pedagogika volného času

Pojetí

Předmět pedagogika volného času seznamuje studenty s pedagogikou volného času jako s dynamicky se rozvíjícím vědním oborem, s jejími přesahy do oblasti praxe sociální práce a sociální pedagogiky, zvláště co se týče metodických přístupů ke klientovi, a také s chápáním a pojetím volného času v historii i v současnosti. Předmět nejprve seznamuje studenty s historickými východisky současné pedagogiky volného času, ve kterých se začínají uplatňovat současné výchovné přístupy pedagogiky

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

volného času. Pozornost je věnována optimistickým přístupům, hlavně herbartismu, pedocentrismu a dalším východiskům, která jsou vázána na významné pedagogické osobnosti.

V rámci učiva, které se zaměřuje na současné přístupy v pedagogice volného času, se studenti seznámí s metodami pedagogiky volného času, které lze uplatnit přímo v praxi sociální práce a sociální pedagogiky. Jsou jimi například animace, participace, zážitková pedagogika a další.

Cíl výuky

Nejdříve se studenti seznámí s fenoménem volného času v historii a v současnosti. V oblasti historických východisek si předmět klade za cíl zprostředkovat studentům informace o výchovných přístupech, institucích pracujících ve volném čase v 18., 19. a 20. století, které ovlivnily současnou pedagogiku volného času a najít v nich východiska pro praxi sociální práce a sociální pedagogiky.

V oblasti současné pedagogiky volného času je cílem předmětu představit studentům výchovné přístupy, které lze přímo uplatnit v praxi sociální práce, hlavně pak animaci, participaci a zážitkovou pedagogiku. Závěrečným výstupem předmětu je cvičný skupinový projekt pro oblast volného času, jehož součástí bude cvičná žádost o grant.

Učitel se snaží zejména o splnění následujících cílů:

- zprostředkovat studentům vhodnými didaktickými přístupy teoretické informace o oboru v uvedeném rozsahu (viz rámcový rozpis učiva)
- vést studenty k získání praktických kompetencí k aplikaci metod pedagogiky volného času, které mohou uplatnit přímo v praxi sociální práce
- vést studenty k vyhledávání autentických zdrojů informací a kriticky o nich přemýšlet
- vést studenty ke kritickému zhodnocení historických kořenů oboru a hledání jejich přesahu a významu pro současnost
- rozvíjet schopnosti samostatné prezentace, argumentace, kritického hodnocení a poskytování zpětné vazby
- vést studenty k dovednosti práce v týmu
- vést studenty k vytvoření smysluplného cvičného projektu v oblasti volného času a hledání zdrojů jeho financování

Cílové kompetence

Klíčové znalosti a dovednosti studenta:

- dokáže vymezit fenomén volný čas v historii a v současnosti
- umí definovat obor pedagogika volného času jako aplikovanou vědní disciplínu
- dokáže kriticky zhodnotit historická východiska oboru a najít jejich přesah pro současnost

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

- dokáže aplikovat metody pedagogiky volného času v praxi sociální práce
- umí vyhledávat validní zdroje informací a pracovat s nimi
- je schopen samostatného výstupu na zadané téma
- je schopen poskytnout zpětnou vazbu
- dokáže navrhnout smysluplný projekt v oblasti volného času a najít zdroje pro jeho financování

Obsah

- Pojem volný čas v minulosti a v současnosti
- Historická východiska pedagogiky volného času (zaměřeno na 18.–20. století)
  - Jan Bosco – salesiánská pedagogika
  - J. H. Pestalozzi
  - A. S. Makarenko
- Pedagogika v českých zemích – G. A. Lindner
  - klasický herbartismus – J. F. Herbart
  - pedocentrismus
  - John Dewey
  - Maria Montessori
  - Václav Příhoda
- Organizace pracující ve volném čase v českých zemích (mezi lety 1918–1938 a v komunistickém Československu)
  - Sokol
  - Junák
  - Klub českých turistů
  - Salesiáni Dona Bosca
  - Pionýr
- Současné trendy v pedagogice volného času
  - výchova mimo vyučování
  - animace a participace
  - zážitková pedagogika
  - environmentální výchova
- Instituce a organizace pracující ve volném čase dětí a mládeže v současnosti
  - střediska volného času
  - nízkoprahová zařízení pro děti a mládež
  - otevřené kluby
  - školní kluby
- Organizace
  - Salesiáni Dona Bosca
  - Pionýr
  - Junák

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

- ATOM
- YMCA, YWCA
- Brontosaurus

- Skupinová realizace cvičného projektu, sepsání grantu

Požadované výstupy hodnocení

- docházka 80 %
- seminární práce a výstup na zadané téma
- skupinový cvičný projekt včetně cvičné žádosti o grant a jeho prezentace ve výuce
- účast na metodickém kurzu zážitkové pedagogiky
- závěrečné kolokvium (3-4 osoby ve skupině)

Literatura:

BENDL, Stanislav a kol. *Vychovatelství*. Praha: Grada Publishing a.s., 2015. 312 s. ISBN: 978-80-247-4248-9

BENEŠ, Milan. *Andragogika*, 2. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing a.s, 2014. 176 s. ISBN: 978-80-247-4824-5

ČINČERA, Jan. *Práce s hrou: pro profesionály*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2007. 115 s. ISBN 978-80-247-1974-0.

ČINČERA, Jan; KAPLÁNEK, Michal; SÝKORA, Jan. *Tři cesty k pedagogice volného času*. Vyd. 1. Brno: Tribun EU, 2009. 129 s. ISBN 978-80-7399-611-6.

HÁJEK, Bedřich, HOFBAUER, Břetislav, PÁVKOVÁ, Jiřina. *Pedagogické ovlivňování volného času*. Praha: Portál, 2011. 240 s. ISBN:978-80-262-0030-7

HOFBAUER, Břetislav. *Animace a participace*. In Socialia 2004 : sborník příspěvků z mezinárodní konference konané v Hradci Králové. Hradec Králové: Gaudeamus, 2005. s. 91-96. ISBN 80-7041-247-X.

HOFBAUER, Břetislav. *Děti, mládež a volný čas*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2004. 173 s. ISBN 80-7178-927-5.

HOFBAUER, Břetislav. *Kapitoly z pedagogiky volného času: Soubor pojednání o volném čase a jeho výchovném zhodnocování*. Vydání: 1. České Budějovice: Jihočeská univerzita, Teologická fakulta, 2010. 162 s. ISBN 978-80-7394-240-3.

JANIŠ, Kamil, SKOPALOVÁ, Jitka. *Volný čas seniorů*. Praha: Grada Publishing a.s., 160 s. ISBN: 978-80-247-5535-9

JIRÁSEK, Ivo. *Zážitková pedagogika*. Praha: Portál, 2019. 248 s. ISBN:978-80-262-1485-4

KAPLÁNEK, Michal a kol. *Volný čas a jeho význam ve výchově*. Praha: Portál, 2017. 208 s. ISBN:978-80-262-1250-8

Kolektiv autorů OD, Dům Ignáce Stuchlého SKM o. s. *Interaktivní rozvoj klíčových kompetencí: Metodika a aktivity v průřezových tématech Osobnostní a sociální výchova a Multikulturní výchova*. Vydání první. Fryšták: Vydal DIS SKM jako závěrečnou publikaci projektu IRKK, 2008. 140 s. ISBN 978-80-254-1956-4.

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

ŠERÁK, Michal. *Zájmové vzdělávání dospělých*. Praha: Portál, 2009. 208 s. ISBN:978-80-7367-551-6

7.17 Sociální pedagogika

Pojetí

Cílem předmětu je seznámit studenty se současným pojetím sociální pedagogiky jako vědního oboru a její aplikace při činnosti sociálního pracovníka s uživatelem.

Obsah předmětu tvoří teoretické znalosti z jednotlivých oblastí sociální pedagogiky a využití vědomostí z předmětů úzce spjatých s danou problematikou (psychologie, sociologie, sociální patologie, problematika dětí a mládeže, speciální pedagogika, sociálně právní ochrana dětí).

Získané poznatky vedou studenty k orientaci ve složitých sociálních situacích a k bezpředsudkovému přístupu k problémům jedinců a skupin ve společnosti.

Výuka je realizována formou interaktivních přednášek a seminářů k vybraným problémům a jevům. Vědomosti a dovednosti jsou využívány k rozvoji klíčových kompetencí studentů v oblasti teorie i praxe péče o mládež.

Cíl výuky

Teoretickým cílem je zprostředkovat studentům informace z oblasti sociální pedagogiky včetně historického vývoje oboru, poslouží základní orientaci v této oblasti a k získání uceleného a utříděného pohledu na sociální pedagogiku.

Cílem předmětu je vybavit studenta základními kompetencemi potřebnými k pochopení podstaty či povahy problému a k nalezení odpovídajícího řešení. Tzn. že výstupem je praktická dovednost podložená vědomostmi z oblasti teorie tohoto předmětu. Studenti si osvojí problematiku historie oboru u nás a v zahraničí, metodologická východiska, problematikou prostředí, komunikace a oblastmi uplatnění poznatků sociální pedagogiky v praxi.

Učitel se zejména snaží o splnění následujících cílů:

- předat vhodnými didaktickými metodami základní informace o oboru v uvedeném obsahu a rozsahu (viz rámcový obsah učiva)
- vést studenty k samostatnému vyhledávání informací z různých zdrojů a schopnosti s nimi pracovat a aktualizovat je
- motivovat studenty k potřebě profesního růstu a celoživotního vzdělávání v oboru
- vést studenty k poznání vlastních silných a slabých stránek a umění je zvládat a používat tuto znalost ve své praktické práci

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

- naučit studenty ovládat a volit vhodné metody duševní hygieny jako prevence syndromu vyhoření a profesionální deformace
- naučit studenty aktivnímu a tvořivému přístupu v profesi sociálního pedagoga
- naučit studenty vymežit v praxi hranice a možnosti služby a intervence
- motivovat studenty k vnitřnímu přijetí etického kodexu jako vlastní ochrany a ochrany uživatelů služby před zneužitím
- naučit studenty vymežit hranice a možnosti sociálních služeb

Cílové kompetence

Klíčové znalosti v oblasti teorie:

- umí definovat sociální pedagogiku jako obor a jeho specifickou činnost
- dokáže aplikovat nabyté vědomosti na základě všeobecné znalosti problematiky a aktuálního stavu v oboru
- umí se orientovat v jednotlivých kategoriích sociální pedagogiky, příčinách jevů a vývojových tendencích
- umí navázat kontakty s příslušnou skupinou klientů a získat je pro spolupráci
- dokáže uživatelům nabídnout konkrétní sociální služby i jinou formu pomoci např. zdravotní, vzdělávací, výchovné
- zná profesní etiku při práci s klienty
- při jednání s klienty se snaží nepodlehnout nesprávným postojům a jednání uživatelů
- orientuje se v přístupech k uživatelům sociálních služeb

Klíčové dovednosti v oblasti praktické činnosti:

- zná možnosti pomoci v jednotlivých oborech sociální pedagogiky a umí z nich vyvodit závěry pro svou práci
- dokáže projevat svůj názor v diskuzi k dané problematice
- zná metody a techniky práce v jednotlivých oblastech sociálně pedagogické práce s klienty (individuální případová práce, práce s rodinou, kontaktní a terénní práce)
- dokáže poskytovat emoční podporu
- zná zásady týmové spolupráce a umí je reflektovat
- umí zvládat osobní stresy, reflektovat je a umí odhalit jejich příčiny
- umí identifikovat a zvládat předsudky a stereotypy, které negativně působí na práci s dětmi

Obsah

- Historie sociální pedagogiky
  - počátky sociální pedagogiky
  - vznik sociální pedagogiky jako vědy
  - sociální pedagogika v zahraničí – Německo, Polsko a další země
  - sociální pedagogika u nás

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

- Sociální pedagogika jako vědní disciplína
  - pojetí a předmět sociální pedagogiky
  - předmět sociální pedagogiky, vztah k dalším disciplínám
  - metodologická východiska
  - profese sociálního pracovníka
- Prostředí a výchova
  - prostředí a jeho význam
  - socializace a výchova v kontextu sociální pedagogiky
  - funkčnost a dysfunkčnost socializačního procesu
  - psychické socializační procesy
  - funkce prostředí ve výchově
- Přirozená prostředí
  - rodina, její funkce, proměny a současné problémy
  - typy problémově zatížených rodin
  - vrstevnické skupiny
  - lokální prostředí a jeho role ve výchově člověka
- Škola a výchovná zařízení
  - charakter socializačního a výchovného prostředí školy
  - funkce školy a výchovných zařízení
  - sociálně-psychické klima výchovných zařízení
  - výuka jako řízená socializace
  - sociálně výchovná a preventivní činnost ve škole a ve výchovných zařízeních
  - sociálně patologické jevy a sociální deviace ve školním prostředí
  - projevy sociálních deviací a rizikového chování ve školním prostředí
  - sociální pedagogika a preventivní programy pro školy
- Sociálně pedagogická komunikace
  - podstata sociálně pedagogické komunikace
  - výuková komunikace
  - masová komunikace
- Sociální pedagogika jako životní pomoc
  - pomáhání a dobrovolnická činnost
  - pomoc při řešení krizových životních situací
  - sociálně výchovné působení v prevenci a terapii
  - výchova v multikulturní společnosti
  - výchova ke zdravému životnímu stylu
- Sociální pedagogika v praxi
  - metody sociálně výchovné činnosti
  - sociálně výchovná činnost v terénu
  - komunita a komunitní práce

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

Požadované výstupy k hodnocení

- docházka 80 % v zimním a letním období
- docházka 65 % a seminární práce v rozsahu 8–10 stran na zadané téma

Literatura

BALVÍN, Jaroslav. *Sociální pedagogika a její dvě české osobnosti: Miroslav Dědič a Přemysl Pitter*. Praha: Radix s.r.o., 2015. 112 s. ISBN 8087573137, 9788087573136

ERIKSEN, Thomas Hylland. *Sociální a kulturní antropologie*. Praha: Portál, 2008. 408 s. ISBN 978-80-7367-465-6

KRAUS, Blahoslav. *Základy sociální pedagogiky*. Praha: Portál, 2014. 216 s. ISBN 978-80-262-0643-9

POTMĚŠILOVÁ, Petra. *Sociální pedagogika v teorii a praxi*. Univerzita Palackého v Olomouci, 2013. 159 s. ISBN 8024438313, 9788024438313

PROCHÁZKA, Miroslav. *Sociální pedagogika*. Praha: Grada Publishing a.s., 2012. 208 s. ISBN 978-80-247-3470-5

TOLLAROVÁ, Blanka, HRADEČNÁ, Marie, ŠPIRKOVÁ, Andrea a kol. *Jsmo lidé jedné země*. Praha: Portál, 2013. 264 s. ISBN 978-80-262-0376-6

VÝROST, Josef, SLAMĚNÍK, Ivan. *Sociální psychologie*. Grada Publishing a.s., 2019. 760 s. ISBN 978-80-247-5775-9

7.18 Seminář k odborné praxi

Pojetí

Tento předmět je úzce spojen s předměty Odborná praxe a Teorie a metody sociální práce. V rámci tohoto předmětu jsou studenti připravováni na odbornou praxi. Studenti se seznamují s andragogickými principy učení a dále se formou odborných exkurzí a besed seznamují s konkrétními poskytovateli sociálních služeb v regionu a dle možností i mimo region. Dále se studenti učí vytvářet kontrakt, ve kterém formulují cílové kompetence, které chtějí na daném pracovišti získat, způsob jejich získání a jakým způsobem získané kompetence doloží. V tomto předmětu jsou systematicky plánovány, koordinovány a hodnoceny úkoly vyplývající z kontraktů, kterými studující prokazují dosažení vzdělávacích cílů.

Výuka tohoto předmětu se bude realizovat formou cvičení, kde budou využity užitečné aktivizační metody a techniky práce, např. brainstorming, brainpool, workshop, moderace, modelové situace atd. a nedílnou součástí jsou také evaluační metody práce. Výuka bude probíhat také formou besed, exkurzí a dle aktuálních možností i skupinovými pobyty mimo školu zaměřenými na vybraná témata, kde bude pracováno formou metod a technik prožitkové pedagogiky.

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

Cíl výuky

Cílem tohoto předmětu je:

- naučit studenta reflektovat sociální skutečnost, tzn. umět posoudit možnosti teorie a praxe
- připravit studenta na specifika práce v jednotlivých sociálních službách
- umožnit využít tyto dovednosti při zpracovávání seminárních prací
- prostřednictvím kontraktu přiblížit studentovi metodiku sebevzdělávání v oboru
- přijímat a poskytovat zpětnou vazbu z odborné praxe

Cílové kompetence

Dovednosti a znalosti:

- umí vypracovat kontrakt
- umí rozvíjet účinnou komunikaci
- umí se orientovat a plánovat postup
- umí podporovat a pomáhat k soběstačnosti
- umí zasahovat a poskytovat služby
- umí přispívat k práci organizace
- umí používat metody odborného růstu
- umí zpracovat kasuistiku, případovou analýzu
- umí zpracovat důkazy do portfolia

Obsah

- zásady vypracování kontraktu
- význam kontraktu pro odbornou praxi
- seznámení s poskytovateli sociálních služeb dle aktuálních možností
- zpracování konkrétní kasuistiky a případové analýzy, rozbor, hodnocení
- zpracování důkazů do portfolia
- metody a techniky poskytování a přijímání zpětné vazby z odborné praxe

Požadované výstupy k hodnocení

- docházka 80 % ve všech obdobích
- docházka 65 %, seminární práce v rozsahu 8-10 stran na zadané téma ve všech obdobích
- vypracovaný kontrakt k odborné praxi v každém období
- portfolio ve 3. ročníku (důkazy o osobnostním a profesním růstu)

Literatura

HAVRDOVÁ, Zuzana. *Kompetence v praxi sociální práce*. Praha: Osmium, 1999. ISBN 80-902081-8-5.

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

MATOUŠEK, Oldřich a kol. *Metody a řízení sociální práce..* Praha: Portál, 2013. 380 s. ISBN 978 – 80-262-0213

MATOUŠEK, Oldřich a kol. *Encyklopedie sociální práce.* 1. vyd. Praha: Portál 2013, 576 s. ISBN 978-80-262-0366-7

MALÍK HOLASOVÁ, V. *Kvalita v sociální práci a v sociálních službách.* Praha:Grada, 2014. ISBN 978-80-247-4315-8

Zákon 108/2006 Sb. o sociálních službách v platném znění <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu>

Zákon 313/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, dostupný z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu>

Vyhláška 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách v platném znění <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>

7.19 Absolventský seminář

Pojetí

Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický a provází studenty psaním jejich absolventské práce. Vede je k zamyšlení nad smyslem psaní absolventské práce a odborných textů, seznamuje se základními technikami a fázemi psaní vlastní absolventské práce.

Cíl výuky

Cílem předmětu je, aby si student osvoji doporučenou strukturu absolventské práce, metodiku tvorby respektující pravidla pro zpracování odborných prací (vědecké komunikace) včetně pravidel bibliografické citace a citační etiky. Současně předmět zajistí, aby si student vybral (nebo mu bylo zadáno) téma absolventské práce a s vedoucím práce se dohodli na řešeném problému a očekávaném výsledku. Jsou stanoveny cíle absolventské práce a postupy k jejich dosažení.

Cílové kompetence

- identifikuje nosné téma a typ absolventské práce
- orientuje se v problematice výzkumných problémů ošetrovatelské praxe
- stanoví a formuluje hypotézu
- určí harmonogram práce
- umí zpracovat získaná data a statistické údaje
- respektuje formální a normativní požadavky na zpracování absolventské práce
- je schopen tvůrčím způsobem spolupracovat s konzultantem
- umí vést odbornou diskusi nebo rozpravu, zdůvodňovat a obhajovat své názory a řešení
- prezentuje východiska a závěry absolventské práce, pro prezentaci používá i názorné prostředky včetně SW programů

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

Obsah

Absolventská práce - účel, typy

Fáze výzkumného procesu v aplikaci na absolventskou práci - výběr tématu, stanovení cílů práce a pracovních hypotéz, stanovení metodiky výzkumu, statistické zhodnocení dat a jejich kritická analýza, důkaz vztahu hypotéz a výsledků práce

Formální zpracování dat s respektováním vnitřních předpisů školy a celostátních norem pro citace a bibliografické zdroje, grafická úprava textu a grafů

Tvorba prezentace s užitím výstupů výzkumu, příprava obhajoby, odborné diskuse nebo publikace v tisku

Požadované výstupy k hodnocení

- obsah a způsoby hodnocení jsou definovány v klasifikačním řádu VOŠ a respektují požadavky platných právních dokumentů o vyšším odborném vzdělávání
- splnění 80 % docházky v daném období
- zpracování a prezentace absolventské práce

Literatura

FRANČÍREK, František. *Absolventská práce: co, jak a proč připravit, zpracovat, napsat a zhodnotit (obhájit)*. Praha: Ingenio et Arti, 2013, 74, 49 s. ISBN 978-809-0528-703. •

DISMAN, Miroslav. *Jak se vyrábí sociologická znalost*. Praha: Karolinum, 2011. 372 s. ISBN 978 - 80-246-1966-8.

FERJENČÍK, Ján. *Úvod do metodologie psychologického výzkumu*. Praha: Portál, 2010. 256 s. ISBN 978-80-736-7815-9.

GERŠLOVÁ, Jana. *Vádemékum vědecké a odborné práce*. vyd. 1. Šenov: Harok 2009. ISBN 978-80-7431-002-7

HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum*. Praha: Portál, 2016. 440 s. ISBN 978 -80-262-0982-9.

CHRÁSKA, Miroslav. *Metody pedagogického výzkumu*. Praha: Grada Publishing 2016, 254 s. ISBN 978-80-247-5326-3

citační norma ČSN ISO 690:2011: *Bibliografické citace – podrobný návod, jak citovat literaturu a prameny, s českými příklady*

ČSN 01 6910 (2014) *Úprava dokumentů zpracovaných textovými procesory*.
(<http://www.nuv.cz/...jny>)

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

7.20 Odborná praxe

Pojetí

Odborná praxe je nedílnou součástí studia sociální práce, zprostředkovává studujícím zkušenost s výkonem sociální práce a umožňuje jim získávat profesní identitu.

Základní principy jsou:

- individualizovaný přístup ke studujícím, který podporuje jejich osobnostní zrání a profesní růst
- partnerství a aktivní participace všech zúčastněných stran (studující – škola – pracoviště)
- vzájemné hodnocení všech zúčastněných stran

Odborná praxe tvoří minimálně 25 % z celkové hodinové dotace výuky (viz Učební plány str. 18).

Odborná praxe je systematicky plánována, koordinována a hodnocena na základě plnění úkolů, kterými studující prokazují dosažení vzdělávacích cílů. Důkazy o osobnostním a profesním růstu studující dokládají v portfoliích.

Odborná praxe je doprovázena seminářem k odborné praxi a supervizi.

Cíl výuky

- Podpořit odbornou způsobilost a rozvíjet kompetence studujících k výkonu sociální práce v příslušných typech institucí a organizací.
- Vést studující k reflexi zkušenosti z odborné praxe a sebereflexi, aby si byli vědomi sebe jako nástroje sociální práce. Studující k reflexi a sebereflexi vědomě a aktivně používají teoretické poznatky, metody a etické standardy sociální práce.
- Motivovat studující k hledání a nalézání profesní identity.

Cílové kompetence

Postoje: studující

- se ztotožňují s cíli, hodnotami a etickými principy sociální práce;
- jsou si vědomi dilemat souvisejících s výkonem sociální práce;
- začínají si být vědomi sebe jako nástroje sociální práce, identifikují svoje silné a slabé stránky.

Znalosti: studující

- znají Etický kodex sociálních pracovníků ČR;
- znají metody a techniky sociální práce;
- rozumí systému organizací veřejné správy a samosprávy, mají přehled o aktuální sociální síti;
- orientují se v legislativě vztahující se k výkonu sociální práce;
- rozumějí struktuře organizace, jejím hodnotám, poslání, cílům a používaným metodám práce;

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

- chápou roli sociálního pracovníka a dalších odborníků v organizaci.

Dovednosti: studující

- dodržují Etický kodex sociálních pracovníků ČR;
- jsou schopni kriticky promýšlet základní témata a etická a další dilemata praxe;
- umějí aplikovat metody a techniky sociální práce;
- umějí aplikovat příslušné právní předpisy;
- rozvíjejí účinnou komunikaci;
- vystupují v souladu s profesní rolí a cíli sociální práce.

Ve vztahu ke klientovi (jednotlivci, rodině, skupině, komunitě)

- orientují se v situaci a potřebách klienta, umí posoudit jeho sociální situaci, vytvářet individuální plán spolupráce s klientem a volit vhodný způsob sociální intervence na základě akceptace a vzájemné spolupráce,
- umějí získávat potřebné informace a dále je využívat ve prospěch klienta,
- rozeznávají rizikové faktory svého působení a umějí stanovit meze své podpory,
- umějí vést základní dokumentaci o klientovi.

Ve vztahu k organizaci

- aktivně se zapojují do práce týmu;
- rozumí své roli na pracovišti;
- orientují se v činnosti a rozumí hodnotám a cílům organizace;
- orientují se ve vnitřních pravidlech organizace a dodržují je;
- přispívají k rozvoji organizace.

Ve vztahu k sobě

- dokážou pracovat na svém odborném růstu prostřednictvím zpětných vazeb, hodnocení, reflexe, sebereflexe a sebevzdělávání;
- jsou schopni dokladovat a prezentovat svoji práci;
- umějí hodnotit svou činnost a činnost druhých.

Náplň každé odborné praxe se konkretizuje pomocí trojstranných kontraktů, v nichž jsou sladěny představy studenta s jeho reálnými možnostmi vzhledem k jeho aktuální odbornosti (posuzuje tutor), a dále s možnostmi poskytovatele praxe. Na odborném pracovišti vede studenta pověřený pracovník (konzultant na pracovišti), který zpracuje na studenta písemné hodnocení.

Obsah

- sociálně správní činnosti související s realizací lokální sociální politiky
- sociální diagnostika ve vztahu k jednotlivci i skupině klientů

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

- sociální poradenství dle zákona č. 108/2006 Sb. o sociálních službách
- služby sociální prevence a služby sociální péče dle zákona o sociálních službách
- sociální plánování a vedení sociální dokumentace
- hodnocení účinnosti poskytované sociální pomoci

Plán praxí ve škole s ohledem na cíle učení studentů v jednotlivých ročnících denní formy vzdělávání

1. ročník

Zimní období:

třítýdenní souvislá praxe na závěr období, pracoviště dle výběru studentů. V rámci odborného semináře se v průběhu zimního období studenti seznamují formou exkurzí s některými pracovišti poskytujícími sociální služby.

Kontrakty jsou zaměřeny na orientaci v legislativních podmínkách daného zařízení, na organizační strukturu, složení klientely, na seznámení se s používanou dokumentací, na základní orientaci v používaných metodách práce a na sebereflexi učebního procesu.

Letní období:

třítýdenní souvislá praxe, pokračování v odborných exkurzích v rámci semináře, výběr pracovišť dle námětů studentů (a dle dohody s pracovištěm)

Kontrakty jsou dle možností zaměřeny na metody získávání informací o uživateli, zejména na rozhovor a pozorování. Studenti tohoto ročníku se účastní jako pozorovatelé, vedou záznam o použitých metodách.

Hodnocení: skupinové po skončení souvislé praxe v rámci předmětu Odborný seminář.

2. ročník

Zimní období:

průběžná praxe (jeden den v týdnu)

Kontrakty jsou zaměřeny na prohlubování znalostí metod získávání informací o klientovi nejen v roli pozorovatele, ale i v používání této metody samostatně- např. anamnestický rozhovor, rozhovor s dítětem během sociálního šetření v rodině, vedení záznamového archu pozorování a dále na individuální případovou práci (dle možností zařízení). Cíle jsou dále stanovovány individuálně dle výsledků supervize. Dalším cílem je umět zpracovat kazuistiku, případovou analýzu a záznam šetření.

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

souvislá třítydenní praxe na konci období, volba pracoviště dle požadavků studenta

Kontrakty: viz.průběžná praxe.

Letní období: organizační formy praxe zůstávají jako v zimním období

Kontrakty jsou dle možností zaměřeny na metody skupinové práce s uživateli, nejdříve opět v roli pozorovatelů a pomocníků, pak teprve samostatné vedení.

3. ročník

Zimní období:

průběžná praxe jeden den v týdnu

Kontrakty jsou zaměřeny zcela individuálně dle potřeb studenta a dle možností pracoviště.Jsou zaměřeny na samostatnost při práci s uživatelem – tedy na prohlubování profesních vědomostí a dovedností, zaměření se na kritéria a kompetence, která se jeví jako slabší stránky studenta.

souvislá třítydenní praxe na závěr zimního období, na níž navazuje dvoutýdenní souvislá praxe na začátku letního období

Volba pracoviště a zaměření kontraktů vyplývá po dohodě se studentem z výsledků individuálních supervizí, z profesní orientace studentů a obvykle ze zvoleného tématu absolventské práce.

Letní období:

průběžná praxe jeden den v týdnu

Volba pracoviště a zaměření kontraktů viz souvislá praxe.

Plán praxí ve škole v jednotlivých ročnících kombinované formy vzdělávání

1. ročník

Zimní období:

třítydenní souvislá praxe na závěr období, pracoviště dle výběru studentů a dle dohody s pracovištěm.

Kontrakty jsou zaměřeny na orientaci v legislativních podmínkách daného zařízení, na organizační strukturu, složení klientely, na seznámení se s používanou dokumentací, na základní orientaci v používaných metodách práce a na sebereflexi učebního procesu.

Letní období:

třítydenní souvislá praxe, pracoviště dle výběru studentů a dle dohody s pracovištěm.

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

čtyřtýdenní prázdninová praxe, pracoviště dle výběru studentů a dle dohody s pracovištěm.

Kontrakty jsou dle možností zaměřeny na metody získávání informací o uživateli, zejména na rozhovor a pozorování. Studenti tohoto ročníku se účastní jako pozorovatelé, vedou záznam o použitých metodách.

2. ročník

Zimní i letní období:

třítýdenní souvislá praxe na konci období, pracoviště dle výběru studenta

Kontrakty: jsou zaměřeny na prohlubování znalostí metod získávání informací o klientovi nejen v roli pozorovatele, ale i v používání této metody samostatně- např. anamnestický rozhovor, rozhovor s dítětem během sociálního šetření v rodině, vedení záznamového archu pozorování a dále na individuální případovou práci (dle možností zařízení).

3. ročník

Zimní období:

třítýdenní souvislá praxe na závěr zimního období

Kontrakty jsou zaměřeny zcela individuálně dle potřeb studenta a dle možností pracoviště. Jsou zaměřeny na samostatnost při práci s uživatelem – tedy na prohlubování profesních vědomostí a dovedností, zaměření se na kritéria a kompetence, která se jeví jako slabší stránky studenta.

Volba pracoviště a zaměření kontraktů vyplývá po dohodě se studentem z výsledků individuálních supervizí, z profesní orientace studentů a obvykle ze zvoleného tématu absolventské práce.

Letní období:

dvoutýdenní souvislá praxe na začátku letního období

Volba pracoviště a zaměření kontraktů je totožné se zimním obdobím.

Plán stanovuje individuálně student s konzultantem – tutorem odborné praxe ve škole. Studenti kombinované formy vzdělávání vypracovávají kontrakty.

Požadované výstupy k hodnocení

- student prokáže 90% docházku v rámci průběžné praxe
- student prokáže 90% docházku v rámci praxe souvislé
- student prokáže 90% docházku v rámci individuálně řízené praxe v posledním období studia

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

- během vzdělávání absolvuje jednu souvislou nebo průběžnou praxi v těchto třech typech zařízení: 1. poradenských, 2. poskytujících přímou péči o uživatele, 3. úřadech zabývajících se realizací sociální politiky státu
- odevzdá zpracovanou kasuistiku, případovou analýzu
- k hodnocení každé praxe předkládá hodnocení od pracovníka pověřeného vedením studenta na pracovišti a písemnou zprávu z praxe, která obsahuje studentem uvedené důkazy splněných cílů předem uvedených v kontraktu

Literatura

HAVRDOVÁ, Zuzana. *Kompetence v praxi sociální práce*. Praha: Osmium, 1999. ISBN 80-902081-8-5.

HAVRDOVÁ, Zuzana. *Praktická výuka sociální práce – metodické náměty pro tříleté kvalifikační studium*. Projekt of Improving the Work of the Coordination Council for Minimum Standarts in Social Work (GTAF II/WP 2/4 A). Praha: 1995.

CHYTIL, Oldřich, MUSIL, Libor. *Minimální standardy vzdělávání v sociální práci* [online]. Dostupné z: <http://www.asvsp.org/standardy.htm>

MALÍK HOLASOVÁ, V. *Průvodce odborným praktickým vzděláváním v sociální práci pro mentory a mentorky*. Ostrava: Ostravská univerzita, 2010

Zákon 108/2006 Sb. o sociálních službách v platném znění <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu>

Zákon 313/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, dostupný z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu>

Vyhláška 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách v platném znění <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>

7.21 Statistika a demografie

Pojetí

Se statistickými informacemi se lidé setkávají v denním tisku, v dalších sdělovacích prostředcích, velmi často v odborné literatuře. Jde o to, aby s těmito informacemi člověk uměl pracovat, aby pochopil o čem vlastně vypovídají, protože statistické informace jsou zajímavé a vypovídají o nejrůznějších stránkách veřejného života, zejména hospodářského. Právě toto používání statistických informací by se měli studenti naučit v tomto základním kurzu statistiky. Studenti se seznámí s celým procesem statistických prací, jehož výstupem jsou statistické informace a statistické charakteristiky. Cílem části týkající se statistiky je seznámit studenty se základními poznatky statistiky, které jsou poté aplikovány v dalších odborných předmětech (např. v předmětu Základy ekonomiky). Výuka se bude realizovat formou přednášek, jejichž součástí budou výpočty příkladů a interpretace dosažených výsledků.

Cílem demografie je seznámit studenty se základy této společenské vědy, jejímž předmětem jsou demografické jevy a procesy, tj. takové jevy a procesy, které souvisí s reprodukcí obyvatelstva.

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

Studenti se seznámí se základními demografickými ukazateli (úmrtnost, plodnost, sňatečnost, rozvodovost, migrace) a jejich vývojem, jejich hodnoty za ČR budou srovnány s hodnotami vybraných zemí Evropy a světa. Dále studenti získají informace o vývoji populace v českých zemích a světa a o prognóze vývoje v budoucích letech. Výuka se bude realizovat formou přednášek, které budou doplňovány referáty na aktuální demografická témata. Tato část předmětu úzce souvisí s předmětem Sociologie.

Cíl výuky

V rámci statistiky se studenti naučí používat základní pojmy, se kterými statistika pracuje, poznají instituce, které provádějí statistické práce, zejména ČSÚ a úkoly, které plní. Seznámí se s harmonogramem statistických prací, na jehož konci jsou statistické informace a ukazatele, které se naučí zjišťovat, ale také vysvětlit jejich obsah. Cílem tohoto předmětu je také vést studenty k samostatnému vyhledávání statistických informací v publikacích vydávaných ČSÚ a na internetu a vypěstovat v nich schopnost se statistickými daty pracovat.

V rámci demografie studenti získají dovednost správně interpretovat výstupy demografických šetření ve formě demografických údajů a ukazatelů, případně jejich znázornění. Získají základní vědomosti o trendech demografického vývoje populace ČR, Evropy i vybraných částí světa. Studenti získané poznatky z demografie dokáží propojit s poznatky z jiných souvisejících věd (např. se sociologií, ekonomikou) a jsou schopni např. navrhnout určitá opatření v oblasti populační politiky a naznačit řešení různých problémů dneška v oblasti demografie.

Dalším vzdělávacím cílem předmětu je ovlivnit postoje současné mladé generace k zakládání rodiny, jako základního článku společnosti a dále pozitivně ovlivnit postoje studentů k populačnímu vývoji v ČR vzhledem k vymírání české populace.

Cílové kompetence

Statistika

Studenti znají základní statistické pojmy, znají, jakým způsobem jsou v ČR zajišťovány statistické práce, jak je upravena státní statistická služba po právní stránce, jaké úkoly plní ČSÚ. Znají, v jakých etapách se statistické práce uskutečňují, jak na sebe navazují. Získají dovednosti konstrukce statistických tabulek a grafů (se všemi náležitostmi), umí i statistické grafy číst. Umí vypočítat statistické ukazatele, znají, co je jejich obsahem, kdy se používají, a výsledky výpočtů umí slovně

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

interpretovat. Umí samostatně vyhledávat statistické informace ve statistických publikacích, vydávané ČSÚ a na internetu.

Demografie

Studenti mají znalosti o tom, kdy demografie jako věda vznikla, jaký byl její institucionální vývoj, jaká demografická data jsou nutná pro výpočty demografických ukazatelů a jak se získávají. Umí interpretovat jednotlivé demografické ukazatele a výsledky dávají do souvislostí s poznatky souvisejících věd (sociologií, ekonomii). Studenti umí vyvodit jak demografie souvisí se sociální a populační politikou. Znájí rámcově demografickou strukturu obyvatelstva české republiky a umí určit vývojové trendy populace ČR.

Obsah

Statistika

- Úvod
  - postavení a úkoly statistiky
  - základní statistické pojmy
  - organizace statistické služby
- Etapy statistických prací
- Ukazatelé úrovně a variability
- Poměrní ukazatelé
- Indexy
- Časové řady

Demografie

- Úvod
  - začlenění v systému věd, její předmět, rozdělení demografie
  - historický vývoj demografie jako vědního oboru
  - prameny demografických údajů
- Zjišťování demografických údajů
- Demografické ukazatele
- Struktura populace
- Vývoj obyvatelstva
- Zdravotnická statistika

Požadované výstupy k hodnocení

- docházka 80 % odučených hodin
- závěrečný písemný test

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

Literatura

BÁRTA, Zbyněk.: *Základy statistiky pro obchodní akademie*, Eduko, 2016. ISBN 978-80-88057-16-1

BURDA, Z. *Příklady ze statistiky a jejich řešení pro střední školy*. Praha: Fortuna, 1997. ISBN 80-7168-486-4.

KALIBOVÁ, Květa, PAVLÍK, Zdeněk, VODÁKOVÁ, Alena.: *Demografie (nejen) pro demografy*, Slon, 2016. ISBN 978-80-7419-012-4

Časopis *Demografie*

Ženy a muži v datech. Praha: ČSÚ, 2005. ISBN 80-250-1092-9

Statistická ročenka. ČSÚ Praha

Internetové stránky ČSÚ www.czso.cz

7.22 Ekonomie sociální sféry

Pojetí

Cílem předmětu je vybavit studenty potřebnými ekonomickými znalostmi a dovednostmi, aby chápali hospodářské jevy ve společnosti, rozlišovali fungování ziskového a neziskového sektoru, dokázali se orientovat v naší ekonomice a ekonomice EU, naučili se ekonomicky myslet. Dalším cílem je ovlivnit postoje a hodnotové orientace studentů tak, aby jednali v souladu se zákony a ekonomickými pravidly.

Výuka se realizuje formou interaktivních přednášek. Obsahově je spjata s předměty Teorie a metody sociální práce, Sociální politika, Právo, Statistika a demografie.

Cíl výuky

V oblasti ekonomiky je cílem zprostředkovat studentům informace o makro a mikroekonomii, o omezených zdrojích ve společnosti.. Součástí teorie je orientace ve formách, majetku, finančních zdrojích, hospodaření a personální činnosti ziskových a neziskových organizací. Student chápe vztahy organizace k ostatním subjektům v ekonomice a je veden k ekonomickému chování při používání finančních prostředků z veřejných rozpočtů v oblasti sociální práce.

Z makroekonomie získají studenti informace o hospodářské politice, začlenění ČR do EU a světového hospodářství.

Učitel se zejména snaží o splnění následujících cílů:

- předat vhodnými didaktickými metodami základní informace o oboru v uvedeném obsahu a rozsahu
- vést studenty k pochopení hospodářských jevů ve společnosti, přemýšlet o nich, zaujímat vlastní názory a postoje

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

- vést studenty k ekonomickému myšlení a efektivnosti práce
- vést studenty k hospodárnému jednání, uplatňování ekonomických hledisek při používání zdrojů
- vést studenty k samostatnému vyhledávání informací a schopnosti s nimi pracovat

Cílové kompetence

Znalosti studenta:

- dokáže vysvětlit ekonomické pojmy a jevy
- specifikuje strukturu národního hospodářství, strukturu EU a společnou politiku
- umí interpretovat pomocí základních ukazatelů vývoj ekonomiky
- umí shrnout právní formy podnikatelských subjektů, rozliší podnikání fyzických osob a právnických osob
- chápe základní principy hospodaření podnikatelských subjektů
- umí objasnit veřejné rozpočty, příjmy a výdaje státního rozpočtu, subjekty, které peníze odvádějí a subjekty, které naopak peníze přijímají ze státního rozpočtu
- umí rozdělit neziskové organizace, uvést konkrétní příklady a jejich zakladatele, chápe principy sestavení rozpočtu a hospodaření s finančními zdroji neziskových organizací
- je schopen rozlišit hlavní činnosti organizací, hlavně neziskových, a dokáže se v nich orientovat
- disponuje potřebnými znalostmi o bankách, pojišťovnách a jejich produktech, o obchodních partnerech, o orgánech územní správy a kontrolních orgánech
- chápe význam hospodářské politiky, její cíle a nástroje

Dovednosti studenta:

- orientuje se v systému odměňování neziskových organizací
- samostatně pracuje s ekonomickými zákony, odbornou literaturou
- jedná v souladu se zákony a ekonomickými pravidly
- umí hospodárně nakládat se svěřenými finančními a věcnými prostředky v neziskových organizacích

Obsah

- Základní pojmy tržní ekonomiky
- Národní hospodářství, EU
- Podnikatelské a nepodnikatelské subjekty
- Majetková a finanční struktura organizace
- Personální činnost
- Hospodaření organizace
- Hospodářské okolí

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

- Hospodářská politika

Požadované výstupy k hodnocení

- docházka 80 %
- docházka 65 %, seminární práce v rozsahu 8-10 stran na zadané téma

Literatura

KLÍNSKÝ, Petr, MÜNCH, Otto.: *Ekonomika nejen k maturitě*, Eduko, 2020. ISBN 978-80-88057-75-8

KLÍNSKÝ, Petr, MÜNCH, Otto.: *Ekonomika – ekonomická a finanční gramotnost*, Eduko, 2020. ISBN 978-80-88057-76-5

7.23 Krizová intervence

Pojetí

Povinně volitelný vyučovací předmět Krizová intervence umožní studentům získat základní teoretické informace o vzniku, průběhu a řešení náročných životních situací v životě člověka a přehled základních postupů při práci s uživateli, kteří se v této situaci ocitli.

Výuka je zařazena nejdříve ve druhém ročníku. Obsah předmětu tvoří dva okruhy učiva - oblast teorie a praktický nácvik metod práce s uživateli. V teorii se výuka realizuje formou interaktivních přednášek, dále diskusí, případových supervizí, kde jsou využívány a integrovány poznatky z předmětů Psychologie, Filosofie a etika, Teorie a metody sociální práce, Sociální patologie a Zdravotní nauky.

Pro získání praktických dovedností se využívá modelových situací, kdy si každý student vyzkouší kontaktní i telefonickou krizovou intervenci a je mu poskytnuta i následná supervize.

Cíl výuky

V oblasti teorie je cílem zprostředkovat studentům informace o cílech a významu tohoto druhu sociální služby v současné společnosti, seznámit je se základními pojmy používanými v krizové intervenci a profesními předpoklady pracovníka krizové intervence. Studenti získají informace o příčinách a projevech krizových situací - o tzv. typologii krizí, pochopí význam krize (tj. klady i zápory) pro praktický život člověka. Součástí teorie je také problematika hromadných neštěstí a chování člověka za mimořádných situací.

V rámci modelových situací si studenti vyzkouší základní formy krizové pomoci – kontaktní i telefonickou, prohloubí si dovednost vést profesionální rozhovor. Dle výběru studenta je pořízen jeden videozáznam. Cílem praktického nácviku je poskytnout studentům zpětnou vazbu o účinnosti jejich intervence v neohrožujícím prostředí, společně nalézt další možnosti profesionálního růstu.

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

Učitel se zejména snaží o splnění následujících cílů:

- předat vhodnými didaktickými metodami základní informace o oboru v uvedeném obsahu a rozsahu, které umožní studentům orientovat se v emergentních krizových stavech člověka a zvolit odpovídající metodu intervence
- poskytnout kvalitní supervizi, která bude studenta motivovat k potřebě dalšího profesionálního růstu, důraz bude klást zejména na vytvoření atmosféry bezpečí
- při praktickém cvičení v rámci modelových situací poskytnout studentům podněty a informace za účelem bezpečného vedení krizové intervence
- vést studenty k rozpoznání hranic svých pravomocí a možností použité metody
- klást důraz na získání zejména praktických kompetencí studentů – viz. 8.21.4

Cílové kompetence

Klíčové znalosti studenta v oblasti teorie:

- orientuje se v emergentních krizových situacích
- vnímá krizovou intervenci jako samostatnou metodu, která se nerovná léčbě, ale může mít druhotný růstový i léčebný efekt
- zná metody krizové intervence
- zná profesní etiku, respektuje jedinečnost pocitů, myšlenek, chování, potřeb, socio-kulturního a náboženského pozadí člověka v krizi
- v rámci profesní etiky umí vymezit hranice krizové intervence
- zná pravidla chování člověka za mimořádných situací

Klíčové dovednosti:

- umí posoudit situaci (sbírat data, zjistit spouštěč krize, posoudit riziko sebevraždy, napadení a zmapovat zdroje sociální pomoci)
- umí rozpoznat život ohrožující stavy a poskytnout první pomoc
- umí navázat efektivní kontakt s uživatelem
- umí dojednat zakázku
- umí pracovat s katastrofickým scénářem
- umí s klientem plánovat jak na úrovni reálné tak ideatorní
- umí prověřovat aktuální limity uživatele
- umí se rychle rozhodnout tzn. rychle aplikovat vědomosti i dovednosti
- umí rychle přehodnocovat situaci
- ovládá jednotlivé typy intervencí
- zná hranice svých kompetencí
- v rámci svých kompetencí umí zvládat řešení mimořádných situací

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

Obsah

- Krizová intervence
  - vymezení pojmu krize, vnímání krize současně jako příležitosti pro osobnostní růst
  - přirozené vyrovnávací strategie, objektivní a subjektivní faktory určující zvládnutí náročné životní situace, svépomoc, laická pomoc
  - stručná historie krizové intervence
  - právní aspekty krizové intervence
- Typologie krizí
- Formy krizové intervence
- Profesionální předpoklady pracovníka krizové intervence
- Etapy krizové intervence
- Modelové situace
  - příprava a realizace modelových situací ve spolupráci se studenty, pořízení videozáznamů a následná supervize

Požadované výstupy k hodnocení

- docházka 80 %
- docházka 65 %, seminární práce v rozsahu 8-10 stran na zadané téma
- videozáznam z realizované modelové situace- kontaktní i telefonické krizové intervence

Literatura

BAŠTECKÁ, Bohumila a kol. *Klinická psychologie v praxi*. Praha: Portál, 2003. 416 s.

ISBN 80-7178-735-3

BAŠTECKÁ, Bohumila a kol. *Psychosociální krizová spolupráce*. Grada Publishing a.s., 2013. 320 s. ISBN 978-80-247-4195-6

BAŠTECKÁ, Bohumila a kol. *Terénní krizová práce – psychosociální intervenční týmy*. Grada Publishing a.s., 2005. ISBN 8024767155, 9788024767154

BROŽ, Filip, VODÁČKOVÁ, Daniela. *Krizová intervence v kazuistikách*. Praha: Portál, 2015. 168 s. ISBN 978-80-262-0811-2

BUCHTOVÁ, Božena, ŠMAJS, Josef. *Nezaměstnanost. 2. aktualizované a přepracované vydání*. Grada Publishing a.s., 2013. 192 s. ISBN 978-80-247-4282-3

BUŽGOVÁ, Radka, SIKOROVÁ, Lucie. *Dětská paliativní péče*. Grada Publishing a.s., 2019. 240 s. ISBN 978-80-271-0584-7

GABRIEL, Zdeněk, NOVÁK, Tomáš. *Psychologické poradenství v náhradní rodinné péči*. Grada Publishing a.s., 2008. 144 s. ISBN 978-80-247-1788-3

GJURIČOVÁ, Šárka, KUBIČKA, Jiří. *Rodinná terapie*. Grada Publishing a.s., 2008. 288 s. ISBN 978-80-247-2390-7

HANKOVÁ, Magdalena, VÁVROVÁ, Soňa. *Partnerské vztahy*. Grada Publishing a.s., 2017. 168 s. ISBN 978-80-271-0012-5

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

JEDLIČKA, Richard. *Psychický vývoj dítěte a výchova. Jak porozumět socializačním obtížím*. Grada Publishing a.s., 2017. 280 s. ISBN 978-80-271-0096-5

MATOUŠEK, Oldřich, PAZLAROVÁ, Hana a kol. *Podpora rodiny*. Praha: Portál, 2014. 176 s. ISBN 978-80-262-0697-2

MORSCHITZKY, Hans, HARTL, Thomas. *Strach z nemocí*. Praha: Portál, 2020. 200 s. ISBN 978-80-262-1649-0

NIELSEN SOBOTKOVÁ, Veronika a kol. *Rizikové a antisociální chování v adolescenci*. Grada Publishing a.s., 2014. 152 s. ISBN 978-80-247-4042-3

NOVÁK, Tomáš. *Manželské a rodinné poradenství*. 2. vydání. Grada Publishing a.s., 2016. 128 s. ISBN 978-80-247-5873-2

NOVÁK, Tomáš, DRINOCKÁ, Dana. *Partnerské a rodinné poradenství*. Grada Publishing a.s., 2006. 200 s. ISBN 80-247-1526-0

NOVÁK, Tomáš. *O otcovské roli*. Grada Publishing a.s., 2013. 128 s. ISBN 978-80-247-4498-8

OREL, Miroslav. *A co řeknete teď, doktore?* Praha: Portál, 2017. 176 s. ISBN 978-80-262-1236-2

VODÁČKOVÁ, Daniela. *Krizová intervence*. Praha: Portál, 2020. 544 s. ISBN 978-80-262-1704-6

PROBSTOVÁ, Václava, PĚČ, Ondřej. *Psychiatrie pro sociální pracovníky*. Praha: Portál, 2014. 248 s. ISBN 978-80-262-0731-3

ŘÍČAN, Pavel. *Psychologie náboženství a spirituality*. Praha: Portál, 2007. 328 s. ISBN 978-80-7367-312-3

ŠPATENKOVÁ, Naděžda. *Krize a krizová intervence*. Grada Publishing a.s., 2017. 288 s. ISBN 978-80-247-5327-0

ŠPATENKOVÁ, Naděžda. *Krizová intervence pro praxi*. Grada Publishing a.s., 2011. 195 s. ISBN 8024726246, 9788024726243

ŠPATENKOVÁ, Naděžda. *Krize – psychologický a sociologický fenomén*. Grada Publishing a.s., 2004. 129 s. ISBN 8024708884, 9788024708881

THE BEASTEES. *Osamělost aneb kolik máte přátel na facebooku*. Grada Publishing a.s., 2016. 144 s. ISBN 978-80-247-5478-9

7.24 Sociální práce s osobami s postižením

Pojetí

Cílem předmětu je seznámit studenty se současným pojetím speciální pedagogiky jako vědního oboru a jeho aplikace při činnosti sociálního pracovníka s uživatelem.

Obsah předmětu tvoří teoretické znalosti z jednotlivých oblastí speciální pedagogiky a využití vědomostí z předmětů úzce spjatých s danou problematikou (psychologie, sociologie, sociální patologie, znaková řeč, problematika dětí a mládeže, sociální pedagogika, sociálně právní ochrana dětí). Získané poznatky vedou studenty k bezpředsudkovému přístupu k problémům jedinců a skupin ve společnosti.

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

Výuka je realizována formou interaktivních přednášek a seminářů k vybraným problémům a jevům. Vědomosti a dovednosti jsou využívány k rozvoji klíčových kompetencí studentů v oblasti teorie i praxe péče o mládež.

Cíl výuky

Teoretickým cílem je zprostředkovat studentům informace z oblasti speciální pedagogiky včetně historického vývoje oboru, poslouží základní orientaci v této oblasti a k získání uceleného a utříděného pohledu na speciální pedagogiku.

Cílem předmětu je vybavit studenta základními kompetencemi potřebných v přístupu k jedincům s postižením. Tzn. že výstupem je praktická dovednost podložená vědomostmi z oblasti teorie tohoto předmětu.

Studenti si osvojí problematiku edukace a rozvoje osob se zdravotními a tělesnými handicap a osob s mentálním postižením. Dále se seznámí s problematikou vývojových poruch chování a sociálních vztahů, s poruchami učení a autismem.

Učitel se zejména snaží o splnění následujících cílů:

- předat vhodnými didaktickými metodami základní informace o oboru v uvedeném obsahu a rozsahu (viz rámcový obsah učiva)
- vést studenty k samostatnému vyhledávání informací z různých zdrojů a schopnosti s nimi pracovat a aktualizovat je
- motivovat studenty k potřebě profesního růstu a celoživotního vzdělávání v oboru
- vést studenty k poznání vlastních silných a slabých stránek a umění je zvládat a používat tuto znalost ve své praktické práci
- naučit studenty ovládat a volit vhodné metody duševní hygieny jako prevence syndromu vyhoření a profesionální deformace
- naučit studenty aktivnímu a tvořivému přístupu k práci s osobami zdravotně a tělesně postiženými a vést je k pochopení potřebnosti tohoto přístupu pro úspěšnou intervenci
- naučit studenty vymezit v praxi hranice a možnosti služby a intervence
- motivovat studenty k vnitřnímu přijetí etického kodexu jako vlastní ochrany a ochrany uživatelů služby před zneužitím
- naučit studenty vymezit hranice a možnosti sociálních služeb

Cílové kompetence

Klíčové znalosti v oblasti teorie:

- umí definovat speciální pedagogiku jako obor a jeho specifickou činnost

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

- dokáže aplikovat nabyté vědomosti na základě všeobecné znalosti problematiky a aktuálního stavu v oboru
- umí se orientovat ve speciálně pedagogických jevech, jejich příčinách a vývojových tendencích
- umí navázat kontakty s postiženými osobami a získat je pro spolupráci
- dokáže uživatelům nabídnout konkrétní sociální služby i jinou formu pomoci např. zdravotní
- zná profesní etiku při práci s postiženými jedinci
- při jednání s postiženými osobami se snaží nepodlehout nesprávným postojům a jednání uživatelů
- orientuje se v přístupech k uživatelům sociálních služeb

Klíčové dovednosti v oblasti praktické činnosti:

- zná možnosti pomoci v jednotlivých oborech speciální pedagogiky a umí z nich vyvodit závěry pro svou práci
- dokáže projevat svůj názor v diskusi k dané problematice
- zná metody a techniky práce v jednotlivých oblastech práce s osobami postiženými (individuální případová práce, práce s rodinou, kontaktní a terénní práce)
- dokáže poskytovat emoční podporu
- zná zásady týmové spolupráce a umí je reflektovat
- umí zvládat osobní stresy, reflektovat je a umí odhalit jejich příčiny
- umí identifikovat a zvládat předsudky a stereotypy, které negativně působí na práci s dětmi

Obsah

Úvod do studia speciální pedagogiky

- vymezení pojmu
- pojetí a charakter speciální pedagogiky
- členění speciální pedagogiky
- znevýhodnění a integrace, inkluzivní vzdělávání
- člověk s postižením ve společnosti – sociální péče, sociální služby

Prevence, diagnostika, terapie a poradenství ve speciální pedagogice

- příčiny vzniku poruch, vad a postižení
- prevence
- speciálně pedagogická diagnostika
- náprava, terapie, kompenzace a rehabilitace
- poradenství

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

Somatopedie

- vymezení zdravotního a tělesného postižení
- etiologie, diagnostika, klasifikace, terapie a kompenzace
- specifika života osob s tělesným a zdravotním postižením
- možnosti edukace a inkluze handicapovaných osob

Zdravotní znevýhodnění

- základní vymezení zdravotního znevýhodnění
- epilepsie
- alergie a astma
- vzdělávání a pracovní uplatnění osob se zdravotním znevýhodněním

Psychopedie

- mentální postižení - etiologie, diagnostika, klasifikace, terapie a kompenzace
- specifika života osob s mentálním postižením
- možnosti edukace a inkluze osob s mentálním postižením
- domovy pro osoby zdravotně postižené

Surdopedie

- sluchové postižení - etiologie, diagnostika, klasifikace, terapie a kompenzace
- specifika života osob se sluchovým postižením
- možnosti edukace a inkluze osob se sluchovým postižením

Oftalmopedie

- zrakové postižení - etiologie, diagnostika, klasifikace, terapie a kompenzace
- specifika života osob se zrakovým postižením
- možnosti edukace a inkluze osob se zrakovým postižením

Logopedie

- vady a poruchy řeči - etiologie, diagnostika, klasifikace, terapie a kompenzace
- alternativní komunikace
- specifika života osob s narušenou komunikací
- možnosti edukace a inkluze osob s poruchou řeči
- systém poskytování logopedické intervence

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

Specifické poruchy školních dovedností a motorické funkce

- poruchy učení - etiologie, diagnostika, klasifikace, terapie a kompenzace
- lateralita
- lehká mozková dysfunkce a syndromy ADD a ADHD
- organizace péče o žáky se specifickými poruchami učení

Etopedie

- poruchy chování a emocí - etiologie, diagnostika, klasifikace, terapie a kompenzace
- podmínky edukce dětí s poruchami chování nebo emocí
- sociokulturní znevýhodnění a inkluzivní vzdělávání
- delikventní chování

Speciální pedagogika osob s kombinovanými vadami

- specifické kombinace vad a poruch
- specifický přístup k jedincům s kombinovanými vadami

Autismus

- historický vývoj, koncepce, terminologie
- neurobiologický a psychologický model postižení
- klinický obraz dětského autismu
- diagnostika autismu
- výchovné a vzdělávací postupy u dětí s autismem

Speciální pedagogika osob v období senia

- postižení u starších lidí
- kvalita života a rozvoj postižených osob v období senia
- specifika přístupu k seniorům s postižením

Požadované výstupy k hodnocení

- docházka 80 % v zimním a letním období
- docházka 65 % a seminární práce v rozsahu 8–10 stran na zadané téma

Literatura

Základní – povinná:

FISCHER, S., ŠKODA, J. *Speciální pedagogika*. 2. vyd. Praha : Triton, 2014. 304 s. ISBN 978-80-7387-792-7.

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

PIPEKOVÁ, J. *Kapitoly ze speciální pedagogiky*. 2. vyd. Brno : Paido, 2006. 404 s. ISBN 80-7315-120-0.

SLOWÍK, J. *Speciální pedagogika*. 2. vyd. Praha : Grada, 2016. 168 s., ISBN 978 -80-271-0095.

ŠAUEROVÁ, M., ŠPAČKOVÁ, K., NECHLEBOVÁ, E. *Speciální pedagogika v praxi*. 1. vyd. Praha : Grada, 2013. 248 s. ISBN 978-80-247-4369-1.

VÁGNEROVÁ, Marie. *Současná psychopatologie pro pomáhající profese*. 1. vyd. Praha : Portál, 2014. 816 s. ISBN 978-80-262-0696-5.

VALENTA, Milan. *Slovník speciální pedagogiky*. Praha: Portál 2015, ISBN 978 -80-262-0937-0

Rozšiřující – doporučená:

HEIDBRINK, H. *Psychologie morálního vývoje*. 1. vyd. Praha : Portál, 1997. 175 s. ISBN 80-7178-154-1.

HILL, G. *Moderní psychologie : hlavní oblasti současného studia lidské psychiky*. 1. vyd. Praha : Portál, 2004. 283 s. ISBN 80-7178-641-1.

HUTYROVÁ, Miluše a kol. *Děti a problémy v chování*. Praha: Portál 2019, s. 240, ISBN 978-80-262-1523-3

HRDLIČKA, M., KOMÁREK, V. *Dětský autismus*. 1. vyd. Praha : Portál, 2004. 208 s. ISBN 80-7178-813-9.

KOLÁŘ, Michal. *Bolest šikanování*. 2. vyd. Praha : Portál, 2005. 256 s. ISBN 80-7367-014-3.

KOLÁŘ, Michal. *Nová cesta k léčbě šikany*. 1. vyd. Praha : Portál, 2011. 336 s. ISBN 978-80-7367-871-5.

KROUPOVÁ, Kateřina. *Slovník speciálněpedagogické terminologie*. Praha: Grada 2016, s. 328, ISBN 978 – 80-247-5264-8

MATOUŠEK, Oldřich, MATOUŠKOVÁ, Andrea. *Mládež a delikvence : [možné příčiny, struktura, programy, prevence kriminality mládeže]*. 3. rozš. a aktualiz. vyd. Praha : Portál, 2011. 344 s. ISBN 978-80-7367-825-8.

PIPEKOVÁ, J. *Kapitoly ze speciální pedagogiky*. 2. vyd. Brno : Paido, 2006. 404 s. ISBN 80-7315-120-0.

POKORNÁ, V. *Teorie a náprava vývojových poruch učení a chování*. 4. přepr. a rozš. vyd. Praha : Portál, 2010. 336 s. ISBN 978-80-7367-817-3.

PTÁČEK, R. *Poruchy chování v dětském věku*. Praha : Vzdělávací institut ochrany dětí, 2006. 24 s. ISBN 80-86991-81-4.

SPOUSTA, V. *Speciálně pedagogická diagnostika etopedická*. 1. vyd. Brno : Masarykova univerzita, 1995. 105 s. ISBN 80-210-0172-0.

ŠKODOVÁ, V., JEDLIČKA, I. *Klinická logopedie*. 1. vyd. Praha : Portál, 2003. 615 s. ISBN 80-7178-546-6.

ŠOTOLOVÁ, Eva. *Vzdělávání Romů*. 1. vyd. Praha : Karolinum, 2013. 156 s. ISBN 978-80-246-1909-5.

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

ŠVARCOVÁ, I. *Mentální retardace*. 4. vyd. Praha : Portál, 2011. 221 s. ISBN 978-80-7367-889-0.

VÁGNEROVÁ, M. *Psychopatologie pro pomáhající profese*. 3. rozš. a přepr. vyd. Praha : Portál, 2004. 870 s. ISBN 80-7178-802-3.

VALENTA, Milan, MICHALÍK Jan. *Mentální postižení*. Praha: Grada 2018.s. 392, ISBN 978 -80-271-0378-2

ZELINKOVÁ, O. *Pedagogická diagnostika a individuální vzdělávací program: nástroje pro prevenci, nápravu a integraci*. 3. vyd. Praha : Portál, 2011. 207 s. ISBN 978-80-262-0044-4.

ZELINKOVÁ, O. *Poruchy učení*. 11. vyd. Praha : Portál, 2009. 264 s. ISBN 978-80-7367-514-1.

Zákon č. 109/2002 Sb. o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů. *Sbírka zákonů ČR, 2006, částka 48*.

Zákon č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání. *Sbírka zákonů ČR, 2004, částka 190*.

Zákon č. 155/1998 Sb. o znakové řeči. *Sbírka zákonů ČR, 1998, částka 54*.

7.25 Sociální práce se starými občany

Pojetí

Předmět umožní studentům získat základní znalosti a dovednosti potřebné pro porozumění fyzickým a psychickým změnám stárnoucího a starého člověka a získat kompetence pro odbornou sociálně terapeutickou práci s klienty. Jedná se zejména o motivaci ke zdravějšímu a aktivnějšímu stárnutí. Dále se zaměřuje na zprostředkování informací o možnostech sociální práce se seniory ať už v přirozeném prostředí nebo v institucionální péči.

Výuka navazuje na znalosti z předmětů Zdravotní nauka, Psychologie, Sociální patologie a Metody sociální práce. Předmět má část teoretickou (viz rozpis učiva) a část praktickou – exkurze do sociálních zařízení, besedy s klienty, ukázka aktivačních programů, nácvik praktických dovedností, vedení rozhovorů s klienty, konzultace, rozbor problematických situací.

Cíl výuky

Cílem vyučovacího předmětu je naučit studenty analyzovat chování starých lidí a seznámit je s formami přístupů a řešením jejich problémů. Dále je cílem zprostředkovat studentům informace o problematice zařazení seniorů do společnosti. Cílem je rovněž zaměřit se na problematiku institucionální péče, na její rizika a dále průběžné ovlivňování hodnotové orientace studentů tak, aby chápali problematiku této skupiny obyvatelstva a dokázali jí profesně zvládnout.

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

Cílové kompetence

- absolvent má přehled o psychických a fyzických příznacích stáří, zná základní typy somatických a duševních onemocnění ve stáří
- je seznámen s problematikou osamělého starého člověka a je připraven zvládnout základní způsoby řešení problémů této věkové kategorie
- rozumí otázce hospitalizace starého člověka
- zná způsoby humánního a etického přístupu k umírajícímu
- ovládá a umí v práci uplatnit základní metody individuální, skupinové, rodinné a psychosociální terapie u této kategorie klientů, umí při kontaktu s nimi užívat vhodné komunikační prostředky
- dokáže získané poznatky aplikovat v sociální práci v různých typech zařízení i v terénní práci ke starým klientům přistupuje s empatií a vědomím jejich práv
- získanými znalostmi a dovednostmi umí zvládnout poskytování základního a po získání praxe i odborného sociálního poradenství pro řešení problémů této kategorie klientů

Obsah

- Historické základy a teorie gerontologie
  - pohledy na období stárnutí a stáří v historii, teorie stárnutí, mýty a předsudky, současné vědecké poznatky
- Proces stárnutí a jeho zvláštnosti
  - involuční fyziologické a psychické změny stárnoucího a starého člověka, zdravé a nemocné stáří
- Geront ve vztahu k sociálnímu začlenění ve společnosti
  - vztahy v rodině a ve společnosti, osamělý, týraný a zneužívaný starý člověk, krizová intervence
  - problémy hospitalizace klienta a zajištění péče, specifika umírání a smrti
- Zajištění základní péče a psychosociální terapie
  - organizace života seniorů v institucionální péči, možnosti pobytové, ambulantní a terénní péče o starého člověka, profesionální předpoklady pro práci v gerontologii, současné trendy zajištění péče ve světě, změny v této oblasti dle zákona o sociálních službách u nás
  - psychosociální terapie jako součást komplexního přístupu k těmto klientům

Požadované výstupy k hodnocení

- docházka 80 %
- docházka 65 %, seminární práce v rozsahu 8-10 stran na zadané téma
- písemný test

Literatura

ČEVELA, Rostislav, ČELADOVÁ Libuše. *Sociální gerontologie*. Praha: Grada 2014, 240 s.,

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

ISBN 978-80-247-4544-2

HAUKE, Marcela. *Zvládání problémových situací se seniory* (nejen v pečovatelských službách). Praha: Grada 2014, 224 s., ISBN 978-80-247 – 5216-7

HOLCZEROVÁ, Vladimíra, DVOŘÁČKOVÁ, Dagmar. *Volnočasové aktivity pro seniory*. Praha: Grada 2013, 100 s. ISBN 978-80-247-4697-5

HROZENSKÁ, Martina, DVOŘÁČKOVÁ, Dagmar. *Sociální péče o seniory*. Praha: Grada 2013, 192 s., ISBN 978-80-247-4139-0

MALÍKOVÁ, Eva. *Péče o seniory v pobytových zařízeních sociálních služeb*. Praha: Grada 2020, 304 s., ISBN 978-80-271-2030-7

KLEVETOVÁ, Dana. *Motivační prvky při práci se seniory*. Praha: Grada 2017, 124 s. ISBN 978-80-271-0102-3

PROCHÁZKOVÁ, Eva. *Biografie v péči o seniory*. Praha: Grada 2019, 200 s., ISBN 978-80-271-1008-7

7.26 Sociální práce s delikventy

Pojetí

Úkolem předmětu je seznámit studenty se základními možnostmi práce sociálních pracovníků s delikventy. Učivo do tohoto předmětu vychází z analýzy současných zásad, forem a metod užívaných při práci s delikventy, rovněž tak i z teorií, které jsou uváděny odborníky v oboru delikvence, kriminality a sociální patologie. S ohledem na skutečnost, že se jedná o mezioborový předmět, jsou dále využívány poznatky z předmětů Psychologie, Teorie a metody sociální práce, Sociální patologie, Problematiky dětí a mládeže. Výuka bude realizována formou přednášek, besed s odborníky v praxi, diskusí, prezentací seminárních prací studentů s interakcí vyučujícího a exkurzí.

Cíle vyučovacího předmětu

Cílem předmětu je zprostředkovat studentům základní teoretické informace o možnostech sociální práce s delikventy, včetně zprostředkování informací ze souvisejících oborů, a naučit je orientovat se v metodice práce.

Učitel se snaží o splnění těchto cílů:

- Vhodnými formami vzdělávání studentům zprostředkovat potřebné teoretické informace o oboru v rozsahu rámcového rozpisu učiva.
- Rozvíjet schopnost studentů dohledávat potřebné informace z různých relevantních zdrojů, pracovat s nimi a prezentovat je.
- Vést studenty k uvědomování si souvislostí s jinými obory a k využívání souvisejících informací pro obor sociální práce.
- Vést studenty k samostatnému kritickému myšlení, argumentování na dané téma, poskytování zpětné vazby.

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

- Rozvíjet u studentů schopnosti převádět získané informace a zkušenosti do projektů či přímo do praxe sociální práce.
- Vést studenty jak k samostatné, tak i k týmové práci.
- Vést studenty k uvědomění si nutnosti spolupráce s pracovníky z jiných institucí v zájmu kvalitní péče o klienta.
- Vést studenty ke kulturnímu a kultivovanému jednání v rámci společenských pravidel.

Rámcový rozpis učiva

- Vymezení pojmů delikvence a kriminalita
- Etiologie delikvence
  - biologické faktory
  - psychické faktory
  - sociální faktory
- Osobnostní a morální charakteristiky delikventů
  - typické znaky u osob s delikventním chováním
  - motivace, struktura potřeb a hodnotový systém osob s delikventním chováním
- Typologie delikventní subkultury
  - socializovaný typ
  - neurotický typ
  - nesocializovaný typ
  - mentálně insuficientní typ
  - deviantně socializovaný typ
  - typ s masivní psychickou poruchou
- Poruchy chování, poruchy osobnosti
- Vybrané sociálně patologické jevy
- Vymezení role sociálního pracovníka v sociální práci s delikventy
- Sociální kurátor pro dospělé
  - náplň práce
  - odborné poradenství
  - dokumentace
- Sociální kurátor pro děti a mládež
  - náplň práce
  - odborné poradenství
  - dokumentace
  - základní aspekty spolupráce vyšetřovatele s orgány sociální péče
  - specifika výslechu nezletilého a mladistvého
  - trestní řízení ve věcech mladistvých, sankce ukládané mladistvým
- Instituce a zařízení pro děti a mládež
  - dětský diagnostický ústav
  - středisko výchovné péče

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

- dětský domov se školou
- výchovný ústav pro mládež
- dobrovolnický program, alternativní trest, interdisciplinární tým
- Probační a mediační služba
  - vývoj probace v ČR
  - současné možnosti probační a mediační služby
- Penitenciární a postpenitenciární péče
  - výkon trestu odnětí svobody, výkon vazby
  - psychosociální problémy spojené s obviněním
  - psychosociální problémy spojené s vazbou, adaptace na podmínky vazby
  - psychosociální problémy spojené s výkonem trestu odnětí svobody, adaptace na podmínky, prizonizace
  - programy zacházení při výkonu trestu odnětí svobody
  - pracovní aktivity a programy
  - vzdělávací aktivity
  - speciálně výchovné aktivity
  - zájmové aktivity
  - utváření vnějších vztahů
- Resocializace
- Prevence kriminality
  - primární, sekundární a terciární
  - programy prevence kriminality mládeže

Cílové kompetence studenta

Vědomosti, dovednosti, postoje a hodnotová orientace studenta:

- umí definovat předmět studia sociální práce s delikventy, orientuje se v základních termínech v tomto oboru
- chápe proces od páchaní delikventní činnosti, přes trestní řízení, výkon trestu odnětí svobody až po resocializaci klienta
- dokáže se orientovat v různých metodách sociální práce s delikventy
- zná faktory zvyšující pravděpodobnost vzniku a rozvoje delikventního chování
- orientuje se v typologii delikventní subkultury
- zná rozdíly mezi jednotlivými institucemi a zařízení pro děti a mládež
- rozumí odlišnostem v práci s mladistvými delikventy
- chápe smysluplnost a význam sociální práce s delikventy s ohledem na společnost a na samotnou důstojnost každého člověka
- uvědomuje si potenciál a výhody preventivní činnosti delikvence
- umí vyhledávat relevantní zdroje informací a pracovat s nimi
- je schopen samostatného výstupu na zadané téma

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

- dokáže poskytnout zpětnou vazbu

Požadované výstupy k hodnocení

- docházka 80 %
- docházka 65 %, seminární práce v rozsahu 8-10 stran na zadané téma
- student zpracuje referát na zadané téma

Literatura

BLAŽEK, Petr, Slavomil FISCHER a Jiří ŠKODA. *Delikvence: analýza produktů činnosti delikventní subkultury jako diagnostický a resocializační nástroj*. Praha: Grada, 2019. Psyché. ISBN 978-80-271-2013-0.

ČÍRTKOVÁ, Ludmila. *Forenzní psychologie*. 2., upr. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009. ISBN 978-80-7380-213-4.

FISCHER, Slavomil a Jiří ŠKODA. *Speciální pedagogika: edukace a rozvoj osob se somatickým, psychickým a sociálním znevýhodněním*. Praha: Triton, 2008. ISBN 9788073870140.

FISCHER, Slavomil a Jiří ŠKODA. *Sociální patologie: závažné sociálně patologické jevy, příčiny, prevence, možnosti řešení*. 2., rozšířené a aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing, 2014. Psyché. ISBN 978-80-247-5046-0.

FISCHER, Slavomil, Jiří ŠKODA, Zdeněk SVOBODA a Ladislav ZILCHER. *Speciální pedagogika: edukace a rozvoj osob se specifickými potřebami v oblasti somatické, psychické a sociální : učebnice pro studenty učitelství*. Praha: Stanislav Juhaňák - Triton, 2014. ISBN 978-80-7387-792-7.

FISCHER, Slavomil. *Etopedie v penitenciární praxi*. Ústí nad Labem: Univerzita J.E. Purkyně v Ústí nad Labem, 2006. Acta Universitatis Purkynianae. ISBN 80-7044-772-9.

HÁLA, Jaroslav, Petr JÁNSKÝ a Gabriela KABÁTOVÁ. *Výkon trestu odnětí svobody citlivý k rodině = Imprisonment that considers the families of prisoners*. České Budějovice: Zdravotně sociální fakulta, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, 2017. ISBN 978-80-7394-628-9.

HÁLA, Jaroslav, Wolfgang KRELL a Ewald MÖLLER. *Quo vadis poena*. Praha: Triton, 2014. ISBN 9788073877798.

HULMÁKOVÁ, Jana. *Trestání delikventní mládeže*. V Praze: C.H. Beck, 2013. Právní instituty. ISBN 978-80-7400-450-6.

KRULICHOVÁ, Eva, Zuzana PODANÁ a Jiří BURIÁNEK. *Delikvence mládeže: trendy a souvislosti*. Praha: Triton, 2015. ISBN 978-80-7387-860-3.

MATOUŠEK, Oldřich a Andrea MATOUŠKOVÁ. *Mládež a delikvence: možné příčiny, struktura, programy prevence kriminality mládeže*. Vyd. 3., aktualiz. Praha: Portál, 2011. ISBN 978-80-7367-825-8.

MATOUŠEK, Oldřich, KŘIŠŤAN, Alois, ed. *Encyklopedie sociální práce*. Praha: Portál, 2013. ISBN 9788026203667.

NAKONEČNÝ, Milan. *Motivace chování*. 3., přeprac. vyd. V Praze: Triton, 2014. ISBN 978-80-7387-830-6.

NETÍK, Karel, Stanislav HÁJEK a Daria NETÍKOVÁ. *Psychologie v právu: úvod do forenzní psychologie*. Praha: C.H. Beck, 1997. Beckova skripta. ISBN 80-7179-177-6.

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

VÁGNEROVÁ, Marie. *Současná psychopatologie pro pomáhající profese*. Praha: Portál, 2014. ISBN 978-80-262-0696-5.

VETEŠKA, Jaroslav a Slavomil FISCHER. *Psychologie kriminálního chování: vybrané otázky etiologie, andragogické intervence a resocializace*. Praha: Grada, 2020. Psyché. ISBN 978-80-271-0731-5.

7.27 Sociální práce v oblasti zaměstnanosti

Pojetí

Cílem předmětu je seznámit studenty s postavením politiky zaměstnanosti v systému politiky státu jako celku, s vazbami na ostatní prvky společenského systému. Ukázat politiku zaměstnanosti jako politiku, která se primárně orientuje k člověku, k rozvoji a kultivaci jeho životních podmínek, jeho osobnosti a vytváří předpoklady k základním podmínkám kvality jeho života.

Výuka se bude realizovat převážně formou frontálního vyučování, interaktivních přednášek a diskusí.

Cíl výuky

Student získá přehled o charakteru politiky zaměstnanosti v České republice, umí vysvětlit principy a základní koncepci státní politiky zaměstnanosti a chápe vztahy a souvislosti mezi politikou zaměstnanosti a dalšími odvětvími (ekonomika, právo, sociologie, demografie apod.). Je schopen zvládat základní činnosti prováděné na úřadu práce.

Učitel se snaží o splnění následujících cílů:

- vhodnými metodami předat podrobné informace o oboru
- naučit studenty samostatnému vyhledávání informací a pracovat s nimi
- naučit studenta základní pojmy používané v politice zaměstnanosti a umět je používat
- naučit studenta základní systém a poslání politiky zaměstnanosti

Cílové kompetence

Klíčové znalosti studenta:

- umí vysvětlit základní pojmy používané v oblasti zaměstnanosti a nezaměstnanosti a umí je používat
- orientuje se v základních úkolech státních orgánů v oblasti zaměstnanosti
- je schopen se orientovat v základních nástrojích aktivní politiky zaměstnanosti a vysvětlit jejich poslání v oblasti zaměstnanosti
- umí nacházet základní zákonné normy v oblasti politiky zaměstnanosti a orientovat se v nich
- je schopen vysvětlit práva a povinnosti nezaměstnaného občana a úlohu úřadu práce při jejich zajišťování

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

- umí formulovat strategii subjektů podílejících se na politice zaměstnanosti
- je schopen uplatnit získané znalosti při výkonu zaměstnání na úřadu práce

Obsah

- Historie zaměstnanosti
- Úloha zaměstnanosti v moderním státě
- Základní úkoly státních orgánů při zajištění zaměstnanosti
- Postavení zaměstnavatelů v oblasti zaměstnanosti
- Nezaměstnaný a péče o něj
- Základní nástroje zajištění zaměstnanosti
- Zaměstnávání osob se zdravotním postižením
- Vedlejší úkoly k zajištění zaměstnanosti

Požadované výstupy k hodnocení

- docházka 80 %
- docházka 65 %, seminární práce v rozsahu 8-10 stran na zadané téma

Literatura

DUKOVÁ, Ivana, DUKA, Martin, KOHOUTOVÁ, Ivana.: *Sociální politika – učebnice pro obor sociální činnost*, Grada, 2013. ISBN 978-80-247-3880-2, 200 stran

MAREŠ, Petr. *Nezaměstnanost jako sociální problém*. 3.vydání. Praha: Sociologické nakladatelství 2002. 172 s. ISBN 80-86429-08-3.

Zák.č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti

Platné právní předpisy pro oblast politiky zaměstnanosti a předpisy souvisící, Praha. www.mpsv.cz [online]

Směrnice a Nařízení Rady EHS, Praha. www.mpsv.cz [online]

7.28 Sociální práce s rodinou a dětmi

Pojetí

Volitelný předmět, vyučovaný jeden rok. Předmět je zaměřen na rodinnou politiku a funkce rodiny, problematiku sociální práce s rodinou v nepříznivé sociální situaci a ohrožené děti, služby pro rodiny s dětmi a sociálně-právní ochranu dětí.

Cíl výuky

Absolvent předmětu se detailně seznámí s moderním pojetím sociální práce v systému péče a služeb pro rodinu a děti, s platnou právní úpravou a postupy sociální práce s ohroženými dětmi a rodinami a dále získá potřebné teoretické znalosti z oblasti péče o ohrožené děti.

Obsah

- Rodinná politika – principy, cíle, rodina - (dys)funkce

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

- Etické otázky práce s rodinou – etický kodex sociálního pracovníka, kvalita praxe v oblasti sociální práce, schopnost komplexního zhodnocení tíživé životní situace klienta (rodiny)
- Druhy poradenské a terapeutické práce s rodinou – rodinná terapie, rodinné poradenství
- Platná právní úprava
- Zájem dítěte a jeho potřeby – kategorizace potřeb, rodinné poruchy ve vztahu k dítěti
- Role poskytovatelů sociálních služeb ve vztahu k rodině a dítěti
- Sociálně-právní ochrana dětí – systém sociálně-právní ochrany dětí, legislativa, komu se poskytuje

Cílové kompetence (dovednosti)

Souhrnně student umí aplikovat znalosti do problematiky péče a služeb o ohrožené dítě a jeho rodinu včetně interdisciplinární týmové spolupráce.

Student dovede propojit teoretické znalosti a praktické dovednosti při odborné praxi. Zapojuje empatii a adekvátní sociální interakci a komunikaci. Je si vědom nutnosti vytvářet příznivé emoční klima, prostředí důvěry a bezpečí a především realizovat podporu, pomoc a poradenství. Umí přiměřeně situaci vyřešit konflikt či problém. Zná své možnosti a ovládá sebe a jednání ve vztahu k cílové skupině, tj. k rodině v sociálním kontextu.

Požadované výstupy k hodnocení

- Docházka 80%
- Docházka 65%, seminární práce v rozsahu 8-10 stran na zadané téma

Literatura

BECHYŇOVÁ, V. *Případové konference. Praktický průvodce pro práci s ohroženou rodinou*. Praha: Portál, 2012, ISBN 9788026201816.

BECHYŇOVÁ, V.; KONVIČKOVÁ, M. *Sanace rodiny*. Praha: Portál, 2008, ISBN 978-80-262-0031-4.

MATOUŠEK, O. *Rodina jako instituce a vztahová síť*. II. Rozšířené a přepracované vydání. Praha: Slon, 1997, ISBN 80-85850-24-9.

NOVOTNÁ, V.; SCHIMMERLINGOVÁ, V. *Sociální práce, její vývoj a metodické postupy*. Praha: Karolinum, 1992, ISBN 80-7066-483-5 .

RACEK, J.; SOLAŘOVÁ, H.; SVOBODOVÁ, A. *Vyhodnocování potřeb dětí, Praktický průvodce. Metodika vyhodnocování*. Praha: Lumos Foundation, 2014, ISBN 978-80-260-5521-1.

ÚLEHLA, I. *Umění pomáhat*. Praha: Sociologické nakladatelství, 2005, ISBN 978-80-864-2936-6.

Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, v platném znění.

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v platném znění.

Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, v platném znění.

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

Zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, v platném znění.

Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, v platném znění.

7.29 Psychoterapeutický výcvik

(zaměřeni na práci v poradenských zařízeních a psychiatrických nemocnicích)

Pojetí

Cílem předmětu je seznámit studenty se základy psychoterapie a jejího využití v práci sociálního pracovníka s uživatelem nebo skupinou uživatelů různých věkových kategorií.

Obsah předmětu tvoří teoretické znalosti z pravidel a podmínek provádění psychoterapie a praktické využití těchto znalostí při skupinovém výcviku sociálních dovedností a profesních dovedností. Problematika předmětu navazuje na znalosti a vědomosti z předmětů úzce spjatých s danou problematikou (psychologie, sociologie, pedagogika, problematika mládeže, sociální patologie, metody sociální práce, krizová intervence, supervize).

Získané poznatky a dovednosti vedou studenty ke zvládnutí sociální interakce, ke zvládnutí konfliktů s uživateli služeb a zvládnutí zátěžových situací v praxi s využitím náhledu na vlastní silné a slabé stránky.

Výuka je realizována formou interaktivních přednášek, seminářů a zejména praktickými nácviky prací se skupinou.

Cíl výuky

Teoretickým cílem je přiblížit studentům postupy a metody psychoterapeutického výcviku jako odvětví aplikované sociální psychologie, včetně přehledu historického vývoje vzniku a rozvoje výcviku. Cílem je získání sociálních kompetencí v profesionální roli v sociální práci, při setkávání s lidmi v sociálních skupinách. Jednotlivé techniky jsou prezentovány studentům v podobě, která poskytuje základní rámec potřebný k jejich provedení a zároveň ponechávají prostor k inspiraci pro tvůrčí dotváření. Výstupem je praktická dovednost podložená vědomostmi z oblasti teorie a sebezkušenostním prožitkem.

Učitel se snaží zejména o splnění následujících cílů:

- předat vhodnými didaktickými metodami základní informace o oboru v uvedeném obsahu a rozsahu (viz rámcový obsah učiva)
- naučit zvládat orientaci v metodách a technikách psychoterapeutického výcviku
- motivovat studenty k potřebě profesního růstu a celoživotního vzdělávání

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

- naučit studenty aktivnímu a tvořivému přístupu k práci s uživatelem podle konkrétní situace, požadavků a potřeb uživatelů
- vést studenty k samostatnému vyhledávání informací a schopnosti s nimi pracovat a aktualizovat je
- naučit studenty ověřovat účinnost použití metodických postupů a na základě dosavadních zkušeností aplikovat v budoucí praktické činnosti
- naučit studenty vymežit hranice a možnosti technik psychoterapeutického výcviku a jednotlivých psychoterapeutických postupů

Cílové kompetence

Klíčové znalosti v oblasti teorie

- umí definovat význam a cíle psychosociálního výcviku
- dokáže aplikovat nabyté vědomosti na základě všeobecné znalosti technik a her při práci s uživateli
- umí se orientovat v odborné literatuře a vybrat vhodné náměty pro činnost s uživateli
- umí navázat kontakty s uživateli a získat je pro spolupráci
- dokáže uživatelům nabídnout konkrétní činnost
- zná profesní etiku při činnosti s uživateli

Klíčové dovednosti v oblasti praktické činnosti

- zná možnosti, přínosy a rizika uplatnění různých technik v psychosociálním výcviku
- seznámí se se sebezkušenostním prožitkem s metodami a technikami práce se skupinou
- umí vybrat a aplikovat metody a techniky práce pro konkrétního uživatele
- seznámí se s verbální a neverbální komunikací
- zná svoje silné a slabé stránky, naučí se reflektovat reálné situace

Obsah

- Úvod do předmětu
  - vymezení pojmu psychoterapie
  - druhy psychoterapie
  - cíle psychoterapie
  - stručná historie a současnost
  - psychoterapie v ČR a v jiných zemích
- Současné směry v psychoterapii
  - hlubinná psychoterapie
  - dynamická a interpersonální psychoterapie
  - rogersovská psychoterapie
  - behaviorální psychoterapie
  - kognitivní psychoterapie

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

- komunikační psychoterapie
- gestalt terapie
- existenciální a humanistická psychoterapie
- eklektická a interaktivní psychoterapie
- Metody psychoterapie
  - racionální psychoterapie
  - sugestivní a hypnotická psychoterapie
  - empatická a abreaktivní psychoterapie
  - relaxační a imaginační psychoterapie
  - nácviková psychoterapie
  - psychoanalytická psychoterapie
  - interpersonální psychoterapie
- Skupinová psychoterapie
  - analytický směr
  - transakční analýza
  - skupiny setkání
  - topologický směr
  - eklektický směr
  - skupinová psychoterapie psychóz
  - terapeutická komunita
- Syntetický a diferencovaný přístup
  - diferenciacie dle klienta
  - diferenciacie dle terapeuta
  - diferenciacie dle symptomatiky a etiopatogeneze
- Použití jednotlivých postupů v poradenství (ukázky)
  - autogenní trénink a relaxace
  - muzikoterapie
  - arteterapie
  - psychodrama
  - rodinná terapie
  - individuální psychoterapie
  - skupinová psychoterapie
- Ověřování účinnosti psychoterapie
  - přínosy hodnocení
  - kritéria hodnocení
  - supervize

Požadované výstupy k hodnocení

- docházka 80 %
- docházka 65 % a seminární práce v rozsahu 8–10 stran na zadané téma

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

- vypracování přípravy práce s klientem nebo se skupinou a její realizace, příprava a zhodnocení práce s jednotlivcem nebo se skupinou může být součástí portfolia studenta

Literatura

Základní – povinná:

BREMISOVÁ, Christiane. *Dětská psychoterapie a poradenství*. 1. vyd. Praha : Portál, 2018. 528 s. ISBN 978-80-7553-510-8.

BRUCHOVÁ, Hilde. *Učíme se psychoterapii*. 1. vyd. Praha : Triton, 2018. 208 s. ISBN 978-80-7553-447-7.

CABY, Filip; Caby, Andrea. *Přehled psychoterapeutických technik pro práci s dětmi a rodinou*. 1. vyd. Praha : Portál, 2019. 216 s. ISBN 978-80-262-1548-6.

KRATOCHVÍL, Stanislav. *Základy psychoterapie*. 7. vyd. Praha : Portál, 2017. 408 s. ISBN 978-80-262-1227-0.

Rozšiřující – doporučená:

COREY, Gerald; Schneider Corey, Marianne; Callanan, Patrick. *Techniky a přístupy ve skupinové psychoterapii*. 1. vyd. Praha : Portál, 2006. 248 s. ISBN 80-7367-160-3.

de SHAZER, Steve. *Klíče k řešení v krátké terapii*. 1. vyd. Praha : Portál, 2017. 184 s. ISBN 978-80-262-1244-7.

DELFOŠ, Martine F. *Jak vést profesionální rozhovor s dětmi mezi 4-12 lety*. 1. vyd. Praha : Portál, 2018. 232 s. ISBN 978-80-262-1327-7.

HOBDAJOVÁ, Angela; Ollierová, Kate. *Tvořivé činnosti pro terapeutickou práci s dětmi*. 1. vyd. Praha : Portál, 2000. 152 s. ISBN 80-7178-378-1.

JOHNSON, Robert A. *Sny jako řeč nevědomí*. 1. vyd. Praha : Portál, 2020. 232 s. ISBN 978-80-262-1579-0.

KNOBLOCH, Ferdinand; Knoblochová, Jiřina. *Integrovaná psychoterapie v akci*. 1. vyd. Praha : Grada, 1999. 322 s. ISBN 80-7169-679-X.

KRATOCHVÍL, Stanislav. *Skupinová psychoterapie v praxi*. 3. vyd. Praha : Galén, 2013. 297 s. ISBN 978-80-7262-347-1.

LANGMEIER, Josef; Balcar, Karel; Špitz, Jan. *Dětská psychoterapie*. 3. vyd. Praha : Portál, 2010. 432 s. ISBN 978-80-7367-710-7.

LEVENSON, Hanna. *Krátká dynamická psychoterapie*. 1. vyd. Praha : Portál, 2016. 160 s. ISBN 978-80-262-1012-2.

LHOTOVÁ, Marie, Perout, Evžen. *Arteterapie v souvislostech*. 1. vyd. Praha : Portál, 2018. 200 s. ISBN 978-80-262-1272-0.

LIEBMANN, Marian. *Skupinová arteterapie*. 1. vyd. Praha : Portál, 2010. 280 s. ISBN 978-80-7367-729-9.

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

MATOUŠEK, Oldřich (ed.). *Dítě traumatizované v blízkých vztazích*. 1. vyd. Praha : Portál, 2020. 208 s. ISBN 978-80-262-1707-7.

NEVES, Tatiana. *Život v zrcadle psychoterapie I*. 1. vyd. Praha : Triton, 2020. 200 s. ISBN 978-80-7553-799-7.

OAKLANDER, Violet. *Třinácté komnaty dětské duše*. 1. vyd. Praha : Portál, 2020. 360 s. ISBN 978-80-262-1591-2.

PÖTHE, Peter. *Síla nevysloveného*. 1. vyd. Praha : Portál, 2020. 288 s. ISBN 978-80-262-1589-9.

PÖTHE, Petr. *Psychoterapie dítěte*. 1. vyd. Praha : Grada, 2011. 104 s. ISBN 978-80-247-3758-4.

PROCHASKA, James O.; Norcross John C. *Psychoterapeutické systémy – průřez teoriemi*. 1. vyd. Praha : Grada, 1999. 479 s. ISBN 80-7169-766-4.

PRŮNTE, Thomas. *Jak mi dneska je*. 1. vyd. Praha : Portál, 2019. 200 s. ISBN 978-80-262-1436-6.

SCHLIPPE, Arist von, Schweitzer, Jochen. *Systemická terapie a poradenství*. 1. vyd. Brno : Cesta, 2006. 252 s. ISBN 80-7295-082-7.

STOČESOVÁ, Veronika; Čáp, David. *Psychoterapeutická práce s původci domácího násilí*. 1. vyd. Praha : Portál, 2020. 200 s. ISBN 978-80-262-1655-1.

ŠLEPECKÝ, Miloš; Praško, Ján, Kotianová, Antónia, Vyskočilová, Jana. *Třetí vlna v kognitivně-behaviorální terapii*. 1. vyd. Praha : Portál, 2018. 232 s. ISBN 978-80-262-1340-6.

TIMULÁK, Ladislav. *Transformace emoční bolesti v psychoterapii*. 1. vyd. Praha : Portál, 2020. 288 s. ISBN 978-80-262-1601-8.

TIMULÁK, Ladislav. *Základy vedení psychoterapeutického rozhovoru*. 1. vyd. Praha : Portál, 2014. 184 s. ISBN 978-80-262-0646-0.

TYRRELL, Mark. *Přerámování v terapii*. 1. vyd. Praha : Portál, 2019. 112 s. ISBN 978-80-262-1470-0.

VÍCHOVÁ, Veronika a kol. *Autogenní trénink a autogenní terapie*. 1. vyd. Praha : Portál, 2016. 184 s. ISBN 978-80-262-0999-7.

VYBÍRAL, Zbyněk. *Jak se stát dobrým psychoterapeutem*. 1. vyd. Praha : Portál, 2016. 192 s. ISBN 978-80-262-1104-4.

VYBÍRAL, Zbyněk; Roubal, Jan a kol. *Současná psychoterapie*. 1. vyd. Praha : Portál, 2010. 744 s. ISBN 978-80-7367-682-7.

VYMĚTAL, Jan. *Speciální psychoterapie*. 2. vyd. Praha : Grada, 2007. 400 s. ISBN 978-80-247-1315-1.

VYMĚTAL, Jan. *Úvod do psychoterapie*. 3. vyd. Praha : Grada, 2016. 288 s. ISBN 978-80-247-2667-0.

VYMĚTAL, Jan; Rezková Vlasta. *Rogersovský přístup k dospělým a dětem*. 2. vyd. Praha : Portál, 2001. 240 s. ISBN 80-7178-561-X.

WOLLSCHLÄGER, Maria-Elisabeth; Wollschläger, Gerhard. *Symbol v diagnostice a psychoterapii*. 1. vyd. Praha : Portál, 2002. 2162 s. ISBN 80-7178-643-8.

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

YALOM, Irvin D. ; Leszcz, Molyn. *Teorie a praxe skupinové psychoterapie*. 2. vyd. Praha : Portál, 2016. 714 s. ISBN 978-80-262-1073-3.

YALOM, Irvin D. *Existenciální psychoterapie*. 2. vyd. Praha : Portál, 2020. 544 s. ISBN 978-80-262-1587-5.

YALOM, Irvin D. *Lži na pohovce*. 2. vyd. Praha : Portál, 2016. 384 s. ISBN 978-80-262-1153-2.

YALOM, Irvin D. *Chvála psychoterapie*. 2. vyd. Praha : Portál, 2012. 248 s. ISBN 978-80-262-0210-3.

ZATLOUKAL, Leoš; Žákovský, Daniel. *Zázrak tří květin*. 1. vyd. Praha : Portál, 2019. 208 s. ISBN 978-80-262-1484-7.

7.30 Management a projektování sociálních služeb

Pojetí

Předmět Management a projektování sociálních služeb umožní studentům získat základní informace o teoretických základech managementu, dále o legislativě a plánování v oblasti sociálních služeb v podmínkách České republiky a ostatních států Evropské unie. Souvisejícím tématem je problematika fundraisingu v sociálních službách a problematika public relations. Předmět poskytne znalosti v oblasti case managementu v sociální práci, projektového managementu v organizacích sociální sféry, financování a efektivitu řízení organizace v sociální sféře, v oblasti řízení lidských zdrojů, dále marketingu a marketingových strategií pro sociální práci či strategického plánování v organizacích v sociální oblasti.

Cíl výuky

V oblasti teorie je cílem zprostředkovat studentům informace o platné legislativě a systémech sociálního zabezpečení v České republice a ostatních zemích Evropské unie a možnostech mezinárodní spolupráce. Dalším cílem je studenty seznámit s různými možnostmi financování sociálních služeb v České republice. Studenti také získají informace o práci v občanské komunitě, o podstatě plánování sociálních služeb, o tvorbě strategických plánů sociálních služeb v daném regionu v souladu s dokumenty krajských úřadů, zejména v souladu s programem rozvoje kraje.

Studenti také získají základní přehled o teorii managementu a základních manažerských činnostech, osvojí si specifika jejich použití v řízení neziskových organizací a vedení jejich pracovníků. Důraz je kladen na vzhled do komplexnosti managementu jako procesu a strategického plánování rozvoje organizace.

Součástí teorie je také komplexně pojatá problematika fundraisingu v oblasti sociálních služeb. Studenti získají informace o legislativním rámci, metodách fundraisingu a etickém rámci fundraisingu,

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

dále informace o zásadách prezentace sociálních služeb veřejnosti a kompetencích Public relations pracovníka v organizacích poskytujících sociální služby a dále i o etickém rámci této činnosti.

Cílem praktické části je poskytnout studentům první zkušenost s napsáním projektu, jeho podáním a dle konkrétních možností i první zkušenosti s jeho realizací. Konkrétní projekty dle zakázky poskytovatelů sociálních služeb nebo institucí podílejících se na realizaci státní sociální politiky mohou být zpracovávány v rámci absolventských prací.

Cílové kompetence studenta

- orientuje se v základních kategoriích a pojmech z obecné teorie managementu
- zná jednotlivé nejfrekventovanější manažerské funkce u metody, umí je popsat a aplikovat prakticky v konkrétní organizaci nebo při konkrétní manažerské činnosti
- má základní poznatky z teorie vedení lidí (leadership), týmové spolupráce a tvorby týmu, týmové role
- umí samostatně hodnotit a prakticky tvořit organizační strukturu organizace znát základní
- zná principy a zásady marketingu neziskové organizace
- orientuje se v platné legislativě v oblasti sociálních služeb a v oblastech souvisejících s jejich plánováním
- orientuje se v systému sociálního zabezpečení České republiky a v ostatních zemích EU
- orientuje se ve způsobech získávání finančních prostředků v oblasti sociálních služeb
- zná zásady pro plánování sociálních služeb a postup při zpracování a realizaci projektu
- zná obecná kritéria „dobrého projektu“
- umí posoudit kritéria udržitelnosti projektu, umí zpracovat SWOT analýzu
- umí vymezit svoje kompetence v rámci projektového týmu
- zná etická dilemata v sociální práci a umí vymezit hranice profesionálního pomáhání v souladu s etickým kodexem, ekonomickými podmínkami a platnou legislativou
- zná základní metody fundraisingu a etický rámec této metody
- zná zásady pro kontakt s veřejností , význam této činnosti a její etický rámec

Obsah

- Základní pojmy a vývoj managementu
- Organizace a organizační kultura neziskové organizace
- Sociální management – specifika managementu v organizacích poskytujících sociální služby
- Management jako proces a manažerské funkce (činnosti)
- Rozhodování a rozhodovací proces
- Organizování – definice, význam, organizační struktura organizace, delegování pravomocí, optimální rozpětí řízení, druhy organizačních struktur
- Kontrola – definice, význam, typy a fáze kontroly
- Plánování – význam, druhy plánů, strategické plánování, formulace cílů a činností

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

- Komunitní plánování sociálních služeb jako metoda moderního plánování
- Personalistika a vedení lidí (leadership)
- Osobnost manažera
- Týmová spolupráce
- Marketing v neziskové organizaci Legislativní základy sociální práce
- zákon č 108/2006 Sb. o sociálních službách a vyhláška č. 505/2006 Sb. kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách v platném znění
- legislativa v ostatních zemích Evropské unie
- dotační politika v České republice
- grantové programy v České republice
- nadační fondy
- dotační tituly z Evropské unie
- Kompetence koordinátora a kontaktního pracovníka v rámci plánování sociálních služeb, spolupráce s agenturami zajišťujícími plánování sociálních služeb
- Cíle a nástroje regionální politiky EU
- Fundraising
- Public relations
- Projektování sociálních služeb
- Standardy kvality sociálních služeb
- Etická dilemata v souvislosti s plánováním a poskytováním sociálních služeb
- Zpracování konkrétního projektu

Požadované výstupy k hodnocení

- docházka 80 %
- docházka 65 %, seminární práce v rozsahu 8-10 stran na zadané téma
- zpracování fiktivního nebo reálného projektu, ve kterém je student členem projektového týmu, dále účast na konkrétní fundraisingové akci a modelová prezentace vybrané sociální služby v rámci výuky

Literatura

ARMSTRONG, Michael. *Řízení pracovního výkonu v podnikové praxi – Cesta k efektivitě a výkonnosti* (4., revidované vydání). Praha: Fragment, 2011. 400 s. ISBN 978-80-253-1198-1

BACHMAN, Pavel. (2011). *Management neziskové organizace*. Hradec Králové: Gaudeamus. 2011. 281 s. ISBN 978-80-7435-130-3

BEDNÁŘ, Vojtěch a kol. *Sociální vztahy v organizaci a jejich management*. Praha: Grada Publishing a.s., 2013, 224 s. ISBN 978-80-247-4211-3

BEDRNOVÁ, Eva, JAROŠOVÁ, Eva, NOVÝ, Ivan a kol. *Manažerská psychologie a sociologie*. Praha: Management Press, 2012. 616 s. ISBN 978-80-7261-239-0

BEDRNOVÁ, Eva, NOVÝ, Ivan. *Moc, vliv, autorita*. Praha: Management Press, 2001. 128 s. ISBN 80-7261-053-8

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

ČENĚK, Jiří, SMOLÍK, Josef, VYKOUKALOVÁ, Zdeňka. *Interkulturní psychologie*. Praha: Grada, 2016. s. 312. ISBN 978-80-271-9015-7

DOLEŽAL, Jan. *Projektový management*. Praha: Grada Publishing a.s., 2016. 424 s. ISBN 978-80-247-5620-2

DOLEŽAL, Jan, KRÁTKÝ. *Projektový management v praxi*. . Praha: Grada Publishing a.s., 2016. 176 s. ISBN 978-80-247-5693-6

GUGGENBUEHL-CRAIG, Adolf. *Nebezpečí moci v pomáhajících profesích*. Praha: Portál, 2010. 120 s. ISBN 978-80-7367-302-4

HAVRDOVÁ, Zuzana. *Kompetence v praxi sociální práce*. Praha: Osmium, 1999. 167 s. ISBN 80-902081-8-5

HORKOVÁ, Marie. TÁBORSKÁ, Sylva. *Globální problémy a rozvojová spolupráce*. Praha: Člověk v tísni, 2008. ISBN 978-80-86691-55-2

KELLER, Jan. *Sociologie byrokracie a organizace*. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 1996. 191 s. ISBN 80-85850-15-X

KOLEKTIV. *Sociální služby I*. APSS, 2017. 230 s. ISBN 978-80-906320-4-2

KOLEKTIV. *Sociální služby v ČR v teorii a praxi*. Praha: Portál, 2010. 264 s. ISBN 978-80-262-0027-7

LAAN, Geert van der. *Otázky legitimity sociální práce – pomoc není zboží*. Ostrava Boskovice: Nakladatelství Albert, 1998. 260 s. ISBN 80-85834-41-3

MALÍK HOLASOVÁ, Věra. *Kvalita v sociální práci a sociálních službách*. Grada Publishing a.s., 2014. 160 s. ISBN 978-80-247-4315-8

MATOUŠEK, Oldřich a kol. *Sociální služby*. Praha: Portál, 2011. 200 s. ISBN 978-80-262-0041-3

MAXWELL, John C. *21 nevyvratitelných zákonů leadershipu*. Praha: Kontakt.cz. 2011. 260 s. ISBN 978-80-8644-255-6, 978-80-86442-55-1

MOLEK, Jan. *Řízení organizace sociálních služeb: vybrané problémy*. Praha: Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, 2011. ISBN 978-80-7416-083-7

MUSIL, Libor. *Ráda bych Vám pomohla, ale.... Dilemata práce s klienty v organizacích*. Brno: Gaudeamus, 2004. 243 s. ISBN 80-903070-1-9

PILÁT Miroslav. *Komunitní plánování sociálních služeb v současné teorii a praxi*. Praha: Portál, 2015. ISBN 978-80-262-0932-4.

PITNEROVÁ, Dagmar. *Management sociální práce*. 1. vydání. Olomouc: Vydavatelství UP – skriptárna, 2008. 80 s. ISBN 978-80-244-2012-7

SKOVAJSA Marek a kol. *Občanský sektor*. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-681-0

SLÁDEK, Miloš. *Inspekce kvality v rezidenčních zařízeních sociálních služeb – etické aspekty*. Praha: Fakulta humanitních studií UK, 2013. 221 s. ISBN 9788087398371

SVOBODA, Václav. *Public relations – moderně a účinně*. 2. vydání. Grada Publishing a.s., 2009. 240 s. ISBN 978-80-247-2866-7

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

ŠEDIVÝ, Marek, MEDLÍKOVÁ, Olga. *Public relations, fundraising a lobbying pro neziskové organizace*. Praha: Grada Publishing a.s.,2012. 144 s. ISBN 978-80-247-4040-9

ŠEDIVÝ, Marek, MEDLÍKOVÁ, Olga. *Úspěšná nezisková organizace*. Praha: Grada, 2017. 168 s. ISBN 978-80-271-0249-5

WHITMORE, John. *Koučování* (4. vydání). Praha: Management Press, 2019. 248 s. ISBN 978-80-7261-559-9

VÍT, Petr. *Praktický právní průvodce pro neziskové organizace*. Praha: Karolinum, 2015. 160 s. ISBN 978-80-247-5477-2

VOJTÍŠEK, Petr. *Princip solidarity ve financování sociálních služeb*. Praha: Karolinum, 2018. 136 s. ISBN 978-80-2463-709-9

VRZÁČEK, Petr. *Krabička poslední záchrany pro neziskové organizace*. Praha: Togga, 2017. 236 s. ISBN 9788074761164

7.31 Restriktivní opatření v sociálních službách

Pojetí

Předmět je volitelný, je vyučován jeden rok. Je koncipován tak, aby studenti získali základní informace a základní praktické dovednosti v používání technik šetrné sebeobrany v různých oblastech sociální práce. Studenti se seznámí s významem a obsahem termínu rizikové situace na pracovišti a s možnostmi prevence. Učitel představí péči o rozvoj mezilidských vztahů jako jednu z důležitých metod k jejich pochopení, zejména pro prevenci vzniku rizikových situací na pracovišti. Dále bude zdůrazněn význam vedení profesionálního rozhovoru jako efektivní metody pro zvládání kritických situací na pracovišti. Pozornost je také zaměřena na objasnění pravidel šetrné sebeobrany v souvislosti se Standardy kvality v sociálních službách (dle zákona č. 108/2006 Sb. v platném znění) a v souvislosti s Etickým kodexem pracovníků, včetně připomenutí problematiky hranic nejen v pomáhajících profesích, ale i obecně v mezilidských vztazích. Studenti se seznámí s legislativou související s použitím technik šetrné sebeobrany. Součástí výuky je rovněž nácvik šetrné sebeobrany v praxi. Výuka se realizuje formou interaktivních přednášek, cvičení a praktického nácviku jednotlivých technik

Cíl výuky

Hlavním cílem je vybavit studenty kompetencemi, tedy i praktickými dovednostmi, jak zvládnout jednání osoby, které je poskytována sociální služba a která ohrožuje vlastní zdraví a život nebo zdraví jiných fyzických osob. Dále jsou studenti připravováni na to, jak rozpoznat nebezpečí vzniku kritické situace, zvolit vhodnou metodu prevence a teprve následně použít techniku šetrné sebeobrany v odpovídajícím rozsahu. Studenti se mohou uplatnit i ve vedoucích pozicích, proto je také cílem

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

vybavit je kompetencemi, které jim umožní nastavit kritéria dobré praxe v oblasti šetrné sebeobrany i ve vztahu k podřízeným.

Učitel se zejména snaží o splnění následujících cílů:

- předat vhodnými didaktickými metodami základní informace o dané problematice v uvedeném obsahu a rozsahu (viz rámcový obsah učiva)
- vést studenty ke schopnosti kriticky přemýšlet, logicky argumentovat a umění vyjednávat
- vést studenty ke schopnosti rozpoznat rizikové faktory na pracovišti, které mohou vytvářet podmínky pro vznik kritických situací
- vést studenty ke schopnosti samostatného vyhodnocování kritických situací a samostatného rozhodování o způsobu řešení
- naučit studenty vymežit hranice a možnosti sociálních služeb
- naučit jednotlivé techniky šetrné sebeobrany ve vztahu k různým cílovým skupinám uživatelů a specifickým podmínkám působícím v dané situaci

Cílové kompetence

Klíčové znalosti v oblasti teorie

- orientuje se v legislativě související s použitím technik šetrné sebeobrany
- zná profesní etiku
- v rámci profesní etiky umí vymežit hranice použití technik šetrné sebeobrany
- umí zvolit odpovídající metody a techniky práce s uživatelem a umí teoreticky zdůvodnit jejich opodstatněnost
- rozpozná rizikové chování uživatele sociální služby
- zná zásady komunikace v kritické situaci
- zná možnosti prevence vzniku kritické situace na pracovišti

Klíčové dovednosti v oblasti praxe

- práce se stojícím klientem
- práce se sedícím klientem
- práce s ležícím klientem (na břiše, na zádech)
- práce s útočícím klientem
- umí navrhnout vhodné doplňující technické prostředky pro šetrnou sebeobranu na daném pracovišti
- umí vhodně zvolit a využít doplňující technické prostředky v dané situaci

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

Obsah

- Ústava, LZPS, komunitární právo, významné mezinárodní smlouvy - základní pojmy vztahující se k tématu, judikatura
- Sebeobrana podle trestního práva - krajní nouze, nutná obrana, oprávněné použití zbraně, pojmy, judikatura
- Sebeobrana podle správního práva (přestupkového práva) - základní pojmy, judikatura
- Sebeobrana podle civilního práva - svémoc x svépomoc - pojmy, judikatura
- Proti sobě stojící základní práva a svobody práva v rozhodnutích soudů (balance rights)
- Významná judikatura českých soudů, Ústavního soudu ČR, Evropského soudního dvora, Evropského soudu pro lidská práva
- Důležité právní aspekty použití institutů sebeobrany - ex post zdůvodnění použití, návody a příklady ke zdůvodnění, nárok na právní pomoc zaměstnavatele (státu)
- Metody práce s klientem s rizikovým chováním
- Typologie agresivních klientů
- Prevence (primární a sekundární) - jak předcházet napadení – komunikace s klientem
- Pravidla šetrné sebeobrany, možnosti jejího využití
- Bezpečný kontakt, bezpečná vzdálenost, bezpečné postavení při jednání s klientem
- Práce s klientem -- nácvik úchopů šetrné sebeobrany
- Doplňující technické prostředky vhodné pro šetrnou sebeobranu

Požadované výstupy k hodnocení

- docházka 80 %
- docházka 65 %, seminární práce v rozsahu 8-10 stran na zadané téma

Literatura

ČÍRTKOVÁ, L. *Kriminální psychologie*, Praha: Eurounion s.r.o., 1998. ISBN 80-85858-70-3

ENENKELOVÁ, S. *Psycholog – vyjednavatel ve službách policie*. Psychologie dnes, 6, 2000, č. 6, s. 25–26.

HENDRYCH Dušan a kol. *Správní právo: Obecná část (9. vydání)*. Praha: C. H. Beck, 2016.

HROZINKOVÁ, E., KUČEROVÁ, H. *Zákon o přestupcích s komentářem a judikaturou*. Praha: Leges, 2009.

KŘIVOHLAVÝ, J. *Konflikty mezi lidmi*. Praha: Portál. ISBN 80-7178-642, 2002

LILLEY, R. *Jak jednat s problematickými lidmi: Rychlé a účinné strategie jednání nejen s potížisty*. Nakladatel: Lingea 2020. ISBN 978-80-7508-607-5

NAKONČENÝ, M. *Lidské emoce*. Praha: Academia, 2000. ISBN 80-200-0763-6

PEASE, A. *Řeč těla*. Praha: Portál, 2011. ISBN 80-7178-528-2

PETROV, Jan, VÝTISK, Michal a kol. *Občanský zákoník. Komentář*, 2. vydání. Nakladatelství C. H. Beck, 2019. ISBN: 978-80-7400-747-7

REGULI, Z. *Aikido*. Bratislava: CAD PRESS, 2011. ISBN 979-80-88969-08-1

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

RÖDEL, B. *Aikido*. České Budějovice: KOOP, 2006. ISBN 80-7232-292-3

SCHOTT, B.: *JEDNÁNÍ Jak úspěšně vyjednávat*. Praha: Grada, 2003.

STENUDD, S. *Aikido*. Praha: Argo, 2009. ISBN 978-80-257-0094-5

ŠÁMAL a kol. *Trestní řád 7*. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013. ISBN 978-80-7400-465-0

ŠPATENKOVÁ, N. a kol. *KRIZE Psychologický a sociologický fenomén*. Praha: Grada, 2004.

ŠPATENKOVÁ, Naděžda. *Krize a krizová intervence*. Grada Publishing a.s., 2017. 288 s. ISBN 978-80-247-5327-0

ŠPATENKOVÁ, Naděžda. *Krizová intervence pro praxi*. Grada Publishing a.s., 2011. 195 s. ISBN 8024726246, 9788024726243

ŠVESTKA, J. a kol. *Občanský zákoník s komentářem a judikaturou*. Praha: C. H. Beck, 2009.

VYBÍRAL, Z. *Psychologie komunikace*. Praha: Portál, 2005. ISBN 80-7178-998-4

7.32 Zdravotní tělesná výchova s metodikou

Pojetí

Předmět poskytuje studentům soubor teoretických poznatků a praktických dovedností, který pomůže rozpoznat a pochopit, popř. odstranit, zamezit či alespoň zmírnit působení vlivů zhoršujících zdravotní stav.

Předmětu je rozčleněn na oblast teoretických poznatků, vyrovnávacích a rozvíjejících cvičení. Předmět ZTV navazuje na znalosti hlavně ze základů anatomie a fyziologie člověka.

Cíl výuky

Propojením úkolů zdravotních, výchovných a vzdělávacích se studentům přibližuje poznání celistvosti organismu nadaného duševním životem. V souvislosti s tím se rozvíjí uvědomění jednoty a vzájemné souvislosti tělesného a duševního zdraví.

Vyučující se zejména snaží:

- předat vhodnými didaktickými metodami základní informace o oboru
- vést studenty k samostatnému vyhledávání informací a schopnosti s nimi pracovat
- motivovat studenty k potřebě profesního růstu a celoživotního vzdělávání
- koncipovat přiměřený pohybový režim jako nedílnou součást zdravého životního stylu se zaměřením především na vlastní osobu a rodinu
- naučit se správně volit tělovýchovné prostředky při různých typech oslabení a to se zřetelem na hledisko biologické, psychologické i společenské
- rozvinout schopnosti k vedení vybraných cvičení, tělovýchovných aktivit a cvičebních jednotek

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

Cílové kompetence

- umí hodnotit pohybový systém a aplikovat základní vyrovnávací prostředky
- umí rozeznat poruchy svalové rovnováhy a pohybových stereotypů
- zná obecné zásady vyrovnání poruch svalové rovnováhy
- zná zákonitosti fyziologie tělesných cvičení
- orientuje se v onemocnění vnitřního systému
- zná vyrovnávací cvičení při jednotlivých kategoriích oslabení
- zná psychologické aspekty zdravotních oslabení
- umí pochopit omezení odvozená ze zdravotních oslabení
- umí zařadit regeneraci a rekondici jako nedílnou součást správného životního stylu
- zná zásady pohybového režimu, životosprávy a životního stylu pro harmonický rozvoj jedince

Obsah

Teorie rehabilitační TV

- prostředky a formy zdravotní tělesné výchovy, názvosloví, skladba cvičební jednotky
- tělesný a funkční rozvoj jedince, fyziologie tělesných funkcí
- rozbor jednotlivých částí pohybového systému (páteř, končetiny, klouby, svaly) a jeho hodnocení (držení těla, chůze, pohybové stereotypy), kloubní pohyblivost, svalová rovnováha
- poruchy funkce hybného systému statické i dynamické (vadné držení těla, vybočení páteře, poruchy hybné funkce v jednotlivých oddílech páteře)
- oslabení vnitřních orgánů - oběhový systém, dýchací systém, oslabení endokrinní a metabolická (včetně obezity), oslabení nervová a psychická
- pohybová aktivita v závislosti na věkových kategoriích a tělesné zdatnosti, vliv imobilizace

Praxe rehabilitační TV

- základní cvičební polohy
- cvičení pro správné držení těla a jednotlivé svalové skupiny
- různé formy cvičení (relaxační cvičení, dechová, základy kalanetiky, strečinku, cvičení s míči)
- vyrovnávací cvičení při svalové nerovnováze, odchýlném zakřivení páteře, poruchách horních a dolních končetin
- vyrovnávací cvičení při jednotlivých kategoriích oslabení vnitřního systému
- zvláštnosti tělovýchovných aktivit, první pomoc
- rozvíjející cvičení: základy sportovních her, plavání, návštěva fitness, cvičení a pobyt v přírodě

Požadované výstupy k hodnocení

- docházka 80 %
- docházka 65 %, seminární práce v rozsahu 8-10 stran na zadané téma

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

- písemný test

Literatura

BURCH, Vidyamala a Danny PENMAN. *Meditace pro zdraví: praktický průvodce pro zvládnání bolesti, nemocí a stresu pomocí všímavosti*. Přeložil Lenka VLČKOVÁ. Praha: Grada Publishing, 2016. ISBN 978-80-247-5619-6.

BURSOVÁ, Marta. *Kompenzační cvičení: uvolňovací, protahovací, posilovací*. 1. vyd. Praha: Grada, 2005, 195 s. Fitness, síla, kondice. ISBN 80-247-0948-1.

DYLEVSKÝ, Ivan. *Funkční anatomie*. 1. vyd. Praha: Grada, 2009, 532 s. ISBN 978-80-247-3240-4.

DYLEVSKÝ, Ivan. *Somatologie: [učebnice pro zdravotnické školy a bakalářské studium]*. Vyd. 2., přeprac. a dopl. Olomouc: Epava, 2000, 480 s. ISBN 80-862-9705-5.

HALADOVÁ, Eva. *Léčebná tělesná výchova: cvičení*. Brno: Institut pro další vzdělávání pracovníků ve zdravotnictví v Brně, 1997, 134 s. ISBN 80-701-3236-1.

HOŠKOVÁ, Blanka. *Vademecum: zdravotní tělesná výchova (druhy oslabení)*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2012, 130 s. ISBN 978-802-4621-371.

KOLÁŘ, Pavel a Renata ČERVENKOVÁ. *Labyrint pohybu*. Praha: Vyšehrad, 2018. Rozhovory (Vyšehrad). ISBN 978-80-7429-975-9.

LARSEN, Christian, Claudia LARSEN a Oliver HARTELT. *Držení těla: analýza a způsoby zlepšení : look@yourself - work@yourself*. Olomouc: Poznání, 2010. ISBN 978-80-86606-93-4.

LARSEN, Christian, Christiane WOLFF a Eva HAGER-FORSTENLECHNER. *Medical yoga: anatomicky správné cvičení*. Přeložil Mária SCHWINGEROVÁ. Olomouc: Poznání, 2018. ISBN 978-80-87419-33-5.

LARSEN, Christian. *Zdravá chůze po celý život: poznáváme a odstraňujeme nesprávnou zátěž nohou : trénink místo operace - úspěšná metoda Spiraldynamik : gymnastika nohou u vbočeného palce, ostruhy patní kosti, plochých nohou atd.* Olomouc: Poznání, 2005. ISBN 80-86606-38-4.

MOUREK, Jindřich. *Fyziologie: učebnice pro studenty zdravotnických oborů*. 1. vyd. Praha: Grada, 2005, 208 s. ISBN 80-247-1190-7.

ORAVCOVÁ, Lenka. *Principy zdravého pohybu: jóga a jógová terapie*. Olomouc: Poznání, 2016. ISBN 978-80-87419-59-5.

PRANG, Michael Dirk. *Sportujeme pro zdraví?: 77 nepravdivých tvrzení kolem fitness*. Vyd. 1. Praha: Ikar, 2013, 142 s. ISBN 978-802-4919-768.

RAŠEV, Eugen. *Škola zad: [nejen bolesti zad vás zbaví]*. Vyd. 1. Ilustrace Petr Pačes. Praha: Direkta, 1992, 222 s. ISBN 80-900-2726-1.

SHAFARMAN, Steven. *Vědomí léčí: Feldenkraisova metoda dynamického zdraví*. Hodkovičky: Pragma, [2001?]. ISBN 80-7205-864-9.

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

8 Doklady o odborném zabezpečení výuky vzdělávacího programu

8.1 Soupis specializovaných učeben a dalších výukových prostor

Učebny výpočetní techniky

Studenti všech forem vzdělávání mohou v rámci výuky i v rámci samostudia využívat specializované učebny výpočetní techniky, v současné době škola disponuje pěti učebnami. Všem stanicím je k dispozici optická páteřní síť LAN s připojením na internet (rychlost 90 Mb/s), každá z učeben má k dispozici vlastní síťovou tiskárnu. Celý systém je chráněn antivirovým programem Kaspersky. Dále je studentům k dispozici studovna na domově mládeže vybavená PC a jedna studovna v budově školy, Chodské náměstí 97, vybavená také PC.. Přehledné údaje o počtu studentských stanic, jejich stáří a použitém operačním systému jsou uvedeny v následující tabulce.

Přehled učeben a studoven výpočetní techniky:

učebna	Počet PC/kapacita učebny	stáří	datapojektor	operační systém
vyt01 (OA)	16/16	4	ano	Windows 10
vyt02 (OA)	17/17	5	ano	Windows 10
vyt03 (OA)	20/20	2	ano	Windows 10
vyt04 (OA)	23/23	0	ano	Windows 10
vyt05 (ZŠ)	17/17	6	ano	Windows 10
Domov mládeže (OA)	5/8	9	.....	Windows 10

Jazykové učebny

Tyto učebny jsou vybaveny technikou, která zajišťuje výuku jazyka a komunikačních dovedností na vysoké úrovni. Jsou zde PC, stáří cca 4 roky, kde jsou instalovány operační systémy Windows 10, dále je zde datapojektor, televize s DVD přehrávačem a magnetofony. Kapacita každé učebny je 15 studentů.

Učebna psychologie

Učebna je umístěna v budově na Chodském náměstí. 97. Učebna je uspořádána a vybavena pro specifické potřeby výuky v předmětech Psychologie, Sociologie, Psychosociální výcvik a v dalších

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

příbuzných předmětech. Studenti zde mají možnost si vyzkoušet techniky působení na druhé, sebepoznání a metody relaxace. Dochází tak ke zvýšení propojení teorie s praxí. V učebně se prostorově i organizačně dají simulovat modelové situace z jednotlivých pracovišť, umožňuje také pořizování videozáznamů v rámci videotréninku. Kapacita učebny je 15 studentů.

Všechny výše zmíněné specializované učebny splňují současně požadavky vyhlášky č. 410/2005 Sb. o hygienických požadavcích na prostory pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých a budou nadále udržovány v souladu s platnou legislativou.

Učebny pro teoretickou výuku studentů VOŠ:

Všechny kmenové učebny určené především pro teoretickou výuku splňují v současnosti požadavky dle vyhlášky o hygienických požadavcích na prostory pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých a dále budou udržovány v souladu s platnou legislativou. Kapacita každé učebny je 30 studentů. Jsou vybaveny nábytkem odpovídajícím vyhlášce o hygienických požadavcích na prostory pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých. Učebny jsou vybaveny dataprojektorem, videopřehrávačem a CD přehrávačem pro možnost multimediální prezentace témat.

8.2 Knihovna

Knihovna je umístěna v samostatné místnosti, která slouží zároveň jako studovna v budově na Chodském náměstí 97. Výpůjční doba je v odpoledních hodinách, aby byla dostupná všem studentům bez ohledu na rozvrh. V současné době knihovna eviduje 589 odborných publikací z vědeckých oborů vztahujících se k zaměření vzdělávání – z metod sociální práce, sociální politiky, práva, psychologie, sociální patologie, sociologie, pedagogiky, medicíny, výzkumu, atd. Knihovnu spravuje odborná pracovník.

Součástí knihovny jsou i obhájené absolventské práce dosavadních absolventů v počtu 641. Do knihovny jsou dále zařazovány různé brožury, příručky, skripta jednotlivých organizací spolupracujících se školou, které škola obdržela darem.

Z periodik jsou k dispozici Zdravotnictví a medicína, Psychologie dnes, Prevence, Integrace a inkluze ve školní praxi.

Literatura je průběžně doplňována dle požadavků vyučujících jednotlivých předmětů, studentů a finančních možností školy. Základní bibliografické údaje jednotlivých publikací mají studenti k dispozici v písemném seznamu a na webových stránkách školy.

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

Pro potřeby VOŠ je využito pro sociální obory 20% a zdravotnické obory 30 % ONIV.

V místnosti je k dispozici PC, stáří cca 2 roky, kde je instalován operační systém Windows 10, přístup k internetu a televize s DVD přehrávačem. Místnost slouží také jako studovna a multifunkční učebna pro nácvik praktických kompetencí, neboť umožňuje, podobně jako učebna psychologie, simulaci modelových situací. Dále je místnost vybavena židlemi s područkami, takže je zajištěna variabilita prostoru. Okamžitá kapacita místnosti je 15 studentů.

8.3 Studijní opory

1. Informační materiály k organizaci a průběhu kombinované formy vzdělávání

2. Studijní texty v elektronické podobě

Studijní texty pro jednotlivé moduly vymezují obsah a rozsah vzdělávání ve vztahu k profilu absolventa. Z hlediska didaktického respektují postupy, které v maximální míře usnadňují samostatné studium. Obsahují také jasné požadavky toho, co má studující zvládnout a co bude ověřováno. Součástí studijních textů jsou kontrolní otázky, cvičení, testy a jiné zpětnovazební prvky, které studujícímu umožní průběžně ověřovat zvládnutí obsahu a rozsahu učiva.

Součástí studijních textů jsou i samostatné písemné práce, které jsou studujícímu zadávány vždy po prostudování určité ucelené části učiva.

3. Případové studie

Studenti mají k dispozici případy ze skutečnosti a samostatně navrhnou postupy práce, které posuzuje zadávající a poskytuje studentovi zpětnou vazbu týkající se například zvažování možných rizik, respektování lidských práv a svobod atd. Studenti tak mají možnost ověřit si získané kompetence.

4. Studijní pomůcky

Jsou studentům k dispozici zvláště v předmětech, kde má student získat praktické dovednosti. Jedná se o instruktážní CD s videonahrávkami postupů, komunikačních dovedností atd.

5. Doplnující zdroje – doporučená a rozšiřující literatura k jednotlivým tématům

Studentům jsou k dispozici k jednotlivým tématům v elektronické podobě odkazy na konkrétní kapitoly literárních zdrojů.

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

6. Zajištění distanční výuky

Distanční výuka je zajištěna v souladu s vyhláškou č. 10/2005 Sb., ve znění vyhlášky č. 423/2020 Sb. Distanční výuka je rozdělena na synchronní, kdy spolu komunikují studenti a vyučující v reálném čase pomocí videokonference a asynchronní, která probíhá zadáváním studijních materiálů a případným odevzdáváním vypracovaných úkolů. Asynchronní výuku realizujeme prostřednictvím webové aplikace Google Classroom, synchronní výuku pak pomocí aplikace Google Meet, která je s předchozí aplikací propojena. Komunikace žáků s vyučujícími je umožněna prostřednictvím školních e-mailových adres, které fungují na portálu MS Office 365

Technickou podporu zajišťují IT-správci naší školy: Mgr. Miroslav Málek a p. Václav Zahradník. Jakékoli dotazy, či případné technické problémy konzultují na emailových adresách malekm@ekodom.cz, zahradnik@ekodom.cz.

8.4 Záměr rozvoje a odůvodnění vzdělávacího programu

Vzdělávací program zajišťuje přípravu plně kvalifikovaných sociálních pracovníků dle platné legislativy. Důkazem kvalitní přípravy absolventů doposud je jejich uplatnění v praxi, velmi dobré studijní výsledky a orientace v oboru v případě pokračování studia na vysokých školách.

Jednou z priorit v rozvoji vzdělávacího programu je posílení mezinárodní spolupráce formou navazování partnerské spolupráce se zahraničními vzdělávacími institucemi podobného zaměření, případně zahraničními vysokými školami, dále formou výměnných zahraničních praxí a stáží, kde se studenti začlení do přímé práce s klienty v cizojazyčném prostředí nebo se studenti budou účastnit mezinárodních projektů. Dále se v této oblasti zaměříme na vytváření podmínek pro výměnné programy českých a zahraničních studentů a učitelů.

Další prioritou je vytváření podmínek pro vzdělávání starších studentů – nabídka vzdělávání v kombinované formě. Škola zajišťuje další vzdělávání pro již kvalifikované sociální pracovníky dle oblastí jejich praxe a dle platné legislativy formou akreditovaných vzdělávacích programů a školících akcí.

Škola se opakovaně zapojuje do projektu Edison, který spojuje mladé lidi odlišných kultur a národností, aby se seznámili se zvyky, tradicemi a situací v jiných zemích a stali se tak generací, která prolomí prohlubující se mezikulturní bariéru. Edison je vzdělávací projekt, který poskytuje mládeži v České republice prostor a motivaci k přemýšlení o budoucích možnostech, založených na poznání lidí

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

z různých kultur a jejich chování. Díky multikulturní atmosféře vyvolané zahraničními stážisty, také oživuje výuku a zvyšuje zájem o studium mezi žáky a studenty. Tento projekt je pod záštitou Ministerstva školství České republiky.

Hlavním motivačním nástrojem školy pro studenty se speciálními vzdělávacími potřebami je možnost individuálního vzdělávacího plánu v souladu s vyhláškou č. 103/2014 Sb. Důvod speciálních vzdělávacích potřeb studenta přitom musí být v souladu s vyhláškou č. 224/2007 Sb. novelizovanou nařízením vlády č. 211/2010 Sb.

8.5 Podmínky pro hodnocení a zabezpečení kvality vzdělávacího programu

Výuku zajišťují interní a externí vyučující, kteří jsou v pracovním poměru vůči vzdělávací instituci. Kvalifikace interních učitelů odpovídá platné legislativě o pedagogických pracovnících. Interní vyučující předmětů Teorie a metody sociální práce a Odborná praxe mají aktuální kontakt s výkonem sociální práce a orientují se v síti sociálních služeb. Vyučující předmětu Supervize jsou absolventy výcviku v supervizi v rozsahu požadovaném Minimálním standardem vzdělávání v sociální práci ASVSP. Externí učitelé jsou odborníci pracující v oboru a splňují kvalifikační předpoklady podle legislativy platné v příslušném resortu a jejich vzdělání a praxe odpovídá charakteru vyučovaného předmětu. Všichni vyučující se zúčastňují vybraných forem celoživotního vzdělávání, kde si průběžně obnovují, zvyšují, prohlubují a doplňují vědomosti, dovednosti a způsobilosti pedagogické i odborné.

Hodnocení kvality vzdělávacího programu se dále realizuje pomocí evaluačních dotazníků vždy na závěr školního roku, kdy se ke vzdělávacímu programu vyjadřují jak studenti, tak vyučující. Evaluační dotazník se týká všech částí vzdělávacího programu.

Hodnocení kvality probíhá také formou pravidelných hospitací. Hospitace provádí ředitel VOŠ nebo zástupce ředitele VOŠ, dále probíhají vzájemné hospitace vyučujících v předmětech dle jednotlivých obsahových okruhů.

Kompetence externích i interních vyučujících k výuce jednotlivých předmětů jsou dokladovány v následujících tabulkách:

Vyšší odborná škola		Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184		75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika
Název předmětu	kód	vyučující
Cizí jazyk *	NEJ/ANJ	Veronika Němcová, Marie Weinfurtová, Zdeňka Štichová
Základy korespondence	ZKOR	Ing. Marie Šandová, Mgr. Alena Šustrová
Aplikovaná výpočetní technika	AVT	Ing. Jan Řezníček, Mgr. Alena Šustrová
Filozofie a etika	FIL	PhDr. Ivana Fröhlichová, Mgr. et Mgr. Hana Hradecká
Úvod do sociologické teorie	UST	PhDr. Ivana Fröhlichová, Mgr. et Mgr. Hana Hradecká
Psychologie v sociální práci	PSP	PhDr. Ivana Fröhlichová, Mgr. et Mgr. Hana Hradecká
Teorie a metody sociální práce	MSP	Mgr. Lenka Fořtová, PhDr. Ivana Fröhlichová
Supervize	SUP	PhDr. Ivana Fröhlichová, PaedDr.et Bc. Jana Koubová
Metody a techniky sociálního výzkumu*	MTV	Mgr. Lenka Fořtová, PhDr. Ivana Fröhlichová
Úvod do právní teorie a praxe*	UPTP	JUDr. Jaroslav Hanuš
Sociální politika*	SOP	JUDr. Jaroslav Hanuš. Mgr. Anna Líkařová
Sociální patologie	SPA	PaedDr. et Bc. Jana Koubová, Mgr. Lenka Fořtová
Menšinové skupiny	MSK	Mgr. Štefan Čáni, Mgr. Jakub Jansa
Zdraví a nemoc	ZAN	Mgr. Lenka Fořtová, Mgr. Lenka Foistová
Základy pedagogiky	PED	Mgr. Jakub Jansa, PhDr. Ivana Fröhlichová
Pedagogika volného času	PVČ	Mgr. Jakub Jansa, PhDr. Ivana Fröhlichová
Sociální pedagogika	SPE	Mgr. Jakub Jansa, PhDr. Ivana Fröhlichová

Vyšší odborná škola		Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184		75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika
Seminář k odborné praxi	SPX	Mgr. Lenka Fořtová, PhDr. Ivana Fröhlichová
Absolventský seminář		Mgr. Lenka Fořtová, PhDr. Ivana Fröhlichová, Mgr. Štefan Čáni, PaedDr. et Bc. Jana Koubová, Mgr. et Mgr. Hana Hradecká
Odborná praxe	PXP	Mgr. Lenka Fořtová
Statistika a demografie	STA	Ing. Marie Šandová, Ing. Eva Smazalová
Ekonomie sociální sféry	ESS	Ing. Marie Šandová, Ing. Eva Smazalová
Krizová intervence	KRI	Mgr. Jakub Jansa, PhDr. Ivana Fröhlichová
Sociální práce s osobami s postižením	SPO	Mgr. Lenka Fořtová, PaedDr. et Bc. Jana Koubová
Sociální práce se starými občany	SSO	Bc. Hana Hrušková, DiS.
Sociální práce s delikventy	SPD	Mgr. Štefan Čáni
Sociální práce v oblasti zaměstnanosti	SPZ	Mgr. Anna Líkařová
Sociální práce s rodinou a dětmi	SRD	Bc. Petra Hojdová, DiS. Mgr. Anna Líkařová
Psychoterapeutický výcvik (zaměření na práci v poradenských zařízeních a psychiatrických nemocnicích)	PTV	PaedDr. et Bc. Jana Koubová, Ing. Vladislav Kouba
Management a projektování sociálních služeb	MAP	PhDr. Ivana Fröhlichová, PaedDr. et Bc. Jana Koubová
Restriktivní opatření v sociálních službách	ROS	Mgr. Štefan Čáni
Zdravotní TV s metodikou	ZTV	Mgr. Alena Šustrová, Mgr. Et Mgr. Hana Hradecká

Vyšší odborná škola		Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184		75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika
vyučující	rok narození	vzdělání
Marie Weinfurtová	1949	SPŠ tex. Brno, St, zk, NEJ
Zdeňka Štichová	1977	VOŠ Domažlice, SJŠ Klatovy
Ing. Marie Šandová	1952	VŠE Praha
Veronika Němcová	1978	Ped.F. JČU (Lat) Č. Budějovice
PhDr. Ivana Fröhlichová	1962	FF UK Praha
Mgr.et Mgr. Hana Hradecká	1966	FF UK Praha, FPed Plzeň
Mgr. Lenka Foistová	1976	ZSF JCU České Budějovice
Ing. Jan Řezníček	1955	VŠ zemědělská
JUDr. Jaroslav Hanuš	1946	VŠ SNB
Ing Eva Smazalová	1962	VŠE Praha
Ing. Vladislav Kouba	1957	PedF UK Praha
Mgr. Anna Líkařová	1958	FF Plzeň, PedF Plzeň
Mgr. Lenka Fořtová	1971	FF UK Praha
Bc. Hana Hrušková, DiS.	1968	ZSŽ K. Vary, VOŠ Domažlice, VŠ J.N. Neumanna Příbram
Mgr. Alena Šustrová	1966	FTVS UK Praha
Mgr. Štefan Čáni	1973	Teol. F. JČU Č. Budějovice
Bc. Petra Hojdová, DiS	1988	VOŠ Domažlice, UJAK Praha
Mgr. Jakub Jansa	1986	Ped.F. ZČU Plzeň
PaedDr. et Bc. Jana Koubová	1958	Ped.F. UK Praha

8.6 Údaje o rozvoji spolupráce

Škola spolupracuje zejména s poskytovateli odborné praxe, protože si uvědomuje význam praxe pro vzdělávání studentů. Jedná se o získávání praktických kompetencí a osobnostních kompetencí v přirozeném prostředí. Studenti mají možnost ověřovat a konfrontovat teoretické poznatky a za pomoci konzultanta odborné praxe stanovovat hranice a možnosti profesionálního pomáhání. Jednotlivá pracoviště poskytují praktikujícím studentům konzultanty; konzultant studenta odborně doprovází při plnění praktických úkolů a konzultuje s ním naplňování cílů učení, které jsou stanoveny v trojstranném kontraktu. Konzultant také poskytuje studentovi zpětnou vazbu a vypracovává pro školu hodnotící zprávu.

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

Škola nabízí a zprostředkovává poskytovatelům různé vzdělávací akce určené nejen pro konzultanty odborné praxe, ale i pro ostatní pracovníky.

Probíhají pravidelná setkání učitelů odborných předmětů, vedoucích odborné praxe a konzultantů, kde je prostor pro vzájemné diskuse týkající se odborné přípravy studentů. Spolupráce je na partnerské úrovni a je vnímána jako oboustranně prospěšná.

Přehled pracovišť odborné praxe

Seznam pracovišť, ve kterých probíhá pravidelně odborná praxe:

- Úřad práce Domažlice, Msgre. B. Staška 265, 344 01 Domažlice
- Diecézní charita Plzeň, Sady 5. května 8, 301 00 Plzeň
- Dům dětí a mládeže, Hradská 94, 344 01 Domažlice
- Dětský domov Staňkov, Mathauserova 117, 345 61 Staňkov
- Centrum sociálních služeb Domažlice, Baldovská 538, 344 01 Domažlice
- Základní škola praktická Domažlice, Msgre.B. Staška 232, 344 01 Domažlice
- Diakonie ČCE – středisko Západní Čechy, Prokopova 25, 301 00 Plzeň
- Město Domažlice, nám. Míru, 344 01 Domažlice
- Okresní správa sociálního zabezpečení Domažlice, Msgre. B. Staška 265, 344 01 Domažlice
- Dětský diagnostický ústav a Středisko výchovné péče pro děti a mládež Plzeň, Karlovarská tř. 67, 323 18 Plzeň
- Základní škola a Odborná škola Horšovský Týn, Nádražní 89, 346 01 Horšovský Týn
- Probační a mediační služba České Republiky, Hybernská 18, 110 00 Praha 1, Středisko PMS Domažlice, Klatovy, Tachov
- Dětský domov se školou a výchovný ústav Hostouň, Chodské nám. 131, 345 25 Hostouň
- Město Klatovy, nám. Míru 62, 339 20 Klatovy
- Úřad práce Plzeň-sever, Kuplířova 7, 301 00 Plzeň
- Centrum sociálních služeb Tachov, Americká 242, 347 01 Tachov
- Městský úřad Sušice, Náměstí Svobody 138, 342 01 Sušice
- Úřad práce Klatovy, Krameriova 180, 339 01 Klatovy
- Dětský domov Domino Plzeň, Vojanova 22, 318 00 Plzeň

Škola velmi úzce spolupracuje s dalšími vyššími odbornými školami stejného zaměření v rámci AVOŠ. Jedná se zejména o vzájemné konzultace ve výuce odborných předmětů a výměny předsedů komisí pro absolutoria.

Dlouhodobě škola spolupracuje s Diecézní charitou Plzeň, studenti se účastní různých projektů jako dobrovolníci. Dále se rozvinula úzká spolupráce s poskytovateli pobytových sociálních služeb, kde se

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

škola podílí na organizačním zajištění různých akcí pro klienty i veřejnost. Jedná se např. o organizaci Dne sociálních služeb MÚ Domažlice. Škola se také zapojuje do procesu komunitního plánování sociálních služeb v domažlickém regionu a přilehlých regionech, kdy jsou studenti zapojováni zejména do průzkumů a šetření týkajících se zajištění potřebných sociálních služeb.

V rámci projektu Šance a Bílá pastelka studenti zajišťují organizaci sbírek v domažlickém regionu.

8.7 Zdůvodnění společenské potřeby vzdělávacího programu

Zájem o vzdělávání mají absolventi středních škol nejen z regionu a Plzeňského kraje, ale i z jiných krajů (Karlovarského, Ústeckého a Jihočeského). Studenti ve 3. ročníku denní formy vzdělávání dostávají pravidelně nabídky volných míst v průběhu odborných praxí, potenciální zaměstnavatelé v průběhu školního roku kontaktují školu s nabídkou volných míst. Studenti VOŠ již pravidelně pomáhají při organizačním zajištění různých aktivit místní samosprávy v sociální oblasti (např. plánování sociálních služeb, programy prevence sociálně patologických jevů), pomáhají také nestátním poskytovatelům sociálních služeb v regionu (např. účastí na fundraisingových akcích nebo při poskytování služeb jako dobrovolníci). Uvedený vzdělávací program je v regionu vnímán velmi pozitivně.

Škola svým umístěním v bývalém okresním městě Domažlice a nabídkou jiných forem vzdělávání kromě denní vyhovuje tzv. odložené poptávce po vzdělání uchazečů nejen z domažlického regionu, ale také z přilehlých regionů. K současnému trendu, kterým jsou možnosti celoživotního vzdělávání, bude škola přispívat i nabídkou dalšího vzdělávání pro již kvalifikované sociální pracovníky.

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

9 Seznam příloh

- Příloha č. 1   Úřad práce
Příloha č. 2   Město Domažlice
Příloha č. 3   Diecézní Charita Plzeň
Příloha č. 4   Stanovisko MPSV

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

Krajská pobočka v Plzni
Kontaktní pracoviště Domažlice
Msgr. B. Staška 265 | 34401 Domažlice | IČ: 72 496 991

Č.j.	Vyřizuje	Datum
UPCR-PM-2021/5364-20191403	Ing. Zdeněk Písařík	8.1.2021

Vyjádření Kontaktního pracoviště Domažlice k činnosti Vyšší odborné školy, Obchodní akademie a Střední zdravotnické školy v Domažlicích – obor sociální práce

Vyšší odborná škola, Obchodní akademie a Střední zdravotnická škola přispívají v rámci okresu Domažlice významnou měrou ke zvyšování vzdělanostní úrovně v oboru sociální práce. Škola zajišťuje výuku velmi stabilním a kvalifikovaným pedagogickým sborem. Od roku 2007 poskytuje stávajícím i budoucím pracovníkům sociálních institucí v Plzeňském kraji potřebnou odbornou kvalifikaci dle zák.č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. Se školou máme navázanou pravidelnou spolupráci na bázi výkonu odborných praxí na našich pracovištích. I nadále je uplatnění absolventů školy na úřadu práce žádané, a to na pozici sociálního pracovníka v oblastech vyřizování dávek – příspěvek na péči, dávky pro osoby se zdravotním postižením a dávek pomoci v hmotné nouzi. Závěrem lze konstatovat, že činnost školy lze jednoznačně hodnotit kladně a doporučujeme akreditační komisi MŠMT schválení akreditace oboru sociální práce.

Ing. Zdeněk Písařík

ředitel KoP Domažlice

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

MĚSTO DOMAŽLICE

starosta
náměstí Míru 1
344 20 Domažlice

Domažlice 07.01.2020

Vyjádření k činnosti Vyšší odborné školy – sociální práce v Domažlicích

Vyšší odborná škola sociální práce v Domažlicích byla založena v r. 1997. Za dobu více jak patnáctileté činnosti došlo k vytvoření zkušeného pedagogického kolektivu a vybudování dobrého materiálního zázemí. Škola vychovává odborníky především s praktickým zaměřením v oblasti sociální práce, kteří v našem regionu nachází dobré uplatnění.

Kromě denní formy studia zavedla škola od roku 2007 též dálkové studium VOŠ, které umožňuje doplnění vzdělání zaměstnancům v sociálních institucích.

Škola pořádá i kvalifikační kurzy „Pracovník v sociálních službách“. Tento vzdělávací program byl akreditován Ministerstvem práce a sociálních věcí.

Ve městě poskytuje škola nejvyšší stupeň vzdělání a přispívá tak ke zvyšování vzdělanostní úrovně nejen mladých, ale vytváří též příležitosti k celoživotnímu vzdělávání.

Z těchto důvodů doporučujeme výukový program ke schválení.

S pozdravem

JUDr. Zdeněk Novák
starosta

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

DIECÉZNÍ CHARITA PLZEŇ
 Hlavanova 16, 326 00 Plzeň

Vyšší odborná škola sociální práce Domažlice
 Erbenova 184
 344 01 Domažlice

VÁS DOPIS ZNAČKY / ZE DNE

NAŠE ZNAČKA
 DCHP/2020/1242

VYŘIZUJE
 Pachnerová

V PLZNI DNE
 1. 12. 2020

Věc: vyjádření k činnosti Vyšší odborné školy sociální práce v Domažlicích (VOŠ Domažlice)

VOŠ Domažlice je vzdělávací institucí s desetiletou praxí, která nejen vychovává kvalitní odborníky pro práci v sociálních službách, tj. sociální pracovníky, ale podporuje i jejich odborný růst a motivaci pro obor. Rovněž vhodně motivuje studenty k vyhledávání odborných praxí během studia a v našich službách máme se studenty dobrou zkušenost.

Další výhodou je zapojení studentů v rámci aktivit sociologických studií a výzkumů. Tímto přístupem je výchova občanské i odborné odpovědnosti velmi potřebná a jsem rád, že pedagogický sbor jde touto potřebnou cestou.

Od roku 2008 pořádá VOŠ Domažlice i rekvalifikační kurzy „Pracovník v sociálních službách“, které jsou pro nás pomocí v naplnění podmínek odbornosti pracovníků sociálních služeb v rámci zákona 108/2006 Sb.

Z vlastní zkušenosti mohu potvrdit, že škola jde správnou cestou kvalitního a kreativního vzdělávání odborníků v sociálních službách.

Se srdečným pozdravem

 DIECÉZNÍ CHARITA PLZEŇ
 Hlavanova 16, 326 00 Plzeň
 Tel.: 377 221 540, ID: 4xqtw67
 IČO: 497 74 034 ②
 .....
 Ing. Jiří Lodr
 ředitel Diecézní charity Plzeň

Vyšší odborná škola	Sociální práce
344 01, Domažlice, Erbenova 184	75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika

Mgr. David Pospíšil
ředitel odboru sociálních služeb a sociální práce

Vyšší odborná škola,
Obchodní akademie a
Střední zdravotnická škola,
Domažlice, Erbenova 184
Došlo dne 16. 12. 2020
Čís. jednací 009/2020 Priona -

V Praze dne 14. prosince 2020
Č. j.: MPSV-2020/237735-224/1

Stanovisko k oprávnění absolventů studijního programu vykonávat regulované povolání „sociální pracovník“

Pro účely udělení akreditace:

vzdělávacího programu **Sociální práce**, obor vzdělání **75-32-N/.. Sociální práce a sociální pedagogika** (v denní i kombinované formě studia),

sděluji, že absolventi **jsou** podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“), **oprávnění vykonávat regulované povolání sociální pracovník.**

Stanovisko se vydává pro Vyšší odbornou školu, Obchodní akademii a Střední zdravotnickou školu, Domažlice, Erbenova, podle ustanovení § 104 odst. 1 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (dále jen „školský zákon“), ve znění pozdějších předpisů, na základě žádosti podané dne 8. 12. 2020.

Označení získané odborné způsobilosti musí být uvedeno v diplomu absolventa.

S pozdravem

**Vyšší odborná škola, Obchodní akademie a Střední zdravotnická škola,
Domažlice, Erbenova
Erbenova 184
344 01 Domažlice**